

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

PROJEKTLIGJI PËR MBROJTJEN E FËMIJËS¹

DRAFT LAW ON CHILD PROTECTION²

NACRT ZAKONA O ZAŠTITI DETETA³

---

¹Projektligji për mbrojtjen e fëmijës është miratuar në mbledhjen e 88 të Qeverisë së Kosovës, me Vendimin Nr.01/88, datë 20.05.2016.

² Draft Law on child protection, was approved on 88 meeting of the Government of Kosovo, with the decision No.01/88, date 20.05.2016.

³ Nacrt Zakona o zaštiti deteta, usvojen je na 88 sednicu Vlade Kosova, odlukom Br.01/88, datum 20.05.2016.

<p>Kuvendi i Republikës së Kosovës, Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, Miraton:</p> <p>LIGJ PËR MBROJTJEN E FËMIJËS</p> <p>KAPITULLI I - DISPOZITAT E PËRGJITHSHME</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi</p> <p>1. Ky Ligj ka për qëllim të:</p> <p>1.1. mbrojtje fëmijën nga të gjitha llojet e dhunës, abuzimit, keqpërdorimit, shfrytëzimit, lënies pas dore, apo ndonjë formë tjetër që vë në rrezik jetën, sigurinë, shëndetin, edukimin, arsimimin dhe zhvillimin e fëmijës;</p> <p>1.2. garantojë dhe sigurojë përgjegjësitë e prindërve, familjes, shoqërisë dhe të shtetit në kujdesin, mbrojtjen dhe zhvillimin e fëmijës bazuar në interesin më të mirë të tij;</p> <p>1.3. sigurojë, në interesin më të mirë të fëmijës, bashkëpunimin, koordinimin, monitorimin dhe llogaridhënien,</p>	<p>Assembly of the Republic of Kosovo, Pursuant to the Article 65 (1) of the Constitution of the Republic of Kosovo, Approves:</p> <p>LAW ON CHILD PROTECTION</p> <p>CHAPTER I - GENERAL PROVISIONS</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Aim</p> <p>1. This Law aims at:</p> <p>1.1. protecting the children from all types of violence, abuse, misuse, exploitation, neglecting, or any other form of endangering child life, safety, health, education, and child development;</p> <p>1.2. guaranteeing and ensuring the responsibilities of parents, family, society and state care, protection and child development based on his/her best interest;</p> <p>1.3. providing to the best interest of the child, cooperation, coordination, monitoring and accountability, between</p>	<p>Skupština Republike Kosova, Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova, Usvaja:</p> <p>ZAKON O ZAŠTITI DETETA</p> <p>POGLAVLJE I - OPŠTE ODREDBE</p> <p style="text-align: center;">Član 1 Cilj</p> <p>1. Ovaj zakon ima za cilj:</p> <p>1.1. zaštitu deteta od svakog oblika nasilja, zlostavljanja, zloupotrebe, iskorišćavanja, zapostavljanja ili drugog oblika koji ugrožava život, sigurnost, zdravlje, vaspitanje, obrazovanje i razvoj deteta;</p> <p>1.2. obezbediti i garantovati roditeljsku, porodičnu, društvenu i državnu odgovornost za staranje, zaštitu i razvoj deteta, u najboljem njegovom interesu;</p> <p>1.3. obezbediti, u najboljem interesu deteta, saradnju, koordinaciju, nadzor i odgovornost između institucija</p>
--	---	--

<p>ndërmjet institucioneve në nivel qendror dhe në nivel lokal, si dhe me organizatat që punojnë në fushën e mbrojtjes dhe përkujdesit të fëmijës;</p> <p>1.4. integrojë sistemin e mbrojtjes së fëmijës, duke siguruar një kuadër të plotë ligjor dhe institucional, në zbatim të Kushtetutës, instrumenteve ndërkombëtare për të drejtat e fëmijës, ligjeve dhe politikave ndërsektoriale, për t'u përgjigjur të gjitha formave për mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>2. Ky Ligj është në përputhshmëri me Direktivën 2011/92/BE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të 13 dhjetorit 2011, për luftën kundër abuzimit seksual dhe shfrytëzimit seksual të fëmijëve dhe pornografisë me fëmijë, dhe zëvendësimin e Vendimit kornizë të Këshillit 2004/68/ÇBD.</p> <p style="text-align: center;">Neni 2 Fushëveprimi</p> <p>1. Ky Ligj zbatohet për mbrojtjen e fëmijës:</p> <p>1.1. që ndodhet brenda territorit të Republikës së Kosovës;</p>	<p>the institutions at the central and local level, as well as with organisations that work in the field of protection and care of the child;</p> <p>1.4. integrating child protection system, providing a complete legal and institutional framework, in implementation of the Constitution, international instruments for child rights, inter-sectoral laws and policies to respond to all forms for child protection.</p> <p>2. This law is in concordance with Directive 2011/92/EU of the European Parliament and the Council dated 13 December 2011 on the war against sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography, and replacement of the Council Framework Decision 2004/68/EC.</p> <p style="text-align: center;">Article 2 Scope</p> <p>1. This Law is implemented for protection of children:</p> <p>1.1. staying in the territory of the Republic of Kosovo;</p>	<p>centralnog i lokalnog nivoa, kao i organizacija koja rade u oblasti zaštite i staranja deteta;</p> <p>1.4. integraciju sistema zaštite deteta kroz obezbeđivanje potpunog zakonskog i institucionalnog kadra u funkciji provedbe Ustava, međunarodnih instrumenata o pravima deteta, zakona i među sektorskih politika radi kako bi se adekvatno odgovorilo na svim oblicima zaštite deteta.</p> <p>2. Ovaj zakon je kompatibilan sa Direktivom Evropskog parlamenta i Evropskog saveta o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja dece i dečje pornografije, br.2011/92/EU, od 13. decembra 2011. godine; sa zamenom kadrovske odluke Saveta. br. 2004/68/ÇBD.</p> <p style="text-align: center;">Član 2 Delokrug</p> <p>1. Ovaj zakon primenjuje se na zaštiti deteta:</p> <p>1.1. koje se nalazi unutar teritorije Republike Kosova;</p>
---	--	---

<p>1.2. me shtetësi kosovare, që ndodhet jashtë territorit të Republikës së Kosovës, sipas legjislacionit në fuqi;</p> <p>1.3. me shtetësi jo kosovare, pa shtetësi dhe atyre që janë të pa regjistruar që ndodhen në territorin e Republikës së Kosovës.</p> <p>2. Dispozitat e këtij Ligji nuk mund të merren si kufizim apo pakësim i të drejtave ekzistuese të fëmijës të përcaktuara me Kushtetutë, Konventën për të Drejtat e Fëmijës ose me marrëveshje e instrumente ndërkombëtare në fuqi, si dhe me legjislacionin tjetër në fuqi.</p>	<p>1.2. in possession of Kosovo citizenship but staying outside the territory of the Republic of Kosovo, according to applicable legislation;</p> <p>1.3. with other than Kosovo citizenship, without citizenship and those who are not registered but are staying in the territory of the Republic of Kosovo.</p> <p>2. Provisions of this Law cannot be taken as restriction or reduction of existing child rights as provided by the Constitution, Convention of Children Rights or upon agreement by international instruments in force and according to other applicable legislation.</p>	<p>1.2. koje ima kosovsko državljanstvo, a nalazi se van teritorije Republike Kosova, u skladu sa važećim zakonom;</p> <p>1.3. koje nema kosovsko državljanstvo, ili je bez državljanstva, kao i deteta koje je ne registrovano, ali nalazi se na teritoriji Republike Kosova.</p> <p>2. Odredbe ovog zakona ničim se ne mogu shvatiti kao ograničavanje ili skraćivanje postojećih prava deteta koja garantuju Ustav, Konvencija o pravima deteta, ili drugi važeći međunarodni sporazumi i instrumenti, kao i drugihvažećih zakona.</p>
<p>Neni 3 Përkufizimet</p>	<p>Article 3 Definitions</p>	<p>Član 3 Definicije</p>
<p>1. Shprehjet e përdorura në këtë Ligj kanë këtë kuptim:</p> <p>1.1. Fëmijë – nënkupton çdo qenie njerëzore nën moshën 18 vjeç, me përjashtim të rasteve kur moshë madhore arrihet më përpara, në përputhje me legjislacionin të cilit ai i nënshtrohet. Në rastin kur moshë e personit nuk është plotësisht e përcaktuar, por ekzistojnë arsye që lënë të nënkuptohet se personi është fëmijë,</p>	<p>1. Terms used in this Law shall have the following meaning:</p> <p>1.1. Child - refers to human being under the age of 18, excluding the cases when the adult age is reached earlier, in compliance with the legislation he/she is subject to. In cases when the age of the person is not fully determined, but there are reasons which imply that the person is a child, this person is considered a child and benefits from</p>	<p>1. Pojmovi, korišćeni u ovom Zakonu, imaju sledeća značenja:</p> <p>1.1. Dete – podrazumeva ljudsko biće ispod 18 godina starosti, sa izuzetkom zakonom predviđenih slučajeva ranije punoletnosti, u skladu sa odgovarajućim zakonom. U slučaju da starost osobe nije tačno utvrđeno, ali postoje razlozi koji podrazumevaju da je dotična osoba još dete, ta osoba će se smatrati detetom i prema njemu se</p>

<p>ky person konsiderohet fëmijë dhe përfiton nga ky Ligj derisa mosha e tij të jetë përcaktuar plotësisht;</p> <p>1.2. I mitur - nënkupton fëmijën mes moshës katërbëdhjetë (14) dhe tetëmbëdhjetë (18) vjet;</p> <p>1.3. Moshë ligjore për marrëdhënie seksuale - nënkupton moshën nën të cilën, në përputhje me legjislacionin në fuqi, është e ndaluar për t'u përfshirë në veprimtari seksuale me një fëmijë;</p> <p>1.4. Prind - nënkupton personin/personat që e kanë lindur ose e kanë adoptuar fëmijën, të dy së bashku ose një i vetëm, të martuar ose të pamartuar apo që kanë njohur amësinë ose atësinë e fëmijës së lindur jashtë martese;</p> <p>1.5. Kujdestari - nënkupton personin që ka të njëjtat përgjegjësi për t'u kujdesur për fëmijën, si një prind dhe i cili disponon me kujdestarinë e plotë ligjore dhe fizike të fëmijës;</p> <p>1.6. Mbrojtja e fëmijës - nënkupton aktivitetet që ndërmerren për të mbrojtur fëmijët që janë duke vuajtur, ose ka të ngjarë të vuajnë nga një rrezik serioz si dhe çdo veprim që siguron</p>	<p>this Law until his/her age is fully determined;</p> <p>1.2. Minor - a person who is between the age of fourteen (14) and eighteen (18) years;</p> <p>1.3. Legal age for sexual relations - refers to the age under which, pursuant to applicable legislation, a person is prohibited to be involved in sexual relations with a child;</p> <p>1.4. Parent - refers to a person or persons who have given birth or have adopted a child, both together or a single one, married or not married or that have recognized maternity or paternity of the child born out of wedlock;</p> <p>1.5. Custody - means a person who has the same responsibility to take care of a child, as a parent and who owns the full legal and physical child stewardship;</p> <p>1.6. Child protection - means activities undertaken to protect children who are suffering, or are likely to suffer from a serious risk as well as any action that ensures the child to live in a family or</p>	<p>primenjuje ovaj zakon sve dok se njegova starost ne utvrđuje u potpunosti;</p> <p>1.2. Maloletnik – podrazumeva dete između četrnaest (14) i osamnaest (18) godina života;</p> <p>1.3. Zakonska starost za seksualni odnos - podrazumeva starost koja je, u skladu sa domaćim zakonom, zabranjena da se pristupi seksualnom odnosu sa detetom;</p> <p>1.4. Roditelj – podrazumeva osobu/e, koja/e je rađala ili usvojila dete, kao par ili pojedinac, u braku, ili vanbračno, ili su priznali očinstvo ili materinstvo vanbračnog deteta;</p> <p>1.5. Staratelj – podrazumeva osobu koja ima iste odgovornosti kao i svaki roditelj za staranje o detetu i koja ima puno zakonsko i fizičko starateljstvo nad detetom;</p> <p>1.6. Zaštita deteta - podrazumeva aktivnosti koje se preduzimaju u cilju zaštite deteta u patnji, ili postoji verovatnoća da će napatiti od nekog ozbiljnog rizika, kao i svaki postupak</p>
---	---	--

<p>fëmijën të jetojë në një familje apo mjedis tjetër të sigurt, ku mbrohet jeta dhe shëndeti dhe respektohen të drejtat e tij, ku sigurohet edukimi, arsimit dhe zhvillimi, duke i mbrojtur ata nga çfarëdo lloj dhune, shfrytëzimi, ndëshkimi trupor, keqtrajtimi, eksploatimi, lënie pas dore, abuzimi dhe shfrytëzimi, në çdo kontekst, përfshirë, por duke mos u kufizuar në rëmbimin, shfrytëzimin seksual, trafikimin, punën e fëmijës dhe praktikën e dëmshme tradicionale, si gjymtimi i organeve gjentiale, martesë e fëmijës dhe abuzimi;</p> <p>1.7. Drejtësia mike ndaj fëmijës - nënkupton sistemin e drejtësisë që garanton respektimin dhe zbatimin efektiv të të drejtave të fëmijës në nivelin më të lartë të arritshëm, duke marrë parasysh parimet e njohura për mbrojtjen e fëmijës dhe duke i dhënë vëmendjen e duhur nivelit të pjekurisë, të kuptuarit të fëmijës, dhe rrethanave të rasisë.</p> <p>1.7.1. Drejtësia mike ndaj fëmijës në veçanti, është e:</p> <p>1.7.1.1. përshtatshme për moshën;</p> <p>1.7.1.2. shpejtë;</p> <p>1.7.1.3. kujdesshme;</p>	<p>other safe environment, where his/her life, health and rights are protected and respected, where education is ensured, education and development, protecting them from any kind of violence, exploitation, corporal punishment, ill treatment, exploitation, neglecting, abuse and exploitation, in any context, including, but not limited to the abduction, sexual exploitation, trafficking, child labour and harmful traditional practices, such as genital organ mutilation, marriage of the child and abuse;</p> <p>1.7. Child friendly justice - means the justice system that ensures observance and effective implementation of the rights of children at the highest level, taking into account the internationally recognized principles of child protection and giving the proper attention to the level of maturity and understanding of the child and the circumstances of the case.</p> <p>1.7.1. Child friendly justice in particular, is:</p> <p>1.7.1.1. appropriate for the age;</p> <p>1.7.1.2. fast;</p> <p>1.7.1.3. prudent;</p>	<p>koji detetu obezbeđuje život u sigurnoj porodici ili sredini gde se njegov život i zdravlje štiti i poštuju se njegova prava, gde se obezbeđuje njegovo vaspitanje, obrazovanje i razvoj, zaštitivši ih od svake vrste nasilja, iskorišćavanja, fizičkog zlostavljanja, lošeg tretiranja, eksploatacije, zapostavljanja, zlostavljanja i iskorišćavanja u svakom smislu, uključujući, ali ne ograničavajući se na kidnapovanje, seksualno iskorišćavanje, krijumčarenje, dečji rad, i štetne tradicionalne prakse, poput sakaćenja genitalnih organa, udaje/ženidbe i zlostavljanja deteta;</p> <p>1.7. Prijateljska pravda prema detetu –podrazumeva sistem pravde koji garantuje efektivno poštovanje i sprovođenje prava svo dece na najvišem mogućem nivou, u skladu sa poznatim priznatim načelima zaštite deteta, posvećujući adekvatnu pažnju nivou zrelosti deteta i okolnostima slučaja.</p> <p>1.7.1. Prijateljska pravda o detetu je naročito:</p> <p>1.7.1.1. pogodna za starost deteta;</p> <p>1.7.1.2. brza;</p> <p>1.7.1.3. pažljiva;</p>
--	--	--

<p>1.7.1.4. përshtatur dhe 1.7.1.5. fokusuar në nevojat dhe të drejtat e fëmijës.</p> <p>1.7.2. Drejtësia mike ndaj fëmijës është ajo që respekton të drejtat e fëmijës, duke përfshirë të drejtën në një proces të rregullt, për të marrë pjesë në dhe për të kuptuar procedurat, për respektimin e jetës private dhe familjare dhe të integritetit dhe dinjitetit.</p> <p>1.8. Fëmijë në nevojë - nënkupton çdo fëmijë, pa marrë parasysh statusin apo vendin e origjinës, i cili ka nevojë për mbrojtje;</p> <p>1.9. Fëmija i zhvendosur se brendshmi – nënkupton fëmijën i cili për arsye të ndryshme migron nga një komunë në tjetrën, dhe ka nevojë për ofrim të shërbimit/eve të mbrojtjes sociale;</p> <p>1.10. Fëmijë në situatë rruge – nënkupton fëmijën i cili gjendet në situatë rruge duke kërkuar lëmshë, kryer punë të ndryshme, shitjen e gjërave të imta apo ndonjë formë tjetër, qoftë i vetëm apo me prind;</p> <p>1.11. Fëmijë në rrezik - nënkupton çdo fëmijë, të cilit i mohohen ose i</p>	<p>1.7.1.4. adjusted and 1.7.1.5. focused on the needs and the rights of the children.</p> <p>1.7.2. Child friendly justice is the one which respects the children rights, including the right to a regular process, to participate in and to understand the procedures and respect for private and family life and integrity and dignity.</p> <p>1.8. Children in need - means any child, regardless of status or place of origin, who is in need of protection;</p> <p>1.9. Child displaced internally - means the child who for different reasons migrates from one municipality to another and he/she needs provision of service/s of social protection;</p> <p>1.10. Children in street condition - means the child who is in street begging for charity, carrying out various works, selling low value items or any other form, either alone or with the parent/s;</p> <p>1.11. Children at risk - means any child whose rights are denied or</p>	<p>1.7.1.4. prilagodljiva; i 1.7.1.5. fokusirana na potrebe i prava deteta.</p> <p>1.7.2. Prijateljska pravda o detetu je upravo ta koja poštuje prava deteta, uključujući pravo na jednom redovnom procesu učešća i shvatanja procedura poštovanja privatnog i porodičnog života kao i integriteta i digniteta deteta.</p> <p>1.8. Dete u nuždi – podrazumeva svako dete, bez obzira na njegov status ili mesto porekla, kome je potrebna zaštita;</p> <p>1.9. Dete raseljeno unutrašnjosti– podrazumeva dete koje je iz raznih razloga migriralo u unutrašnjosti, od jedne u drugoj opštinskoj teritoriji, a koje ima potrebe za usluge socijalne zaštite;</p> <p>1.10. Dete u uličnoj situaciji – podrazumeva dete koje se nalazi u situaciji da je ostalo na ulici tražeći milostinju, i radeći razne poslove, te prodaje sitne stvari ili druge poslove, bilo samo ili sa roditeljima;</p> <p>1.11. Ugroženo dete - podrazumeva svako dete kome se negiraju ili povrede</p>
--	---	--

<p>cenohen të drejtat lidhur me mbrojtjen nga dhuna, lënia pas dore dhe format e tjera të parashikuar në këtë Ligj dhe në legjislacionin në fuqi;</p> <p>1.12. Fëmija pa përkujdesje prindërore - nënkupton fëmijën, prindërit i cili nuk mund të gjenden, është në burg, ose është i privuar në ndonjë formë nga liria, ka vdekur, janë shpallur të zhdukur dhe fëmija që jeton pa kujdes të vazhdueshëm të prindërve ose kujdestarit të tij, fëmijët që janë zhvendosur nga familja dhe mjedisi i familjes, fëmija që e është lënë familjen me zgjedhjen e tyre, ose fëmija migrantë i pashoqëruar.</p> <p>1.13. Familje në nevojë – nënkupton çdo familje, kur njëri ose të dy prindërve apo kujdestarit, u nevojitet ndihma në përkujdesjen për fëmijën për shkak të gjendjes së tyre ose gjendjes së fëmijës, në rrethana kur fëmija është duke pësuar dëmtim serioz për shkak të lënies pas dore, abuzimit nga ana e prindit/ërve ose kujdestarit të tij, për shkak të paaftësisë së prindit ose prindërve apo kujdestarit që të përkujdesen për të në mënyrë adekuate, ose i është ekspozuar mundësisë që të përjetojë diçka të tillë;</p>	<p>infringed related to protection from violence, neglecting and other forms as set forth by this Law and applicable legislation;</p> <p>1.12. Children without care - means children, parents or guardians of whom cannot be found, are in prison, or deprived in any form from their freedoms, have died and children living without the continuous care of parents or custodians, children who were displaced by the family environment and family, children who have left the family by their own choice, or migrant unattended children.</p> <p>1.13. Family in need - means any family, where one or both of the parents or guardians need assistance in caring for a child because of their conditions or state of the child, in circumstances where the child is undergoing serious injury due to neglecting, abuse by the parent/s or custodian, due to the inability of the parent or parents or custodians to take care adequately, or is exposed to the possibility to experience such a thing;</p>	<p>prava na zaštitu od nasilja, zapostavljanja i drugih zakonom oblika predviđenih ovim zakonom i drugim važećim zakonima;</p> <p>1.12. Nezbrinuto dete - podrazumeva dete, kao i njegove roditelje i staratelje koji se ne mogu naći, nalaze se u zatvoru, ili su lišeni na neki način od njihove slobode, preminuli su, kao i dete koje živi bez stalnog starateljstva roditelja ili staratelja, dete raseljeno od porodice i porodične sredine, kao i decu koja su prema njihovom izboru napustila svoju porodicu ili deca koja su sama migrirala bez pratioca.</p> <p>1.13. Porodica u nuždi (u asistenciji) – podrazumeva svaku porodicu u kojoj je jednom ili obojici roditelja, ili staratelju deteta potrebna pomoć za staranje deteta zbog njihovog ili detetovog stanja, pod okolnostima kada se dete ozbiljno oštećuje usled zapostavljanja ili zloupotrebe od strane jednog ili obojice njegovih roditelja, zbog nesposobnosti jednog ili obojice njegovih roditelja ili njegovog staratelja da se o njemu staraju na adekvatan način, ili je to dete izloženo mogućnosti sličnog doživljavanja;</p>
---	---	--

<p>1.14. Përfaqësues ligjor- nënkupton prindin apo kujdestarin i cili, brenda përgjegjësisve që i janë dhënë nga legjislacioni në fuqi ose nga gjykata, mbron interesat e fëmijës nëpërmjet kryerjes apo jo të veprimeve juridike, në emër ose për llogari të fëmijës;</p> <p>1.15. Shërbimet për mbrojtjen e fëmijës – nënkupton çdo shërbim për ofrimin e përkujdesjes sociale, këshillimit psikosocial, asistencës ligjore përfaqësimit ligjor, shërbimit shëndetësor, edukativ, arsimor, kulturor ose, në raste e veçanta, ndihmë materiale për fëmijën në nevojë;</p> <p>1.16. Profesionistët për mbrojtjen e fëmijës - nënkupton të gjithë personat, të cilët brenda mandatit të punës së tyre dhe në kontekstin e punës së tyre, janë në kontakt me fëmijët që kanë nevojë për mbrojtje, ose kanë detyrë të përmbushin nevojat e fëmijës sipas këtij Ligji apo ndonjë ligji tjetër në fuqi, standardi vendor apo ndërkombëtar;</p> <p>1.17. Ofrues i kujdesit - nënkupton çdo person tjetër përveç një prindit ose kujdestarit ligjor, i cili faktikisht kujdeset për një fëmijë, për shkak të</p>	<p>1.14. Legal representative - means the parent or guardian within responsibilities assigned to him/her by applicable legislation or by court, protects the interests of the child by conducting or failing to conduct legal actions in the name of or on behalf of the child;</p> <p>1.15. Child protection services - means any services for the provision of social or psychosocial care, legal aid. Legal representation, health care, educational and cultural or in exceptional circumstances, material assistance for the child in need;</p> <p>1.16. Professionals for child protection - means all persons who within the mandate of their work and in the context of their work, are in contact with children in need of protection, or their duty is to meet the needs of the child under this Law or any other applicable law, national or international standard;</p> <p>1.17. Health care provider - means any person other than a parent or legal guardian who actually takes care of a child because of a professional or non-</p>	<p>1.14. Zakonski zastupnik – podrazumeva roditelja ili staratelja koji u okviru odgovornosti predviđenih važećim zakonima ili određenim od suda, štiti interese deteta činjenjem ili ne činjenjem pravnih postupaka u ime ili za račun deteta;</p> <p>1.15. Službe za zaštitu deteta – podrazumeva svaku službu koja pruža socijalnu zaštitu, psiho-socijalne savete, pravnu pomoć, zdravstvene, vaspitne, obrazovne i kulturne usluge ili u posebnim slučajevima i materijalnu pomoć detetu u nuždi;</p> <p>1.16. Profesionalci za zaštitu deteta – podrazumeva svaku osobu koja je u okviru njegovog radnog mandata i konteksta njegovog rada u kontaktu sa decom kojima je potrebna zaštita, ili osobu koje je zakonom obavezna podmiriti potrebe deteta u skladu sa ovim ili drugim važećim zakonom ili prema domaćim ili međunarodnim standardima;</p> <p>1.17. Pružilac staranja – podrazumeva sva lica ili službe koje u okviru njihovog radnog mandata u kontekstu njihovog rada pružaju usluge staranja i</p>
---	---	---

<p>një marrëdhënieje profesionale ose jo-profesionale;</p> <p>1.18. Tryeza Multidisiplinare për Ndhimë në Menaxhimin e Rastit - nënkupton Ekipin multidisiplinar, që përfshinë grup profesionistësh nga institucionet përkatëse për mbrojtjen e fëmijës dhe akterët tjere që përfaqësojnë një shumëllojshmëri të disiplinave, të cilët kanë përgjegjësi për mbrojtjen e fëmijës, ndërveprojnë dhe koordinojnë përpjekjet e tyre për të trajtuar rastet specifike të abuzimit, keqtrajtimit të fëmijës dhe lëniën pas dore të tyre në bazë të interesit më të mirë të fëmijës. Fëmija dhe familja mund të jenë pjesëmarrës në tryeza;</p> <p>1.19. Menaxheri i rastit, - nënkupton zyrtarin përgjegjës i caktuar nga Organi i Kujdestarisë, për menaxhimin e rastit të fëmijës, i cili në bashkëpunim me akterët relevantë vlerëson nevojat e fëmijës dhe harton planin e përkujdesjes;</p> <p>1.20. Qendra për Punë Sociale (QPS) - nënkupton institucionin publik profesional, të nivelit komunal, kompetentë edhe për mbrojtjen e fëmijës në nevojë;</p>	<p>professional relation;</p> <p>1.18. Multidisciplinary roundtable for assistance in case management - means a multidisciplinary team, which includes group of professionals from respective institutions for child protection and other stakeholders that represent a variety of disciplines responsible for the child protection, interact and coordinate their efforts to address specific cases of abuse and mistreatment of children and neglecting them on the basis of the best interest of the child. Child and family can be participants in tables;</p> <p>1.19. Case manager - refers to responsible officer appointed by the Custodian Body, for case management of a child, who in cooperation with relevant stakeholders assesses needs of the child and drafts the plan for taking care;</p> <p>1.20. Centre for Social Work (SWC) - means the public professional institution at the municipal level, competent for protection of children in need;</p>	<p>zaštite dece u nuždi;</p> <p>1.18. Multidisciplinarni radni sto za pomoć u menadžiranju slučaja - podrazumeva multidisciplinarni tim lokalnog nivoa sačinjen od grupe stručnjaka iz odgovarajućih ustanova za zaštitu dece i druge aktere iz raznih disciplinskih oblasti koji su odgovorni za zaštitu deteta, i koji međusobno deluju i koordiniraju njihova nastojanja za tretiranje specifičnih slučajeva zlostavljanja, zlostavljanja i zapostavljanja dece, u najboljem interesu deteta. Deca i njihove porodice mogu biti učesnici multidisciplinarnih stolova;</p> <p>1.19. Menadžer slučaja—podrazumeva odgovornog službenika kojeg organ starateljstva određuje za menadžiranje slučaja, i koji u saradnji sa drugim relevantnim akterima ocenjuje potrebe deteta i sastavlja plan starateljstva;</p> <p>1.20. Centar za socijalni rad (CSR) - podrazumeva javnu stručnu instituciju lokalnog nivoa, nadležna za zaštitu deteta u nuždi;</p>
---	---	---

<p>1.21. Organi i Kujdestarisë - nënkupton organin komunal profesional kompetent dhe përgjegjës për mbrojtjen e interesave të fëmijës, i përbërë nga një grup ekspertësh që vepron në kuadër të Qendrës për Punë Sociale;</p> <p>1.22. Dhunë ndaj fëmijës – nënkupton dhunën psikologjike, dhunën fizike, dhunën seksuale apo ndëshkimin trupor, e cila rezulton apo ka shumë të ngjarë që të rezultojë në vdekje, lëndimin trupor, dëmtim, dëmtim psikologjik, keqzhvillim ose privim;</p> <p>1.23. Dhunë psikologjike - nënkupton veprimet apo mosveprimet që shkaktojnë dëmtime të shëndetit fizik, mendor, moral dhe social të fëmijës dhe që, ndër të tjera, kanë sjellë si pasojë kufizimin e lirisë së lëvizjes, sjellje degraduese, kërcënuese, frikësuese, diskriminuese, përqeshëse ose forma të tjera të trajtimit armiqësor apo refuzues;</p> <p>1.24. Dhunë fizike - nënkupton veprimet apo mosveprimet që shkaktojnë dëmtim fizik apo lëndimin e fëmijës, përfshirë të gjitha format e</p>	<p>1.21. Custodian body - means the municipal competent professional and responsible body for protection of the interests of the child, consisting of a group of experts that operates in Centre for Social Work;</p> <p>1.22. Violence against children - means psychological violence, physical violence, sexual violence or corporal punishment, which results or is likely to lead to death, bodily injury, damage, psychological damage, development problems or deprivation;</p> <p>1.23. Psychological violence - means actions or inactions that cause physical, mental, moral and social development damages to the child and that, among other things, result in curtailing freedom of movement, degrading, threatening, intimidating, discriminatory, ridiculing behaviour or other forms of hostile or rejecting treatment;</p> <p>1.24. Physical violence - means actions or inactions that cause physical damage or injury to the child, including all forms of corporal punishment which are</p>	<p>1.21. Organ starateljstva – podrazumeva opštinski nadležan stručni i odgovoran organ za zaštitu interesa deteta, sastavljen od grupe eksperata koji funkcioniše u okviru Centra za socijalni rad;</p> <p>1.22. Nasilje prema detetu – podrazumeva namerno korišćenje fizičke sile ili drugih oblika sile, ili pretnju detetu ili grupi dece koja rezultira ili realno može rezultirati smrću, traumom, psihološkom traumom, ne razvojem deteta ili njegovim lišenjem;</p> <p>1.23. Psihološko nasilje - podrazumeva činjenje ili nečinjenje koje uzrokuju štetu fizičkog, mentalnog, moralnog ili socijalnog zdravlja deteta koje su između ostalog dovele do posledice ograničavanja slobode kretanja, rušilačkog, pretećeg, zastrašujeg, diskriminirajućeg, i ogovarajućeg ponašanja, ili drugih oblika ubojničkog ili neprijateljskog ponašanja;</p> <p>1.24. Fizičko nasilje - podrazumeva činjenje ili nečinjenje koje detetu uzrokuje fizičke traume ili telesne povrede, uključujući oblike telesnog</p>
--	---	--

<p>ndëshkimit trupor, të cilat nuk janë aksidentale;</p> <p>1.25. Ndëshkim trupor - nënkupton çdo përdorim i forcës fizike, sado i lehtë qoftë ai, që synon të shkaktojë dhimbje ose shqetësim. Në ndëshkim trupor, përfshihen, por nuk kufizohen në forma si: rrahja, tortura, shkundja apo shtytja me forcë, djegia, goditja (shuplakë, shkelm ose me kamxhik, shkop, rrip, këpucë, apo me çfarëdo mjete) pickimi, çjerrja, kafshimi, qortimi i rreptë, detyrimi me forcë për të kryer një veprim, përdorimi i lëndëve që shkaktojnë dhimbje ose shqetësim, gëlltitja e detyruar;</p> <p>1.26. Lënia pas dore - nënkupton neglizhencën dhe mos-ushtrimin e detyrave dhe përgjegjësive për t'u kujdesur dhe mbrojtur në mënyrë adekuate dhe për ta mbikëqyrur fëmijën, si dhe për të siguruar plotësimin e nevojave themelore fizike, intelektuale, emocionale dhe sociale të fëmijës;</p> <p>1.27. Abuzim - nënkupton çdo veprim apo mosveprim, i qëllimshëm apo me paramendim, nga prindi, kujdestari,</p>	<p>not accidental;</p> <p>1.25. Corporal punishment - means any use of physical force, notwithstanding how much force has been used, that aims at causing pain or concern. Corporal punishment includes but is not limited to forms as: beatings, torture, jogging or drive by force, burning, striking (slapping, kicking or whipping, hitting by stick, belt, shoes, or by any means) pinching, laceration, biting, strict reprimand, obligation by force to carry out an action, using the materials that cause pain or concern, forced swallowing;</p> <p>1.26. Neglecting - means negligence and non-performance of duties and responsibilities to take care of and protect adequately and to monitor the child, as well as to ensure fulfilment of the basic needs for physical and intellectual, emotional and social development of the child;</p> <p>1.27. Abuse - means any intentional action or inaction, deliberately or intentionally by a parent or guardian, a</p>	<p>zlostavljanja koja nisu akcidentalna;</p> <p>1.25. Telesno kažnjavanje - podrazumeva svako korišćenje fizičke sile protiv deteta, ma koliko ona bila mala, kojom se namerava naneti mu bol ili uznemirenje. Telesno zlostavljanja obuhvata, ali se ne ograničava, oblike poput: batinanja, torture, silno protresanje ili guranje, peckanje ili udaranje, (šamarom, nogom ili prutom, bičom, štapom, kajišom, cipelom ili bilo kojim sredstvom), štipkanje, drekanje, ujedanje, oštar pogrd, nasilna prinuda na neko postupanje, korišćenje sredstava koje stvaraju bolove ili uznemirenje, prisiljavanje deteta na gutanje;</p> <p>1.26. Zapostavljanje - podrazumeva zapostavljanje deteta i ne izvršene obaveza i zadataka adekvatnog staranja, zaštite i nadgledanja deteta, te zapostavljanje ispunjenja osnovnih fizičkih, intelektualnih, emocionalnih i socijalnih potreba deteta;</p> <p>1.27. Zlostavljanje – podrazumeva svako namerno ili smišljeno činjenje ili nečinjenje roditelja, staratelja, pružaoca</p>
--	---	---

<p>ofruesi i kujdesit apo ndonjë person tjetër në pozitën e të besuarit ose autoritetit që shkakton ose ka gjasa të shkaktojë dëm fizik, psikologjik, emocional apo social ndaj fëmijës;</p> <p>1.28. Keqtrajtim - nënkupton çdo veprim, apo mosveprim i qëllimshëm apo me paramendim që rezulton në dëmtim fizik, psikologjik ose emocional, nga ana e prindit, kujdestarit apo ofruesit të kujdesit për të mbrojtur fëmijën nga dëmi i tillë, dhe në përgjithësi të gjitha format e dhunës, agresionit, trajtimit mizor, turpërues, degradues apo poshtërues të fëmijës;</p> <p>1.29. Prostitucion me fëmijë - nënkupton përdorimin e fëmijë për veprimtari seksuale, me ç'rast në këmbim të përfshirjes në veprimtari seksuale të fëmijës ofrohen ose premtohen si pagesë para ose çdo formë tjetër shpërblimi ose kompensimi, pavarësisht nëse ajo pagesë, ai premtim ose shpërblim i bëhet fëmijës ose një pale të tretë;</p> <p>1.30. Pornografi me fëmijë - nënkupton:</p> <p>1.30.1. çdo material që e</p>	<p>provider of care or any other person in the position of the trustees or authority that causes or is likely to cause physical, psychological, social or emotional damage toward a child;</p> <p>1.28. Ill-treatment - means any action or inaction intentional or by intent resulting in physical, psychological or emotional damage by a parent, guardian or health care providers to protect child from such damage, and in general with all forms of violence, aggression and cruel, embarrassing or degrading treatment of the child;</p> <p>1.29. Prostitution with children - means use of a child for sexual activity where in exchange of involvement of a child in sexual activity, payment or money is promised or any other form of compensation or reward, whether that payment, promise or reward are made to the child or a third party;</p> <p>1.30. Child pornography - means:</p> <p>1.30.1. Any material that describes</p>	<p>staranja ili druge osobe kome je povereno starateljstvo, ili autoriteta koji uzrokuje ili može realno uzrokovati fizičku, psihološku, emocionalnu ili socijalnu štetu za dete;</p> <p>1.28. Loše tretiranje - podrazumeva svako namerno ili smišljeno činjenje ili nečinjenje roditelja, staratelja, pružaoca staranja ili druge osobe kome je povereno starateljstvo koje rezultira ne zaštitom deteta od takve štete, kao i svih oblike nasilja, agresije, svirepih postupanja, sramnih, rušilačkih ili ponižavajućeg postupanja prema detetu;</p> <p>1.29. Prostitucija sa detetom – podrazumeva iskorišćavanje deteta u seksualne svrhe, kada se za uključenje deteta u takve seksualne aktivnosti pruža ili obećava novčana nadoknada ili bilo koja forma kompenzacije ili nagrade, bez obzira da li se ta nadoknada, obećanje ili nagrada daje detetu ili nekoj trećoj strani;</p> <p>1.30. Pornografija sa detetom – podrazumeva:</p> <p>1.30.1. svaki materijal koji dete</p>
---	--	---

<p>përshkruan në mënyrë vizuale fëmijën të përfshirë në sjellje të dukshme seksuale të simuluar ose reale;</p> <p>1.30.2. çdo pasqyrim i organeve seksuale të fëmijës për qëllime parësore seksuale;</p> <p>1.30.3. çdo material që e pasqyron në mënyrë vizuale çdo person në dukje fëmijë të përfshirë në sjellje seksuale të dukshme të simuluar ose reale ose çdo pasqyrim i organeve seksuale të çdo personi në dukje fëmijë, për qëllime kryesisht seksuale; ose</p> <p>1.30.4. imazhet reale të një fëmije të përfshirë në sjellje të dukshme seksuale ose imazhe reale të organeve seksuale të fëmijës për qëllime kryesisht seksuale.</p> <p>1.31. Shfaqje pornografike – nënkupton një shfaqje direkt që i drejtohen një audience, përfshirë atë nëpërmjet mjeteve të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit, të një fëmije të përfshirë në sjellje të dukshme seksuale të simuluar ose reale ose organeve seksuale të fëmijës për qëllime seksuale parësore;</p> <p>1.32. Rrëmbimi i fëmijës- nënkupton:</p>	<p>visually a child involved in visible simulated or real sexual behaviour;</p> <p>1.30.2. Any reflection of sexual organs of a child for sexual primary purposes;</p> <p>1.30.3. Any material that reflects in visual way any person in child view involved in visible sexual behaviour, simulated or real or any kind of reflection of sexual organs of each and every person in view of a child, primarily for sexual purposes; or</p> <p>1.30.4. Real images of a child involved in visible sexual behaviour or real images of sexual organs of a child mainly for sexual purposes.</p> <p>1.31. Pornographic performance - means a performance directed to an audience including through means of information and communication technology, of a child involved in visible sexual behaviour, simulated or real or sexual organs of a child for primary sexual purposes;</p> <p>1.32. Abduction of a child means -</p>	<p>izloži ili fizički opisuje u vidna seksualna simulirana ili realna ponašanja;</p> <p>1.30.2. svako prikazivanje seksualnih organa deteta u primarno seksualne svrhe;</p> <p>1.30.3. svaki materijal koji vizuelno prikazuje svaka osoba koja je po izgledu dete obuhvaćeno u vidno simulirano ili realno seksualno ponašanje ili prikazivanje seksualnih organa svake osobe koja se vidi da je dete, uglavnom u seksualne svrhe; ili</p> <p>1.30.4. realne slike jednog deteta obuhvaćenog u vidljivo seksualno ponašanje ili slika seksualnih organa deteta uglavnom u seksualne svrhe.</p> <p>1.31. Pornografsko prikazivanje – podrazumeva direktno predstavljanje audijenciji, uključujući direktno predstavljanje jednog deteta preko tehnološko-informativnog sistema komuniciranja, obuhvaćenog u vidno realno ili simulirano seksualno ponašanje ili predstavljanje seksualnih organa deteta u seksualne svrhe pre svega;</p> <p>1.32. Kidnapovanje deteta -</p>
--	--	---

<p>1.32.1. Largimi i paligjshëm i fëmijës nga vendi i saj/tij i banimit me anë të forcës, kërcënimit, mashtrimit, abuzimit të pushtetit ose joshjes, në një vend nën kontrollin e kryesit ose të një personi të tretë, apo</p> <p>1.32.2. Marrja e paligjshme e fëmijës nga kujdestaria ligjore e prindërve, kujdestarit ose ofruesit të kujdesit, pavarësisht nëse kjo kryhet, lehtësohet apo koordinohet brenda territorit të shtetit ose që përfshin tranzitin në ose përmes shtetit. Kjo përfshin rastet e rrëmbimit, në të cilin një nga kryesit është prind i fëmijës, apo kujdestarit;</p> <p>1.33. Trafikimi i fëmijës - nënkupton rekrutimi, transportimi, transferimi, strehimi ose pranimi i fëmijës, me ose pa mjete të kërcënimit ose përdorimit të forcës, formave të tjera të detyrimit, rrëmbimit, mashtrimit, abuzimit të pushtetit apo pozitës së dobësisë, ose dhënies apo marrjes së pagesave ose përfitimeve për të marrë pëlqimin e prindërve, kujdestarit, ofruesit të kujdesit ose ndonjë personi tjetër që ka kontroll mbi fëmijën, për qëllime të</p>	<p>1.32.1. Illegal departure of a child from his/her place of residence by force, threat, fraud, abuse of power or seduction, into a place under the control of a perpetrator or a third person, or</p> <p>1.32.2. Taking of a child from the legal custody of the parents, legal custodian or care providers, regardless if this is done, facilitated or co-ordinated within the territory of or involving the transit to or through the state. This includes cases of kidnapping, in which one of the perpetrators is parent of the child or custodian;</p> <p>1.33. Child trafficking - means recruitment, transportation, transfer, housing or admission of the child with or without means of threat or use of force, other forms of obligation, abduction, fraud, abuse of power or position of weakness, or the award or receiving payment or benefit for the consent of the parents, guardian, health care providers or any other person that has control over the child for the purposes of exploitation;</p>	<p>podrazumeva:</p> <p>1.32.1. nezakonito udaljavanje deteta sa njegovog mesta stanovanja, putem prisile, pretnje, obmane, zloupotrebe vlasti ili putem primamljivanja, na nekom mestu pod kontrolom počinitelja ili trećeg lica, ili</p> <p>1.32.2. nezakonito oduzimanje deteta zakonskom staratelju ili roditelju, odnosno staratelju ili pružaocu usluge starateljstva, bez obzira da li je to počinjeno, omogućeno, ili koordinirano unutar državne teritorije ili u tranzitu preko države. To podrazumeva i slučajeve kidnapovanja u kome učestvuje i jedan od roditelja deteta;</p> <p>1.33. Trgovanje deteta- podrazumeva regrutaciju, prevoz, prenošenje, smeštaj ili prihvatanje deteta uz pretnju ili bez pretnje, ili korišćenjem sile, kao i putem drugih oblika primoravanja, kidnapovanja, obmanjivanja, zloupotrebe vlasti ili korišćenjem slabog položaja, ili putem davanja ili primanja naknade ili koristi radi dobijanja saglasnosti roditelja, staratelja, pružaoca starateljstva ili treće lica pod čijim je nadzorom dete,</p>
--	---	---

<p>shfrytëzimit;</p> <p>1.34. Turizmi seksual i fëmijës - nënkupton shfrytëzimin seksual të fëmijës nga një person ose persona që udhëtojnë nga rrethi i tyre në shtëpi, rajoni gjeografik në shtëpi, apo nga vendi i origjinës, në mënyrë që të kenë kontakt seksual me fëmijën. Turizmi Seksual i fëmijës përfshin përdorimin e akomodimit, transportit dhe shërbime të tjera që lidhen me turizmin që lehtësojnë kontaktin me fëmijën dhe i mundësojnë kryesit që të mos bie në sy të popullata dhe mjedisi;</p> <p>1.35. Parandalimi - nënkupton një sërë masash të përbashkëta, të ndërhyrjes së hershme, edukative, arsimore, sociale dhe ligjore në favor të fëmijës dhe familjes, që është i kërcënuar apo në rrezik në zhvillimin e tij, në mënyrë për të rivendosur kushtet për zhvillimin e tij, për të parandaluar aktet e keqtrajtimit apo për të parandaluar përsëritjen e tyre duke mundësuar rivendosjen e kompetencave prindërore-rehabilitimin e kompetencave prindërore;</p> <p>1.36. Shfrytëzim - nënkupton:</p>	<p>1.34. Sexual tourism of a child - means the sexual exploitation of children by a person or persons traveling from their home, geographic region at home, or from the country of origin, in order to have sexual contact with the child. Sexual tourism of a child involves the use of accommodation, transport and other services related to tourism to facilitate contact with the child and enable the perpetrators not to be noticed in the population and environment;</p> <p>1.35. Prevention - means a series of joint early intervention, educational and social and legal intervention in favour of the child and family, who is being threatened or a risk is being developed in order to restore the conditions for its development, to prevent acts of malpractice or to prevent the repetition of their enabling the restoration of parental competencies - rehabilitation of parental authority;</p> <p>1.36. Exploitation means:</p>	<p>u cilju iskorišćavanja deteta;</p> <p>1.34. Seksualni turizam sa decom – podrazumeva seksualno iskorišćavanje deteta od jednog lica ili lica koja putuju iz njegove kućne okoline, geografskog regiona kuće, ili sa mesta porekla, u cilju realizacije seksualnog kontakta sa detetom. Turisti za seks sa detetom mogu biti domaći putnici ili strani turisti. Seksualni turizam sa detetom često obuhvata korišćenje smeštaja, prevoza i druge usluge vezane za turizam koje omogućavaju i olakšavaju kontakt s detetom, a počiniocima omogućavaju da ne padaju u oko i da ih ne primećuju stanovnici i sredina;</p> <p>1.35. Prevenција – podrazumeva niz zajedničkih mera i aktivnosti ranije vaspitne, obrazovne, socijalne i zakonske intervencije u korist porodice i deteta koje je u riziku ili je ugrožen razvoj, kako bi se uspostavili uslovi za njegov normalan razvoj i sprečilo ponavljanje takvih zloupotreba i prevenirao ponavljanje postavljanjem roditeljske nadležnosti – rehabilitacija roditeljske nadležnosti;</p> <p>1.36. Iskorišćavanje podrazumeva:</p>
---	--	--

<p>1.36.1. shfrytëzimin seksual, përfshirë shfrytëzimin seksual të fëmijës për qëllime komerciale në kuadër të prostitucionit të fëmijës, shfrytëzimi seksual i fëmijës për turizëm, pornografi dhe trafikim të fëmijës për këto qëllime;</p> <p>1.36.2. shfrytëzimin ekonomik, përfshirë format më të rënda të punës për fëmijën, lypsaria, fëmija në punë dhe fëmija në punët e shtëpisë, që nuk janë në përputhje me legjislacionin dhe instrumentet ndërkombëtare në fuqi, si dhe</p> <p>1.36.3. format tjera të shfrytëzimit përfshirë trafikimin dhe të gjitha format e skllavërisë ose praktikat e ngjashme me skllavërinë, robërinë ose heqjen e organeve apo qelizave.</p> <p>1.37. Abuzimi seksual i fëmijës nënkupton:</p> <p>1.37.1. detyrimin, angazhimin, ose cytjen dhe nxitjen e fëmijës të marrë pjesë në aktivitete seksuale;</p> <p>1.37.2. detyrimin, angazhimin, ose</p>	<p>1.36.1. sexual exploitation, including sexual exploitation of children for commercial purposes within the child prostitution, sexual exploitation of children for tourism, pornography and child trafficking for these purposes;</p> <p>1.36.2. economic exploitation, including the most serious forms of work for the child, begging, the child at work and the child in the house works which are not in accordance with the legislation in force and international instruments, and</p> <p>1.36.3. other forms of exploitation including trafficking and all forms of slavery or practices of servitude, slavery or harvesting of organs or cells.</p> <p>1.37. Child sexual abuse means:</p> <p>1.37.1. The obligation, commitment, or incitement and encouragement of the child to participate in sexual activities;</p> <p>1.37.2. The obligation,</p>	<p>1.36.1. seksualno iskorišćavanje, uključujući seksualnu eksploataciju deteta u komercijalne svrhe u okviru dečje prostitucije, seksualno iskorišćavanje deteta u turističke svrhe, kao i pornografija i krijumčarenje dece u te svrhe;</p> <p>1.36.2. ekonomsko iskorišćavanje, uključujući najteže oblike dečjeg rada kao što su: prosjaštvo, rad deteta, iskorišćavanje deteta u domaće radove koje nisu u skladu sa važećim zakonima i drugim međunarodnim instrumentima, kao i</p> <p>1.36.3. druge oblike iskorišćenja, uključujući krijumčarenje i sve vrste ropstva ili prakse slične ropstvu, talaštva, ili vađenje organa ili ćelija</p> <p>1.37. Seksualno zlostavljanje deteta podrazumeva:</p> <p>1.37.1. Primoravanje, angažovanje ili potpirivanje deteta na seksualne aktivnosti;</p> <p>1.37.2 Primoravanje, angažovanje</p>
--	---	--

<p>cytjen në aktivitete seksuale me fëmijën, duke keqpërdorur pozitën e besimit ose autoritetin e prindit, kujdestarit ose ofruesit të kujdesit;</p> <p>1.37.3. aktivitet seksual i cili nënkupton marrëdhënie seksuale dhe çdo formë tjetër e kryer nga, me, dhe para fëmijës, ku prania ose pjesëmarrja e fëmijës është për qëllim të kënaqësisë seksuale të personit tjetër.</p> <p>1.38. Institucionet – kur konteksti nuk e përcakton ndryshe, nënkupton të gjitha institucionet publike, të nivelit qendror dhe lokal si dhe personat tjerë juridike privat në Republikën e Kosovës, që kanë përgjegjësinë për mbrojtjen e fëmijës në kuptimet e përcaktuara në këtë Ligj dhe legjislacionin në fuqi;</p> <p>1.39. Konventë - nënkupton Konventën për të drejtat e fëmijës;</p> <p>1.40. Këshilli - nënkupton Këshilli Ndërmintor për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijës;</p> <p>1.41. Zyra për Qeverisje të Mirë (ZQM) – nënkupton Zyrën për</p>	<p>commitment, or encouragement in sexual activities with the child, by misusing the position of the trust or authority of a parent, guardian or health care providers;</p> <p>1.37.3. Sexual activity which means sexual relationship and any other form carried out by, with and in front of the child, where presence or participation of the child is for the purpose of sexual satisfaction of another person.</p> <p>1.38. Institutions - where the context does not determine otherwise, means all public institutions, central and local level and other private legal persons in the Republic of Kosovo, those who are responsible for the protection of the child in meanings stipulated in this law and in applicable legislation;</p> <p>1.39. The Convention - means the Convention on the rights of the child;</p> <p>1.40. Council - refers to Inter-ministerial Council for the Protection of Children Rights;</p> <p>1.41. Office of Good Governance (OGG) - means the Office for Good</p>	<p>ili potpirivanje seksualnih aktivnosti sa detetom, zloupotrebljavajući položaj roditeljskog autoriteta ili poverenja staratelja ili pružaoca staranja;</p> <p>1.37.3. Seksualnu aktivnost koja podrazumeva seksualni odnos i svaku drugu seksualnu formu izvršenu sa detetom ili u prisustvu deteta, čije prisustvo služi svrsi seksualnog zadovoljavanja druge osobe.</p> <p>1.38. Institucije – ako nije drugačije definirano u kontekstu, podrazumeva sve centralne i lokalne javne ustanove kao i privatne subjekte u Republici Kosova koje su odgovorne za zaštitu deteta u smislu ovog i drugih važećih zakona;</p> <p>1.39. Konvencija - podrazumeva Konvenciju o pravima deteta;</p> <p>1.40. Savet - podrazumeva Međuministarski savet za zaštitu prava deteta;</p> <p>1.41. Kancelarija dobrog upravljanja (KDU) – podrazumeva Kancelariju</p>
---	---	---

<p>Qeverisje të Mirë në kuadër të Zyrës së Kryeministrit.</p> <p>1.42. Person i zhvendosur - nënkupton personin ose grupet e personave të cilët janë detyruar me forcë që të ikin ose të largohen nga shtëpitë e tyre ose vendet e banimit të përhershëm, në veçanti si rezultat ose në mënyrë që të shmangen pasojat e konflikteve të armatosura, situatat e dhunës së përgjithësuar, shkeljet e të drejtave të njeriut apo fatkeqësive natyrore, të cilët nuk kanë kaluar ndonjë kufi shtetëror të njohur ndërkombëtarisht.</p> <p>2. Përcaktimi i të gjithëve si fëmijë, i përdorur në këtë Ligj, zbatohet në mënyrë të barabartë si për femra po ashtu edhe për meshkuj, pavarësisht seksit, gjinisë apo identitetit gjinor.</p> <p>KAPITULLI II – PARIMET E MBROJTJES SË FËMIJËS</p> <p>Neni 4 E drejta për jetë, mbijetesë dhe zhvillim</p> <p>1. Mbrojta e jetës së fëmijës duhet të jetë detyrimi kryesor për çdo person, institucion apo organ tjetër.</p>	<p>Governance within the Office of the Prime Minister.</p> <p>1.42. Displaced person - means a person or group of persons who are forced to leave or depart from their homes or places of permanent dwelling, in particular as a result or in order to avoid consequences of armed conflict, situations of general violence, human rights violations or natural disasters, which have not spread beyond any internationally recognized state border.</p> <p>2. Determination of all as a child used in this law, applies equally for females as well as males, regardless of sex, gender or gender identity.</p> <p>CHAPTER II - CHILD PROTECTION PRINCIPLES</p> <p>Article 4 The right to life, survival and development</p> <p>1. Protection of life of the child should be the main obligation for every person, institution or other body.</p>	<p>dobrog upravljanja u okviru Ureda premijera.</p> <p>1.42. Raseljeno lice – podrazumeva osobu ili grupu lica koja su bila primorana napustiti njihove kuće gde su stalno boravili, naročito usled konflikta, kako bi izbegli posledice oružanih sukoba u situacijama opšteg nasilja, u kojima se krše ljudska prava, ili usled prirodnih nesreća, ali nisu prelazili međunarodno priznatu državnu granicu.</p> <p>2. Definicija svo dece kao dete, korišćena u ovom Zakonu, primenjuje se jednako za decu bilo muškog ili ženskog roda, t.j. bez obzira na pol, rod, ili rodni identitet.</p> <p>POGLAVLJE II - NAČELA ZAŠTITE DETETA</p> <p>Član 4 Pravo na život, egzistenciju i razvoj</p> <p>1. Zaštita života deteta mora biti glavni zadatak svake osobe, institucije ili drugog organa;</p>
---	--	--

<p>2. E drejta e fëmijës për mbijetesë dhe zhvillim, që do të thotë në zhvillimin fizik, mendor, emocional, edukativ, social si dhe mirëqenia e fëmijës, duhet të jenë të mbrojtura në masën maksimale të mundshme nga çdo person, institucion apo organ tjetër.</p> <p style="text-align: center;">Neni 5 Interesi më i mirë i fëmijës</p> <p>1. Të gjitha veprimet dhe vendimet, që kanë të bëjnë me fëmijën, të marra nga prindërit apo kujdestari, institucionet, shërbimet për mbrojtjen e fëmijës si, profesionistët për mbrojtjen e fëmijës, gjykatat, autoritetet administrative apo nga organet legjislative, interesi më i mirë i fëmijës duhet të jetë konsiderata mbizotëruese.</p> <p>2. Interesi më i mirë i fëmijës kërkon një përpjekje tërësore për të siguruar integritetin fizik, psikologjik, moral dhe shpirtëror të fëmijës dhe për të promovuar dinjitetin njerëzor të tij ose të saj, duke marrë parasysh karakteristikat individuale dhe gjendjen social të fëmijës.</p> <p>3. Interpretimi i interesit më të mirë të fëmijës duhet të jenë në tërësi në përputhje me Konventën për të Drejtat e Fëmijë si</p>	<p>2. The right of the child for survival and development, which means in physical, mental, emotional, educative and social development, and welfare of the child must be protected to maximum extent possible by any person, institution or other body.</p> <p style="text-align: center;">Article 5 The best interest of the child</p> <p>1. All actions and decisions that have to do with the child, taken by parents or guardian, institutions and services for child protection such as professionals for child protection, courts, administrative authorities or legislative bodies, the best interest of the child shall have the dominant considerations.</p> <p>2. The best interests of the child require a comprehensive effort to ensure physical, psychological, moral and spiritual integrity of the child and to promote the human dignity of his or her, taking into account the individual characteristics and social situation of the child.</p> <p>3. Interpretation of the best interest of the child must be fully in line with the Convention on the rights of the child and</p>	<p>2. Pravo deteta na egzistenciju i razvoj, odnosno fizički, mentalni, emocionalni, obrazovni i socijalni razvoj, kao i njegovo blagostanje mora biti zaštićeno u najvećoj mogućoj meri od svakog lica, institucije ili drugog organa.</p> <p style="text-align: center;">Član 5 Najbolji interes deteta</p> <p>1. U svim odlukama i postupcima o detetu koje donose roditelji, staratelji, institucije, službe za zaštitu deteta, profesionalci za zaštitu deteta, pružaoci staranja, sudovi, administrativni ili pravosudni organi, moraju prevladati najbolji interes deteta, odnosno moraju se uvažiti najbolji interes deteta.</p> <p>2. Najbolji interes deteta iziskuje celokupno nastojanje za obezbeđivanje njegovog fizičkog, psihičkog, moralnog i duhovnog integriteta i za promociju njegovog/njenog ljudskog dostojanstva i uvažavanja individualnih osobina i socijalnog stanja deteta.</p> <p>3. Najbolji interes deteta mora biti tumačen potpuno u skladu sa Konvencijom o pravima deteta, i nikakva preumirana</p>
---	---	--

<p>dhe asnjë interpretim i supozuar i asaj se çka është në interesin më të mirë të fëmijës nuk mund të justifikojë shkeljen e çfarëdo të drejte të njohur nga Konventa.</p>	<p>no alleged interpretation of what is in the best interest of the child can justify the violation of any right recognized by the Convention.</p>	<p>interpretacija o tome šta je u najboljem interesu deteta ne može opravdati kršenje bilo koje Konvencijom priznato pravo.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 6 Zhvillimi gradual i aftësive</p>	<p style="text-align: center;">Article 6 Gradual development of skills</p>	<p style="text-align: center;">Član 6 Postepeni razvoj sposobnosti</p>
<p>Parimi i zhvillimit gradual të aftësive, duhet të merret parasysh në përputhje me zhvillimin e aftësive të fëmijës dhe t’ju jepet rëndësia e duhur në të gjitha veprimet dhe vendimet, që kanë të bëjnë me fëmijën, të marra nga prindërit apo kujdestari, institucionet, shërbimet për mbrojtjen e fëmijës, profesionistët për mbrojtjen e fëmijës, ofruesit e kujdesit, gjykatat, autoritetet administrative apo organet legjislativë.</p>	<p>The principle of gradual development of skills should be taken into consideration in accordance with the development of skills of the child and be granted the importance of appropriate actions and decisions that have to do with the child, taken by parents or guardian, institutions and services for the protection of the child, professionals for child protection, care providers, courts, administrative authorities or legislative bodies.</p>	<p>Načelo postepenog razvoja deteta mora se uzeti u obzir u skladu sa razvojem sposobnosti deteta i tome pridati adekvatan značaj svim odlukama i postupcima koji se odnose na dete, a koje donose roditelji, staratelji, institucije, službe za zaštitu deteta, profesionalci za zaštitu deteta, pružaoci staranja, sudovi, administrativni ili pravosudni organi.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 7 Respektimi i pikëpamjes së fëmijës</p>	<p style="text-align: center;">Article 7 Observance of views of the child</p>	<p style="text-align: center;">Član 7 Uvažavanje mišljenja deteta</p>
<p>1. Në të gjitha veprimet dhe vendimet, që kanë të bëjnë me fëmijët, të marra nga prindërit apo kujdestari, institucionet, shërbimet për mbrojtjen e fëmijës, profesionistët për mbrojtjen e fëmijës, ofruesit e kujdesit gjykatat, autoritetet administrative apo organet legjislativë, kanë për obligim t’i garantojnë fëmijës, i cili është i aftë të ketë pikëpamjet e tij, të drejtën për t’i shprehur lirisht këto</p>	<p>1. In all actions and decisions that have to do with children, taken by parents or guardian, institutions and services for the protection of the child, professionals for child protection, care providers, courts, administrative authorities or legislative bodies, have the obligation to ensure the child who is able to have their own views on the right to freely express these opinions, on any matter that has to do with</p>	<p>1. Sve preduzete aktivnosti i donošene odluke roditelja, staratelja, institucije, službi za zaštitu deteta, profesionalaca za zaštitu deteta, pružaoca staranja, sudova, kao i upravnih autoriteta i pravosudnih organa, koja se tiču njega, detetu sposobnog na svoje mišljenje, moraju zagarantovati pravo na slobodno izražavanje njegovog mišljenja o svakom pitanju koje se odnosi na njega, i oceniti je</p>

<p>pikëpamje, për çdo çështje që ka të bëjë me të, duke i vlerësuar ato në përputhje me moshën dhe shkallën e pjekurisë së tij, qoftë drejtpërdrejt, qoftë nëpërmjet një përfaqësuesi ose të një organi të përshtatshëm, në përputhje me rregullat e procedurës së legjislacionit në fuqi.</p> <p>2. Kur një vendim apo veprim që ka të bëjë me fëmijën, i cili është i aftë për të gjykuar dhe është i informuar dhe dëgjuar, mendimi i tij merret në konsideratë sipas moshës dhe sipas shkallës së pjekurisë, gjithnjë duke marrë parasysh edhe rrethanat e ofrimit të ndihmës dhe përkrahjes, në rastet kur fëmija nuk mund të shprehet. Fëmijës, i cili nuk është i aftë të ketë pikëpamjet e tij, institucionet, shërbimet për mbrojtjen e fëmijës, profesionistët për mbrojtjen e fëmijës, ofruesit e kujdesit, gjykatat, autoritetet administrative apo organet legjislative, kanë për obligim t'i garantojnë fëmijës mbrojtjen e njëjtë, sikur në rastet kur fëmija është në gjendje të shpreh pikëpamjet e tij/saj në përputhje me rregullat e procedurës së legjislacionit në fuqi.</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Ndalimi i diskriminimit ndaj fëmijës</p> <p>1. Ndalohet diskriminimi i drejtpërdrejtë</p>	<p>it, assessing them in accordance with the age and the level of his/her maturity, either directly or through a representative or an appropriate body, in accordance with the rules of procedure of the legislation in force.</p> <p>2. When a decision or action that has to do with the child who is capable to judge and is informed and has heard, his/her opinion is taken into consideration by age and according to maturity level, always taking into account the circumstances of the provision of assistance and support in cases when a child cannot express him/herself. The children who are not able to have their own views, institutions and services for the protection of the child, professionals for the protection of the child, care providers, courts, administrative authorities or legislative bodies, have the obligation to ensure child protection in the same way as in cases where the child is able to express his/her views in accordance with the rules of procedure of the applicable legislation.</p> <p style="text-align: center;">Article 8 Prohibition of discrimination against children</p> <p>1. Direct or indirect discrimination against</p>	<p>u skladu sa njegovim godinama starosti i stepenom njegove zrelosti, bilo neposredno ili preko njegovog zakonskog zastupnika, ili preko podobnog organa, u skladu sa proceduralnim pravilima važećih zakona.</p> <p>2. Kada se jedna odluka ili postupak tiče deteta sposobnog za rasuđivanje, ono mora biti informisano i mora se uvažavati njegovo mišljenje u skladu sa njegovim godinama starosti i stepenom njegove zrelosti, imajući u obzir uvek okolnosti pružanja pomoći i podrške u slučaju kada se dete ne može izražavati. Institucije, službe za zaštitu deteta, profesionalci za zaštitu deteta, pružaoci staranja, sudovi, upravni autoriteti i pravosudni organi dužni su da, u skladu sa proceduralnim pravilima važećih zakona, detetu koje nije sposobno dati svoje mišljenje, garantovati mu istu zaštitu kao da je sposobno izražavati njegovo/njeno mišljenje.</p> <p style="text-align: center;">Član 8 Zabrana diskriminacije prema detetu</p> <p>1. Zabranjuje se neposredna ili posredna</p>
--	---	--

<p>apo i tërthortë ndaj fëmijës, duke përfshirë trajtimin më pak të favorshëm të fëmijës për shkak të kombësisë apo lidhjes me ndonjë komunitet, origjinës sociale apo kombëtare, racës, etnisë, ngjyrës, lindjes, origjinës, seksit, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual, gjuhës, shtetësisë, besimit fetar dhe besimit, përkatësisë politike, mendimit politik apo mendimeve të tjera, gjendjes sociale ose personale, moshës, gjendjes familjare ose martesore, shtatzënisë, lehonisë, gjendjes pasurore, gjendjes shëndetësore, aftësisë së kufizuar, trashëgimisë gjenetike, veprimtarive, opinionëve të shprehura ose bindjeve të prindërve apo kujdestarit të tyre, ose të anëtarëve të familjes së tij ose ndonjë bazë tjetër me qëllim të zbatimit të parimit të trajtimit të barabartë siç është përcaktuar në Ligjin përkatës për mbrojtjen nga diskriminimi, apo ndonjë bazë të përcaktuar në Konventën për të Drejtat e Fëmijës apo marrëveshje dhe instrumente ndërkombëtare në fuqi, ose ndonjë bazë tjetër të përcaktuar me ligjet në fuqi.</p> <p>2. Të gjitha institucionet, ofruesit e shërbimeve, profesionistët për mbrojtjen e fëmijës si dhe ofruesit e kujdesit, duhet të marrin të gjitha masat e duhura, me qëllim që fëmija të jetë i mbrojtur nga të gjitha format e diskriminimit.</p>	<p>a child, including dealing with less favourable child because of nationality or connection with any community, national or social origin, race, ethnicity, colour, birth, origin, sex, gender identity, gender, sexual orientation, language, citizenship, religious conviction and faith, political affiliation, political or other affiliations, personal or social status, age, marital status, family status or pregnancy, maternity leave, state property, health status, disability, genetic inheritance, activities, opinions voiced or convictions of the parents or the custodian, or his family members or any other grounds for the purpose of implementation of the principle of equal treatment as defined by the respective Law on protection from discrimination, or any base defined in the Convention on the Rights of the Child or international agreements and instruments in force or any other grounds prescribed by applicable laws.</p> <p>2. All institutions, service providers, child protection professionals and care providers, must take all appropriate measures, in order for the child to be protected from all forms of discrimination.</p>	<p>diskriminacija deteta, uključujući manje povlašćeni tretman zbog njegove nacionalne pripadnosti ili veze sa nekom zajednicom, socijalnog ili nacionalnog porekla, etničke i rasne pripadnosti, boje kože, rođenja, porekla, pola, roda, polnog identiteta, seksualne usmerenosti, jezika, državljanstva, veroispovesti, političke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, socijalnog ili ličnog statusa, starosti, porodičnog ili bračnog statusa, trudnoće, imovnog stanja, porodiljskog stanja ili zdravstvenog stanja, zbog ograničene sposobnosti, genetskog nasledstva, delatnosti, izražavanja mišljenja ili uverenja roditelja ili staratelja ili članova njegove porodice, ili bilo kojoj drugoj osnovi, u cilju jednakog tretmana deteta u skladu sa Zakonom o zaštiti od diskriminacije ili drugoj osnovi utvrđenoj Konvencijom o pravima deteta ili važećim međunarodnim sporazumima i instrumentima ili drugom osnovom utvrđenom važećim zakonima.</p> <p>2. Sve institucije, službe za zaštitu deteta, profesionalci za zaštitu deteta, pružaoci staranja, moraju preduzeti sve odgovarajuće mere u cilju delotvorne zaštite deteta od svake forme diskriminacije.</p>
---	--	--

<p>3. Prindërit apo kujdestari, anëtarët e familjes, profesionistet për mbrojtjen e fëmijës, ofruesit e kujdesit, të cilët konsiderojnë se parimi i trajtimit të barabartë nuk është zbatuar ndaj fëmijës, mund të iniciojnë procedura dhe paraqesin fakte para organit administrativ apo Gjykatës kompetente, në përputhje me dispozitat e Ligjit përkatës për mbrojtje nga diskriminimi.</p> <p>4. Shkeljet e dispozitave të këtij Ligji, në rastet kur përbëjnë vepër penale ose kundërvajtje, dënohen sipas dispozitave të Kodit Penal të Republikës së Kosovës dhe Ligjit përkatës për kundërvajtje.</p>	<p>3. Parents or guardian, family members, professionals for child protection, care providers who consider that the principle of equal treatment has not been applied to the child, may initiate the procedure and submit facts before a court or other competent authority in accordance with the provisions of the respective Law on protection from discrimination.</p> <p>4. Violations of the provisions of this Law, in cases when they constitute a criminal or minor offense, shall be convicted under the provisions of the Criminal Code of the Republic of Kosovo and the relevant law on minor offence.</p>	<p>3. Roditelji ili staratelj deteta, članovi njegove porodice, profesionalci za zaštitu deteta, i pružaoci staranja, ako smatraju da se nije ispoštovao načelo jednakog tretmana prema detetu, mogu pokrenuti postupak i prezentirati činjenice pred organom uprave ili pred nadležnim sudom, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti od diskriminacije.</p> <p>4. Kršenje odredaba ovog Zakona u slučaju krivičnog delo ili prekršaja, kazniće se u skladu sa Krivičnom zakoniku Republike Kosova ili Zakonom o prekršajima.</p>
<p>KAPITULLI III PËRGJEGJËSITË PËR MBROJTJEN E FËMIJËS</p>	<p>CHAPTER III RESPONSIBILITIES FOR CHILD PROTECTION</p>	<p>POGLAVLJE III - ODGOVORNOSTI ZA ZAŠTITU DETETA</p>
<p>Neni 9 Përgjegjësia individuale</p>	<p>Article 9 Individual responsibility</p>	<p>Član 9 Individualna odgovornost</p>
<p>1. Çdo person mban përgjegjësi në bazë të dispozitave të këtij Ligji, kur, me veprimet ose mosveprimet e tij, ka bërë shkeljen e këtij Ligji.</p> <p>2. Përgjegjësia individuale nuk e përjashton përgjegjësinë e institucioneve shtetërore ose të personit juridik privat.</p>	<p>1. Every person bears responsibility pursuant to the provisions of the present Law when, by his actions or inactions, has violated this Law.</p> <p>2. Individual responsibility does not exclude the responsibility of state institutions or private legal person.</p>	<p>1. Svaka osoba je, prema odredbama ovog Zakona, odgovorna ako je činjenjem ili nečinjenjem kršio ovaj Zakon.</p> <p>2. Individualna odgovornost ne izuzima institucionalnu, državnu odgovornost ili odgovornost pravnog i privatnog lica.</p>

<p align="center">Neni 10 Përgjegjësia prindërore për mbrojtjen e fëmijës</p>	<p align="center">Article 10 Parental responsibility for child protection</p>	<p align="center">Član 10 Roditeljska odgovornost za zaštitu deteta</p>
<p>1. Përgjegjësia për jetën, sigurinë, mbrojtjen, kujdesin, mirëqenien, zhvillimin dhe edukimin e fëmijës i përket, në radhë të parë, prindit/ërve të fëmijës apo kujdestarit të tij/saj.</p> <p>2. Në ushtrimin e kësaj përgjegjësie prindi/ët ose kujdestari duhet të:</p> <p>2.1. respektojnë dinjitetin, nderin dhe personalitetin e fëmijës;</p> <p>2.2. ofrojnë këshilla dhe udhëzime të mira si dhe ndihmën për fëmijën në përputhje me zhvillimin e tij dhe ta përgatitin atë për një jetë të pavarur dhe të përgjegjshme në shoqëri;</p> <p>2.3. marrin parasysh qëndrimin e fëmijës dhe dëshirat e tij në përputhje me moshën dhe pjekurinë e tij;</p> <p>2.4. respektojnë dhe promovojnë të drejtën e fëmijës për shëndet, arsim dhe edukim, mirëqenie dhe pjesëmarrje;</p> <p>2.5. sigurojnë që në mungesë të përkohshme të prindit apo kujdestarit,</p>	<p>1. Responsibility for life, safety, protection, development, well-being, care and education of the child, first of all parents of the child or his/her custodian.</p> <p>2. In carrying out this responsibility, parent and the custodian shall:</p> <p>2.1. respect the dignity, and honour the personality of the child;</p> <p>2.2. provide advice and guidance practices as well as assistance for the child in accordance with his/her development and to prepare him/her for an independent life and to be accountable in society;</p> <p>2.3. take into account the position of the child and his/her wishes in accordance with his/her age and maturity;.</p> <p>2.4. respect and promote the rights of the child for health, education, social welfare and participation;</p> <p>2.5. ensure that in temporary absence of parent or custodian, the child has</p>	<p>1. Odgovornost za život, sigurnost, zaštitu, staranje, blagostanje, razvoj i edukaciju deteta spada, pre svega, na roditelje deteta ili njegov/njen staratelj.</p> <p>2. U izvršenju ove odgovornosti roditelj i staratelj moraju:</p> <p>2.1. ispoštovati čast, dostojanstvo i ličnost deteta;</p> <p>2.2. pružati detetu dobre savete, uputstva, i pomoć u skladu sa njegovim razvojem, te pripremati ga za jedan samostalan i odgovoran život u društvu;</p> <p>2.3. uzimati u obzir stav deteta i njegove želje u skladu sa njegovim godinama starosti i njegovom zrelošću;</p> <p>2.4. poštovati i promovisati pravo deteta na zdravlje, vaspitanje, obrazovanje, blagostanje i učešće;</p> <p>2.5. da u slučaju privremenog odsustva roditelja ili staratelja, obezbediti detetu</p>

<p>fëmija duhet të ketë kujdesin adekuat nga personi i caktuar, nga prindi, kujdestari apo organi kompetent.</p> <p>3. Prindërit ose kujdestari kanë të drejtë të marrin mbështetje nga institucionet për të përmbushur përgjegjësitë e përcaktuara në këtë nen. Institucionet duhet të respektojnë përgjegjësinë kryesore të prindërve ose kujdestarëve për edukimin e fëmijës dhe marrëdhëniet midis fëmijës dhe prindërve ose kujdestarit të tij ligjor, ndërsa në të njëjtën kohë duke respektuar dhe duke marrë parasysh zhvillimin gradual të aftësive të fëmijës.</p> <p>4. Institucionet ndërmarrin të gjitha masat e nevojshme për të siguruar që prindërit ose kujdestari, që nuk kanë mundësi të kryerjes së përgjegjësive të tyre, të marrin ndihmën e duhur për të përmbushur përgjegjësitë dhe sigurojnë infrastrukturën dhe shërbimet e nevojshme në këtë drejtim.</p> <p>5. Institucionet kanë përgjegjësinë për të siguruar se fëmijës i është ofruar kujdesi dhe mbrojtja e nevojshme për mirëqenien e tij dhe janë të detyruara të marrin të gjitha masat e nevojshme për të mbrojtur fëmijët.</p>	<p>adequate care by the person designated by the parent or guardian.</p> <p>3. Parents or guardians shall be entitled to support from institutions to fulfil the responsibilities specified in this article. Institutions must respect the primary responsibility of the parents or custodians for education of the child and the relationship between the child and the parents or legal guardian, while at the same time respecting and taking into account the gradual development of skills of the child.</p> <p>4. Institutions should undertake all necessary measures to ensure that the parent or guardian who are unable to perform their responsibilities, to undertake the necessary support to meet the responsibilities and should provide the necessary infrastructure and services in this direction.</p> <p>5. Institutions have the responsibility to ensure that the child has been provided necessary care and protection for his/her welfare and are obliged to take all necessary measures to protect children.</p>	<p>adekvatno staranje od osobe koju će odrediti roditelj ili staratelj.</p> <p>3. Roditelji ili staratelj deteta imaju pravo na institucionalnu pomoć u ispunjavanju njihovih odgovornosti iz ovog člana. Institucije moraju ispoštovati glavne odgovornosti roditelja ili staratelja deteta za njegovu edukaciju i odnose između deteta i roditelja, ili njegovog zakonskog staratelja i istovremeno imati u obzir i uvažavati postepeni razvoj sposobnosti deteta.</p> <p>4. Institucije moraju preduzeti sve potrebne mere za obezbeđivanje pomoći roditeljima ili staratelju deteta ako oni nisu u stanju da ispune njihove odgovornosti prema detetu, i obezbediti im potrebnu infrastrukturu i usluge u tom pravcu.</p> <p>5. Institucije su odgovorne za obezbeđivanje adekvatne zaštite, starateljstva i blagostanja detetu i da se uvere da je detetu pružena adekvatna zaštita i blagostanje, kao i preduzeti sve potrebne mere za njegovu zaštitu.</p>
---	--	---

<p>6. Kur prindërit ose kujdestari nuk janë në gjendje të përmbushin përgjegjësitë e tyre ndaj fëmijës, pavarësisht mbështetjes së dhënë ndaj tyre, institucionet kanë përgjegjësi të ndërhyjnë dhe të garantojë sigurinë e fëmijës.</p>	<p>6. When the parents or guardians are not able to fulfil their responsibilities toward the child, despite the support provided to them, institutions have a responsibility to intervene and to ensure the safety of the child.</p>	<p>6. Kada roditelji deteta ili njegov staratelj i pored institucionalne pomoći nisu u stanju ispuniti njihove odgovornosti prema detetu, onda su institucije dužne intervenisati i obezbediti detetu sigurnost.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 11 Roli i institucioneve të Republikës së Kosovës</p>	<p style="text-align: center;">Article 11 Role of the institutions of the Republic of Kosovo</p>	<p style="text-align: center;">Član 11 Odgovornosti institucija Republike Kosova</p>
<p>1. Institucionet për mbrojtjen e fëmijës janë të obliguara të zhvillojnë dhe zbatojnë programet sociale që ofrojnë mbështetje për fëmijën dhe ata që kujdesen për fëmijën, me qëllim që të parandalohet rreziku për jetën, dhunën, lenjën pas dore, abuzimin dhe shfrytëzimin.</p>	<p>1. Child protection institutions are obliged to develop and implement social programs that provide support for the child and the ones who take care of the child, in order to prevent risk to the lives or violence, negligence, abuse and exploitation.</p>	<p>1. Institucije za zaštitu deteta dužne su razviti i primeniti socijalne programe koji pružaju podršku “detetu i onima koji se o njemu staraju”, u cilju prevencije opasnosti po njegov život, nasilja, njegovog zapostavljanja, zloupotrebe i njegovog iskorišćavanja.</p>
<p>2. Institucionet marrin të gjitha masat legislative, administrative, shoqërore, sociale, arsimore dhe edukuese për parandalimin, raportimin dhe sigurimin e mbrojtjes dhe mirëqenies së fëmijës, duke pasur parasysh edhe të drejtat dhe detyrat e prindërve të tij, ose kujdestarit.</p>	<p>2. Institutions take all legislative, administrative, society, social and educational measures for prevention, reporting and ensuring the protection and welfare of the child, taking into account the rights and duties of his parents or guardians.</p>	<p>2. Institucije preduzimaju sve zakonske, administrativne, društvene, socijalne i vaspitno-obrazovne mere sprečavanja i obezbeđivanja zaštite i blagostanja deteta, imajući u vidu i prava i obaveze njegovih roditelja ili staratelja.</p>
<p>3. Të gjitha institucionet dhe shërbimet që përgjigjen për kujdesin dhe mbrojtjen e fëmijës, gjatë ushtrimit të detyrave të tyre dhe gjatë hartimit të politikave dhe legjislacionit, duhet të veprojnë në përputhje me parimet dhe dispozitat e këtij</p>	<p>3. All institutions and services responsible for the care and child protection during the exercise of their duties and when drafting policies and legislation, must act in accordance with the principles and provisions of this Law and shall be</p>	<p>3. Sve institucije, službe i pružaoci staranja odgovorni za staranje i zaštitu dece u toku obavljanja njihovih zadataka, izrade politika i zakona, moraju postupiti u skladu sa odredbama i načelima ovog zakona, i odgovorne su za obezbeđivanje</p>

<p>Ligji, si dhe janë përgjegjëse për sigurimin e numrit dhe personelin e aftë për të kryer detyrat dhe përgjegjësitë e përcaktuara në këtë Ligj.</p>	<p>responsible for ensuring the number and staff able to carry out duties and responsibilities defined in this Law.</p>	<p>odgovarajućeg broja osoblja, sposobnog za obavljanje ovim zakonom predviđenih zadataka i odgovornosti.</p>
<p>4. Qeveria, përmes ministrive dhe njërive përkatëse, është përgjegjëse që të sigurojë që familjet të kenë qasje ndaj formave të ndryshme të mbështetjes për mbrojtjen e fëmijës si dhe informon lidhur me të gjitha masat dhe programet e mbështetjes.</p>	<p>4. Government, through the ministries and relevant units, is responsible to ensure that families have access to different forms of support for child protection and informs related to all measures concerning the support programs.</p>	<p>4. Vlada preko njenih ministarstva i dotičnih odeljenja odgovorna je da porodicama obezbedi pristup raznim formama podrške i zaštite za njihovu decu i informisati ih o svim pomoćnim merama i programima podrške.</p>
<p>5. Kur familja e vendos fëmijën në situatë rreziku për t'u lënë pas dore, abuzuar, keqtrajtuar ose shfrytëzuar, ose e ekspozon ndaj akteve të shfrytëzimit dhe abuzimit, institucionet përkatëse kanë përgjegjësinë për të mbrojtur fëmijën dhe të sigurojnë kujdesin e përshtatshëm alternativ në përputhje me legjislacionin në fuqi.</p>	<p>5. When the family puts the child in jeopardy situation for neglecting, abuse, to be abused or exploited or to be exposed to acts of sexual exploitation and abuse, relevant institutions have the responsibility to protect the child and provide the appropriate alternative care in accordance with the legislation in force.</p>	<p>5. Kada porodica svoje dete izloži opasnosti zloupotrebe, zlostavljanja ili iskorišćavanja, ili ga izlaže iskorišćavanju i zloupotrebi, onda su nadležne institucije dužne i odgovorne da dete štite i obezbeđuju mu alternativno staranje, u skladu sa važećim zakonskim propisima.</p>
<p>6. Ministrinë përkatëse, në përputhje me fushëveprimin dhe përgjegjësitë e përcaktuara me legjislacionin në fuqi, janë përgjegjëse për hartimin e politikave në fushën e mbrojtjes së fëmijës si dhe sigurojnë zbatimin e tyre nga ana e institucioneve përgjegjëse në nivel qendror dhe lokal si dhe organizatave të tjera që ofrojnë mbrojtje për fëmijët, në pajtim me legjislacionin në fuqi.</p>	<p>6. Respective ministries, in accordance with the scope and responsibilities defined by legislation in force, are responsible for development of policies in the field of child protection and ensure their implementation by the responsible institutions at the central and local level and other organisations that provide protection for children, in accordance with the legislation in force.</p>	<p>6. Dotična ministarstva u skladu sa njihovim odgovornostima i u okviru njihovog delokruga utvrđen važećim zakonima, odgovorna su za izradu politika u oblasti zaštite deteta i obezbediti njihovu provedbu od strane institucija lokalnog i centralnog nivoa, kao i drugih organizacija koje pružaju zaštitu za decu, u skladu sa važećim zakonima.</p>
<p>7. Ministrinë përkatëse bashkëpunojnë me</p>	<p>7. The relevant ministries cooperate with</p>	<p>7. Dotična ministarstva sarađuju sa</p>

<p>komunat, me njësitë përkatëse komunale, rrethet akademike, ministritë tjera dhe me palët e interesuara për hartimin e politikave dhe legjislacionit për ruajtjen e nivelit dhe përparimin e mbrojtjes së fëmijës.</p> <p>8. Shteti ka përgjegjësi për marrjen e masave për mbrojtjen e fëmijës nga lënia pas dore, abuzimi, abuzimi seksual, keqtrajtimi, format e shfrytëzimit ekonomik dhe forma të tjera shfrytëzimi nga prindërit, familjarë të tjerë ose kujdestarët.</p> <p style="text-align: center;">Neni 12 Këshilli Ndërmintor për Mbrojtjen e Fëmijës</p> <p>1. Qeveria themelon Këshillin Ndërmintor për Mbrojtjen e Fëmijës (Në tekstin e mëtejshëm: Këshilli).</p> <p>2. Këshilli siguron zbatimin e politikave, programeve dhe proceseve për mbrojtjen e fëmijës si dhe për të lehtësuar realizimin e të drejtave të fëmijës, ndërmjet institucioneve të Republikës së Kosovës.</p> <p>3. Këshilli ka këto përgjegjësi:</p>	<p>municipalities, with relevant municipal units, academia, other ministries and other stakeholders for formulation of policies and legislation for custody and protection of the child.</p> <p>8. The state is responsible for taking measures for the protection of children from neglecting, abuse, sexual abuse, maltreatment, forms of economic exploitation and other forms of exploitation from other members of the family, parents or guardians.</p> <p style="text-align: center;">Article 12 Inter-Ministerial Council for Child Protection</p> <p>1. The Government shall establish an Inter-Ministerial Council for child protection (in further text: Council).</p> <p>2. The Council shall ensure the implementation of policies, programs and processes for child protection and to facilitate the implementation of children rights, between the institutions of the Republic of Kosovo.</p> <p>3. Council has the following duties and responsibilities:</p>	<p>opštinama i odgovarajućim opštinskim jedinicama, te akademskim krugovima, drugim ministarstvima i drugim zainteresovanim stranama na izradi politika i zakona o čuvanje nivoa i daljeg napretka zaštite deteta.</p> <p>8. Državna je dužna preduzeti mere zaštite deteta od zapostavljanja, zloupotrebe i seksualnog iskorišćavanja, kao i mere protiv zlostavljanja i drugih oblika ekonomskog iskorišćavanja i eksploatacije od strane roditelja, njihovih članova porodice ili njihovih staratelja.</p> <p style="text-align: center;">Član 12 Međuministarski savet za zaštitu prava deteta</p> <p>1. Vlada osniva Međuministarski savet za zaštitu prava deteta (u daljem tekstu: „Savet“).</p> <p>2. Savet je odgovoran za nadgledanje i primenu politika, programa i procesa zaštite prava deteta i za olakšanje realizacije prava deteta između institucija Republike Kosova.</p> <p>3. Komitet ima sledeće odgovornosti:</p>
--	--	--

<p>3.1. koordinon të gjitha institucionet dhe mekanizmat që merren me mbrojtjen e fëmijës;</p> <p>3.2. debaton për politikën dhe legjislacionin në fushën e mbrojtjes së fëmijës;</p> <p>3.3. themelon grupe punuese të nevojshme për trajtimin e çështjeve të mbrojtjes së fëmijës;</p> <p>3.4. mbështet zhvillimin dhe zbatimin e fushatave të informimit publik dhe të projekteve tjera promovuese për të rritur ndërgjegjësimin mbi standardet e mbrojtjes së fëmijës;</p> <p>3.5. miraton raportin e progresit për zbatimin e Konventës së të drejtave të fëmijës për Komitetin për të drejtat e fëmijës në Gjenevë;</p> <p>3.6. merr vendime dhe jep rekomandime për përmirësimin e mbrojtjes së fëmijës.</p>	<p>3.1. coordinates all institutions and mechanisms that deal with child protection;</p> <p>3.2. debates on policies and legislation in the field of child protection;</p> <p>3.3. appoints working groups needed to deal with the issue of the child protection;</p> <p>3.4. supports the development and implementation of public information campaigns and other promotional projects to raise awareness on child protection standards;</p> <p>3.5. adopts the progress report on the implementation of the Convention on the Rights of the Child for the Committee on the rights of the child in Geneva;</p> <p>3.6. takes decisions and provides recommendations for improving child protection.</p>	<p>3.1 koordinira sve institucije i mehanizme koje se bave zaštitom deteta;</p> <p>3.2. raspravljati o politikama i zakonodavstvu iz oblasti zaštite deteta;</p> <p>3.3. formira potrebne radne grupe za razmatranje pitanja zaštite prava deteta;</p> <p>3.4. podržava razvoj i provedbu javne kampanje informisanja i drugih promocijnih projekata za uzdizanje svesti o standardima zaštite prava deteta;</p> <p>3.5. usvaja izveštaj o napretku provedbe Konvencije o pravima deteta za Komitet o pravima deteta u Ženevi;</p> <p>3.6. donosi odluke i daje preporuke za poboljšanje zaštite deteta.</p>
<p>4. Këshilli takohet së paku dy (2) herë në vit.</p>	<p>4. The Council shall meet at least two (2) times a year.</p>	<p>4. Savet se sastaje najmanje dva (2) puta godišnje.</p>
<p>5. Ministritë ofrojnë propozime, këshilla, sugjerime dhe rekomandime për Këshillin dhe Qeverinë e Republikës së Kosovës në</p>	<p>5. Ministries provide proposals, suggestions and advice to the Council and the Government of the Republic of Kosovo</p>	<p>5. Ministarstva, Savetu i Vladi Republike Kosova, daju predloge, sugestije i savete o razvoju politika o unapređivanju zaštite</p>

<p>lidhje me zhvillimin e politikave që kanë të bëjnë me mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>6. Zyra për Qeverisje të Mirë në kuadër të Zyrës së Kryeministrit, shërben si Sekretariat i Këshillit, për të zhvilluar dhe përkrahur aktivitetet e nevojshme të tij.</p> <p style="text-align: center;">Neni 13 Përbërja e Këshillit Ndërministror për Mbrojtjen e Fëmijës</p> <p>1. Këshilli udhëhiqet nga kryeministri dhe përfaqësohet nga ministritë në nivel ministrash.</p> <p>2. Këshilli përbehet së paku nga ministrat e ministrive si në vijim: Punës dhe Mirëqenies Sociale, Arsimit, Shëndetësisë, Drejtësisë, Punëve të Brendshme, Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Administrimit të Pushteti Lokal.</p> <p>3. Në takimet e Këshillit sipas agjendës përkatëse ftohen përfaqësues të institucioneve të pavarura, organizatave të shoqërisë civile, udhëheqës të drejtorive përkatëse, të nivelit qendror dhe lokal, si dhe ekspertë dhe përfaqësues të</p>	<p>regarding the development of policies relating to the protection of the child.</p> <p>6. The Office of Good Governance within the Office of the Prime Minister, serves as a Secretariat of the Council for development and support necessary activities.</p> <p style="text-align: center;">Article 13 Composition of the Inter-Ministerial Council for Child Protection</p> <p>1. The Council is headed by the Prime Minister and represented by ministers at ministerial level.</p> <p>2. The Council shall consist of at least by the ministers of the following ministries: Labour and Social Welfare, Education, Health, Justice and Internal Affairs, Culture, Youth and Sports, Local Government Administration.</p> <p>3. In the meetings of the Council, according to relevant agenda, the following are invited: representatives of independent institutions, civil society organisations, heads of the respective directorates, central and local level, as well as experts and</p>	<p>deteta.</p> <p>6. Kancelarija dobrog upravljanja u okviru Ureda Premijera služi kao Sekretarijat saveta za odvijanje i podršku njegovih potrebnih aktivnosti.</p> <p style="text-align: center;">Član 13 Sastav Međuministarskog saveta za zaštitu prava deteta</p> <p>1. Savet predsedava Premijer, i zastupa se od ministara na nivou ministarstava.</p> <p>2. U sastavu Saveta moraju najmanje biti ministri sledećih ministarstava: Ministarstva rada i socijalne zaštite, Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije, Ministarstva zdravstva, Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva kulture, omladine i sporta, i ministarstva administracije lokalne samouprave.</p> <p>3. Na sastancima saveta, prema dnevnom redu, pozivaju se i predstavnici nezavisnih agencija, organizacija Civilnog društva, rukovodioci odgovarajućih direkcija centralnog i lokalnog nivoa, te eksperti i predstavnici institucija i druga lica koji su</p>
---	---	--

<p>institucioneve dhe personave të tjerë, që kanë përgjegjësi në fushën e mbrojtjes së fëmijës.</p> <p>4. Obligohen të gjitha institucionet që të bashkëpunojnë dhe të zbatojnë rekomandimet e Këshillit si dhe të ofrojnë të dhënat e kërkuara nga Zyra për Qeverisje të Mirë në emër të Këshillit.</p> <p>5. Qeveria, sipas propozimit të Zyrës për Qeverisje të Mirë, me akt nënligjor përcakton fushëveprimin, përbërjen, detyrat, përgjegjësitë dhe mënyrën e punës së Këshillit.</p>	<p>representatives of other institutions and persons that have responsibilities in the field of the protection of child protection.</p> <p>4. All institutions are obliged to cooperate and to implement the recommendations of the Council and to provide information required by the Office of Good Governance, on behalf of the Board.</p> <p>5. The Government, upon the proposal of the Office for Good Governance, with a sub-legal act shall determine the scope, composition, duties and responsibilities and manner of work of the Council.</p>	<p>odgovorni za oblast zaštite prava deteta.</p> <p>4. Sve institucije dužne su sarađivati sa Savetom i primeniti njegove preporuke, te pružati podatke koje u ime Saveta traži Kancelarija dobrog upravljanja.</p> <p>5. Na predlog Kancelarije dobrog upravljanja, Vlada posebnim podzakonskim aktom, reguliše delokrug, sastav, zadatke i način rada Saveta.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 14 Roli i Zyrës për Qeverisje të Mirë</p>	<p style="text-align: center;">Article 14 Role of the Office for Good Governance</p>	<p style="text-align: center;">Član 14 Odgovornosti Kancelarije dobrog upravljanja</p>
<p>1. Zyra për Qeverisje të Mirë në kuadër të Zyrës së Kryeministrit, për zbatimin e këtij Ligji, është përgjegjëse që të:</p> <p>1.1. mbështet Këshillin për koordinimin e institucioneve dhe mekanizmave që merren me mbrojtjen e fëmijës;</p> <p>1.2. ofron rekomandime për Këshillin dhe Qeverinë, në çështjet për mbrojtjen</p>	<p>1. The Office of Good Governance within the Office of the Prime Minister for implementation of this Law, is responsible to:</p> <p>1.1. support Council for coordination of institutions and mechanisms that deal with child protection;</p> <p>1.2. provide recommendations to the Council and the Government on issues</p>	<p>1. Kancelarija dobrog upravljanja u okviru Ureda premijera, za sprovođenju ovog zakona, dužna je:</p> <p>1.1. koordinirati sve institucije i mehanizme koji se bave zaštitom deteta;</p> <p>1.2. pružiti savete Savetu i Vladi Republike Kosova o pitanjima zaštite</p>

<p>e fëmijës;</p> <p>1.3. harton politika, në fushën e mbrojtjes së fëmijës si dhe mbështet institucionet përgjegjëse në nivel qendror dhe lokal si dhe organizata të tjera që ofrojnë mbrojtje për fëmijët, në pajtim me legjislacionin në fuqi, në procesin e hartimit dhe zbatimit të politikave në fushën e mbrojtjes së fëmijës.</p> <p>1.4. jep mendime, në bashkëpunim me Zyrën Ligjore të Zyrës së Kryeministrit, për projekt-legjislacionin e përgatitur nga Qeveria, në pajtim me standardet e të drejtave të fëmijës në fuqi;</p> <p>1.5. siguron dhe merr masa në ngritjen e kapaciteteve në fushën e mbrojtjes së fëmijës, të të gjitha strukturave institucionale, që kanë detyrë dhe përgjegjësi mbrojtjen e fëmijës, në nivel lokal dhe qendror;</p> <p>1.6. mbledh të dhëna statistikore dhe të dhëna të tjera dhe i publikon ato;</p> <p>1.7. bashkëpunon me trupa përkatëse qeveritare të shteteve të tjera, si dhe me organizata ndërkombëtare, në çështjet për mbrojtjen e fëmijës;</p>	<p>related to child protection;</p> <p>1.3. draft policies in the field of child protection and supports the responsible institutions at the central and local level and other organisations that provide protection for children, in accordance with the legislation in force in the process of drafting and implementation of policies in the field of the child protection.</p> <p>1.4. provide opinions, in cooperation with the Legal Office of the Prime Minister, for draft legislation prepared by the Government in accordance with the standards of applicable children rights;</p> <p>1.5. provide and take measures in capacity building in the field of child protection of all institutional structures that have the duty and responsibility of child protection in central and local level;</p> <p>1.6. collects statistical and other data and publishes them;</p> <p>1.7. cooperate with relevant governmental bodies of other states, as well as with international organisations in regards to child protection;</p>	<p>prava deteta;</p> <p>1.3. izraditi politike, strategije i planove opšteg delovanja na pitanjima zaštite prava deteta, te saradivati i podržati ministarstva i druge institucije na izradi i primeni akcionih planova za zaštitu deteta kao i inicijativa za promociju zaštite deteta;</p> <p>1.4. u saradnji sa Pravnom kancelarijom Ureda premijera daje mišljenja o Nacrtima zakona pripremljenih od vlade, u skladu sa važećim standardima o pravima deteta;</p> <p>1.5. obezbeđuje i preduzima mere povećanja kapaciteta u oblasti zaštite deteta svih institucionalnih struktura kojima je obaveza i odgovornost zaštita prava deteta na lokalnom i centralnom nivou;</p> <p>1.6. prikuplja statističke i druge podatke i objavljuje ih;</p> <p>1.7. saraduje srodnim vladinim telima drugih država i međunarodnim organizacijama, po pitanju zaštite deteta;</p>
--	--	---

<p>1.8. përgatit raportin e progresit për zbatimin e Konventës për të Drejtat e Fëmijës pranë Komitetit për të drejtat e fëmijëve në Gjenevë, i cili miratohet nga Këshilli. Raporti, pas miratimit nga Këshilli, bëhet publik;</p> <p>1.9. paraqet raport vjetor, në Qeverinë e Republikës së Kosovës, për zbatimin e këtij Ligji, dhe gjithashtu mund të hartojë raporte të veçanta për zbatimin e tij. Gjatë hartimit të politikave, strategjive dhe planeve të veprimit duhet të merren parasysh pikëpamjet dhe përvojat e komunave;</p> <p>1.10. promovon çdo formë të re të mbrojtjes për fëmijë, duke përfshirë, por mos u kufizuar, në ofrimin e ndihmës për mbrojtjen e fëmijës në internet, që t’ju sigurojë atyre këshillim profesional dhe të krijojnë urën lidhëse me institucionet që ofrojnë mbrojtje si dhe shërbimin e telefonisë falas për fëmijën.</p> <p>2. ZQM për realizimin e mandatit mund të pranojë donacione nga donatorët vendorë dhe ndërkombëtarë, të cilat nuk ndikojnë në pavarësinë e punës së ZQM-së dhe që</p>	<p>1.8. prepare the progress report on implementation of the Convention on the Rights of the Child to the Council on the Rights of the Child in Geneva, which shall be approved by the Committee. Report after approval by the Committee shall be made public.</p> <p>1.9. submit an annual report, the Government of the Republic of Kosovo, for the implementation of this Law, and can also draw up special reports for its implementation. While drafting of policies, strategies and action plans, views and experiences of the municipalities should be taken into account;</p> <p>1.10. promotes any form of child protection, including, but not limited to provision of assistance for child protection on the internet, in order to assure them professional advice and create a bridge connecting with institutions that provide protection and telephone service free of charge for children.</p> <p>2. OGG for realization of the mandate can receive donations from local and international donors, which do not affect the independence of the work of the OGG</p>	<p>1.8. priprema izveštaje o napretku primene Konvencije o pravima deteta pri Komitetu za prava deteta u Ženevi, koje usvaja Savet. Izveštaj se objavljuje nakon njihovog usvajanja od Saveta;</p> <p>1.9. Vladi Republike Kosova podnosi godišnji izveštaj o sprovođenju ovog zakona i takođe izrađuje posebne izveštaje o njegovom sprovođenju. Prilikom izrada politika, strategija i akcionih planova treba uzeti u obzir stavove i iskustva opština;</p> <p>1.10. promovise svaki novi oblik zaštite prava deteta, uključujući, ali ne i ograničavajući se, pomoći zaštite deteta na internetu, i pružanje profesionalnih saveta, te stvaraju mostove povezivanja sa institucijama koje pružaju zaštitu prava deteta i besplatne telefonske usluge za decu.</p> <p>2. Za realizaciju svog mandata KDU može primiti od domaćih i stranih donatora donacije koje ne utiču na njenu nezavisnost u radu i nisu u suprotnosti sa zakonom.</p>
---	---	---

<p>nuk janë në kundërshtim me ligjin. Donacionet e pranuar duhet të bëhen publike.</p> <p>3. Të gjitha ministritë dhe komunat janë të obliguara, në kuadër të njësive përkatëse të tyre, të caktojnë njësinë apo zyrtarin përkatës për të koordinuar dhe raportuar zbatimin e këtij Ligji dhe janë të obliguar që të bashkëpunojnë me ZQM-në.</p> <p>4. ZQM vendos bashkëpunim me organizatat e shoqërisë civile, të cilat merren me mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>5. Qeveria, sipas propozimit të Zyrës për Qeverisje të Mirë, me akt nënligjor përcakton mënyrën e koordinimit, raportimit dhe bashkëpunimit me Zyrën për Qeverisje të Mirë, të zyrtarëve apo njësive përkatëse, të mekanizmave institucional, të nivelit qendror dhe lokal.</p>	<p>and that are not in contradiction with the law. Donations received should be made public.</p> <p>3. All ministries and municipalities are obliged, within their respective units, assign entity or relevant officer to coordinate and report the implementation of this Law and are obliged to cooperate with OGG.</p> <p>4. OGG establishes cooperation with civil society organisations that deal with child protection.</p> <p>5. The Government, upon the proposal of the Office of Good Governance, with sub-legal act determines the manner of coordination, reporting and cooperation with the Office for Good Governance, officials or relevant units of institutional mechanisms of central and local level.</p>	<p>Primljene donacije moraju biti javne.</p> <p>3. Sva ministarstva i opštine dužne su da u okviru njihovih odgovarajućih jedinica, ili preko njihovih dotičnih službenika koordinirati i izveštavati o primeni ovog zakona i sarađivati sa Kancelarijom dobrog upravljanja.</p> <p>4. KDU uspostavlja saradnju sa organizacijama Civilnog društva koje su zainteresovane za zaštitu prava deteta.</p> <p>5. Na predlog Kancelarije dobrog upravljanja, posebnim podzakonskim aktom, Vlada reguliše način koordinacije, izveštavanja, saradnje Kancelarije dobrog upravljanja sa dotičnim službenicima, odgovarajućim jedinica i institucionalnim mehanizmima, centralnog i lokalnog nivoa.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 15 Roli i Institucionit të Avokatit të Popullit për mbrojtën e fëmijës</p>	<p style="text-align: center;">Article 15 The role of Ombudsperson Institution on Child Protection</p>	<p style="text-align: center;">Član 15 Uloga Institucije narodnog advokata u zaštiti deteta</p>
<p>1. Avokati i Popullit është organ i barazisë që trajton edhe rastet e shkeljes së të drejtave të fëmijës, të parapara me Kushtetutë, ligje dhe akte tjera si dhe me instrumente ndërkombëtare të drejtave të njeriut, veçanërisht me Konventën për të</p>	<p>1. The Ombudsperson is a body of equality that addresses violation of children rights as well, provided for by the Constitution, laws and other acts and international instruments of human rights, in particular the Child Right Convention in compliance</p>	<p>1. Narodni advokat je organ ravnopravnosti koji tretira i slučajeve kršenja prava deteta, predviđenih Ustavom, zakonima i drugim propisima, kao i međunarodnim instrumentima ljudskih prava, posebno, Konvencijom o pravima</p>

<p>Drejtat e Fëmijës në përputhje me procedurat e përcaktuara në Ligjin përkatës për mbrojtjen nga diskriminimit dhe Ligjin përkatës për Avokatin e Popullit</p> <p>2. Çdo fëmijë, person apo grup i personave mund t'i parashtrojë ankesë Avokatit të Popullit lidhur me mbrojtjen e të drejtave të fëmijës.</p> <p>3. Shoqatat, organizatat apo subjektet tjerë juridike mund të iniciojnë apo përkrahin ankesat në emër të parashtruesit, me marrjen e pëlqimit të prindit apo kujdestarit të tij, si dhe mendimin e fëmijës kur ai është në gjendje që të japë atë, për zhvillimin e procedurave tek Avokati i Popullit.</p> <p>4. Kur Avokati i Popullit fillon procedurën me iniciativë të vetë lidhur me shkeljen e të drejtave dhe lirive të një numri më të madh të fëmijëve, nuk është i nevojshëm pëlqimi nga paragrafi 3 i këtij neni.</p>	<p>with the procedures defined by respective Law on protection from discrimination and the respective Law on Ombudsperson.</p> <p>2. Every child, person or group of persons may appeal to the Ombudsperson regarding child right protection.</p> <p>3. Associations, organisations or other legal entities may initiate or support complaints on behalf of the applicant, with consent of the parents or the custodian, as well as the opinion of the child when he/she is able to provide it, for conducting the proceedings at Ombudsperson's office.</p> <p>4. When the Ombudsperson initiates procedure on his/her own initiative regarding the violation of rights and freedoms to a greater number of children, the consent from the paragraph 3 of this article is not required.</p>	<p>deteta u skladu sa odgovarajućim zakonom predviđenim procedurama za zaštitu od diskriminacije i odgovarajućim Zakonom o Narodnom advokatu.</p> <p>2. Svako dete, osoba ili grupa ljudi Narodnom advokatu mogu podneti žalbu protiv diskriminacije deteta.</p> <p>3. Asocijacije, organizacije ili pravni subjekti mogu inicirati ili podržati žalbe i odvijati procedure kod Narodnog advokata, u ime podnosilaca, uz odobrenje roditelja ili staratelja deteta, ili uz mišljenje deteta kada je dete u stanju rasuđivati.</p> <p>4. U slučaju kada Narodni advokat, na njegovu inicijativu, pokreće postupak zbog kršenju prava i sloboda većeg broja dece, saglasnost iz stava 3 ovog člana nije potrebna.</p>
<p>Neni 16 Roli i Komunës</p>	<p>Article 16 Role of the Municipality</p>	<p>Član 16 Uloga opštine</p>
<p>1. Secila komunë është përgjegjëse për sigurimin e shërbimeve dhe masave parandaluese, mbrojtëse dhe riintegruese për mbrojtjen e fëmijës brenda territorit të</p>	<p>1. Each municipality is responsible for providing services and preventive measures, protection and reintegration services to child protection within its</p>	<p>1. Svaka opština je odgovorna za obezbeđivanje preventivnih mera i aktivnosti zaštite deteta, kao i zaštitne i integracione mere za zaštitu deteta unutar</p>

<p>saj, sipas standardeve dhe politikave të përcaktuara nga Qeveria apo Ministrinë përkatëse.</p> <p>2. Komunitet marrin hapa për të identifikuar natyrën dhe përmasat e nevojës për mbrojtjen e fëmijës brenda territorit të tyre.</p> <p>3. Komunitet përgatisin plane vjetore dhe financim përkatës për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>4. Komunitet, përmes drejtorive përkatëse, paraqet raport vjetor për aktivitete që lidhen me mbrojtjen e fëmijës si dhe raporte të veçanta në raste konkrete me rrezikshmëri apo interes më të mirë, si dhe mbledhin të dhëna statistikore për fëmijë sipas kërkesave të Këshillit apo Ministrisë përkatëse.</p> <p>5. Gjatë përgatitjes së planeve të tyre vjetore, komunitet janë të obliguara që të konsultohen gjerësisht me ministrinë përkatëse, organizatat e shoqërisë civile dhe grupet e tjera relevante dhe grupet profesionale në territorin e tyre në lidhje me zhvillimin, planifikimin dhe kryerjen e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>6. Për realizimin e qëllimeve dhe interesave të përbashkëta lidhur me</p>	<p>territory according to standards and policies determined by the Government or the relevant Ministries.</p> <p>2. Municipalities take steps to identify the nature and extent of the need for child protection within their territory.</p> <p>3. Municipalities produce annual plans and financing for the development and maintenance of child protection services.</p> <p>4. Municipality, through respective directorates, shall submit an annual report for activities related to child protection as well as special reports on specific cases with risk or best interest and collect child statistical data upon request of the Council and the respective Ministry.</p> <p>5. During the preparation of their annual plans, municipalities are obliged to consult widely with relevant ministries, civil society organisations and other relevant groups and professional groups in their area on the development, planning and delivery of child protection services.</p> <p>6. To meet its objectives and common interests related to exercising of child</p>	<p>njere teritorije i u skladu sa standardima i utvrđenim politikama vlade ili dotičnih ministarstava.</p> <p>2. Opštine preduzimaju korake na identifikaciji karaktera i srazmera potrebe zaštite deteta unutar njihovih teritorija.</p> <p>3. Opštine pripremaju godišnje planove i obezbeđuju odgovarajuće finansije za razvoj i održavanje službi za zaštitu deteta.</p> <p>4. Opština, preko dotične direkcije, podnosi godišnji izveštaj o aktivnostima na zaštiti dece kao i posebne izveštaje o konkretnim slučajevima visoke opasnosti ili o slučajevima najboljeg interesa deteta, i prikupljaju statističke podatke na zahtev Saveta ili dotičnih ministarstava.</p> <p>5. U toku pripremanja njihovih godišnjih planova, opštine su dužne konsultovati dotična ministarstva, organizacije civilnog društva i druge relevantne i profesionalne grupe unutar njihovih teritorija o razvoju, planiranju i obavljanju usluga zaštite deteta.</p> <p>6. Za realizaciju zajedničkih ciljeva i interesa u vezi sa vršenjem ovlašćenja</p>
---	--	--

<p>ushtrimin e kompetencave të mbrojtjes së fëmijës, dy ose më shumë komuna kanë të drejtë të hyjnë në marrëdhënie bashkëpunimin, në pajtim me legjislacionin në fuqi.</p> <p>7. Komuna siguron fond emergjent enkas për t'u përgjigjur në rastet e shërbimeve urgjente sociale dhe familjare, të cilat kërkohen gjatë dhe jashtë orarit të rregullt të punës, për mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>8. Sigurimi i shërbimeve emergjente për mbrojtjen e fëmijës, duke përfshirë edhe sipas nevoje edhe krijimin e një Qendre Shtetërore për ofrimin e shërbimeve urgjente për mbrojtjen e fëmijës apo caktimin e një qendre të tillë sipas aktit përkatës nënligjor që propozohet nga ministria përkatëse për mirëqenie sociale dhe miratohet nga Qeveria.</p> <p>9. Çdo Qendër për Punë Sociale duhet të përcaktojë së paku një zyrtar përkatës përgjegjës dhe të specializuar për të koordinuar masat dhe ndërhyrjet për mbrojtjen e fëmijës.</p>	<p>protection competences, two or more municipalities may enter into cooperation relationships in concordance with applicable legislation.</p> <p>7. Municipality ensures an emergency fund especially to respond in cases of urgent social and family services which are required during and outside of normal working hours for child protection.</p> <p>8. Ensuring emergency services for child protection, including establishment of a State Centre, if needed, for provision of emergency services for child protection or assigning such a centre as provided for by respective sublegal act proposed by the respective ministry of social welfare and as approved by the Government.</p> <p>9. Each Centre for Social Work must designate at least one official responsible, relevant and specialized for coordination of measures and interventions for child protection.</p>	<p>zaštite deteta, dva ili više opština imaju pravo da uđu u odnosima za saradnju, u skladu sa važećim zakonima.</p> <p>7. Opština obezbeđuje hitan fond poseban za odgovor na hitne socijalne i porodične slučajeve u toku radnog vremena i van redovnog radnog vremena, za zaštitu deteta.</p> <p>8. Obezbeđivanje hitnih službi za zaštitu deteta, uključujući, ako je potrebno, i stvaranje državnog Centra za pružanje hitne službe za zaštitu deteta ili određivanju takvog centra prema relevantnim podzakonskim aktom, koji predlaže dotično Ministarstvo rada i socijalne zaštite a donosi Vlada.</p> <p>9. Svaki centar za socijalni rad mora odrediti najmanje jedan odgovarajući službenik ili specijalista odgovoran za koordinaciju mera i intervencije za zaštitu deteta.</p>
--	---	--

<p style="text-align: center;">Neni 17</p> <p style="text-align: center;">Themelimi i Tryezave Multidisiplinare për Ndhimë në Menaxhimin e Rastit</p> <p>1. Tryezat multidisiplinare për ndihmë në menaxhimin e rasteve themelohen në komunat e Republikës së Kosovës.</p> <p>2. Procedurat e punës, në tryezat multidisiplinare për ndihmë në menaxhimin e rasteve, të udhëhequra nga menaxheri i rastit, në koordinim dhe bashkëveprim me strukturat dhe shërbimet përgjegjëse për mbrojtjen e fëmijës, veprojnë mbi bazën e procedurave të detajuara që do të përcaktohen me akt in nënligjor, që propozohet nga Ministria përkatëse për punë dhe mirëqenie sociale dhe aprovetur nga Qeveria.</p>	<p style="text-align: center;">Article 17</p> <p style="text-align: center;">The establishment of Multidisciplinary Roundtables for Support in Case Management</p> <p>1. Multidisciplinary roundtables for assistance in case management shall be established in the municipalities of the Republic of Kosovo.</p> <p>2. Working procedures in multidisciplinary roundtables for assistance in case management, led by the case manager in coordination and cooperation with services and structures responsible for the protection of the child, operate based on detailed procedures that shall be determined by sub-legal act proposed by the respective Ministry of social welfare and as approved by the Government.</p>	<p style="text-align: center;">Član 17</p> <p style="text-align: center;">Osnivanje multidisciplinarnih stolova za menadžiranje slučajeva</p> <p>1. Multidisciplinarni radni stolovi za menadžiranje slučajeva osnivaju se po opštinama Republike Kosova.</p> <p>2. Radne procedure multidisciplinarnih radnih stolova za pomoć u menadžiranju slučajeva kojima rukovodi menadžer slučaja u koordinaciji i sudelovanju sa odgovarajućim strukturama i službama za zaštitu deteta, postupaju se na osnovu procedura regulisanih podzakonskim aktom, koji predlaže Ministarstvo rada i socijalne zaštite a donosi Vlada.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 18</p> <p style="text-align: center;">Roli i personave fizik dhe juridik në ofrimin e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijës</p> <p>1. Personat fizik dhe juridik, mund të ofrojnë shërbime për mbrojtjen e fëmijës.</p> <p>2. Personat fizik dhe juridik, duke përfshirë edhe zyrtarët e punësuar në institucionet, që ofrojnë shërbime për mbrojtjen e fëmijës, duhet të licencohen dhe t'i</p>	<p style="text-align: center;">Article 18</p> <p style="text-align: center;">The role of natural and legal persons in provision of services for child protection</p> <p>1. Natural and legal persons can provide services for child protection.</p> <p>2. Natural and legal persons including officials employed by institutions that provide child protection services must be licensed and meet the conditions and</p>	<p style="text-align: center;">Član 18</p> <p style="text-align: center;">Uloga Civilnog društva u pružanju usluga zaštite deteta</p> <p>1. Fizička i pravna lica mogu pružati usluge za zaštitu deteta.</p> <p>2. Fizička i pravna lica, uključujući i službenici zaposleni u institucijama koje pružaju usluge za zaštitu deteta, moraju biti licencirani i da ispunjavaju uslove i</p>

<p>përbushin kushtet dhe kriteret e përcaktuara me aktin nënligjor që propozohet nga Ministria përkatëse për mirëqenie sociale dhe miratohet nga Qeveria.</p> <p>3. Komuna mund të lidhë kontratë vetëm me personat fizik dhe juridik të licencuar apo që i përbushin kushtet dhe kriteret e përcaktuara, për ofrimin e shërbimeve të veçanta për mbrojtjen e fëmijës, brenda territorit të tyre, në emër të komunës, me kusht që kontratat e tilla të jenë në pajtim me planet vjetore të komunës për shërbime mbrojtjes së fëmijës në territorin e saj, përmes procedurave të komisionimit dhe kontraktimit.</p> <p>4. Ministria mund të lidhë kontratë me personat fizik dhe juridik mund të japë fonde dhe të ofrojë çfarëdo ndihme tjetër materiale, duke përfshirë lokalet, personat fizik dhe juridik të licencuar apo që i përbushin kushtet dhe kriteret e përcaktuara, për ofrimin e shërbimeve të veçanta për mbrojtjen e fëmijës në nivel të Kosovës përmes procedurave të komisionimit dhe kontraktimit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 19 Masat e Mbrojtjes Ligjore</p> <p>1. Institucionet kompetente ndihmojnë dhe</p>	<p>criteria defined by sublegal act as proposed by the respective Ministry of social welfare and approved by the Government.</p> <p>3. A municipality may contract only natural and legal persons licensed or that meet the conditions and criteria to provide special services for child protection, within their territory, on behalf of the municipality, provided that such contracts are in compliance with the annual plans of the municipality for the services of child protection in its territory, through procedures of commissioning and contracting.</p> <p>4. Ministry may enter into contract with natural and legal persons and may grant funds and provide any other material assistance, including premises, natural and legal persons licensed or that meet the conditions and criteria to provide special services for child protection in the level of Kosovo through procedures of commissioning and contracting.</p> <p style="text-align: center;">Article 19 Legal protection measures</p> <p>1. Competent institutions assist and</p>	<p>kriterije propisane podzakonskim aktom koje predlaže Ministarstvo rada i socijalne zaštite a donosi Vlada.</p> <p>3. Opština može sklopiti ugovor samo sa fizička i pravna lica licencirano ili ispunjavaju uslove i kriterije za pružanje posebnih usluga zaštite deteta na njihovim teritorijama, ali u ime opštine, pod uslovom da njihovi ugovori budu u skladu sa godišnjim opštinskim planovima za socijalne i porodične usluge na njihovoj teritoriji, putem procedura komisioniranja i ugovaranja.</p> <p>4. Ministarstvo može sklopiti ugovor sa fizičkim i pravnim licima, pružiti fondove i bilo koju drugu materijalnu pomoć uključujući prostorije, pravna i fizička lica licencirana za pružanje posebnih usluga zaštite deteta na kosovskom nivou, putem procedura komisioniranja i ugovaranja.</p> <p style="text-align: center;">Član 19 Mere pravne zaštite</p> <p>1. Nadležne institucije intervenišu i</p>
---	---	---

<p>ndërhyjnë në familje, vetëm kur familja nuk është në gjendje apo nuk është e aftë që t'i mbrojë fëmijët nga rreziku për jetë, dhuna, lënia pas dore, keqtrajtimi, abuzimi dhe shfrytëzimi.</p> <p>2. Institucionet kompetente mbështesin prindërit apo kujdestarin në rritjen fëmijës të tyre dhe duhet të përpiqen për të siguruar ndihmat e nevojshme familjes në nevojë, madje qysh në fazat e hershme kur një gjë e tillë del të jetë e nevojshme, si dhe t'i referojë fëmijën dhe familjen në shërbimet e mbrojtjes së fëmijës.</p>	<p>intervene in families, only when the family is unable or does not have the capacity to protect children from the risk for life, violence, negligence, maltreatment, abuse and exploitation.</p> <p>2. Competent institutions support the parents or guardian in growing their child and should try to provide the necessary assistance to the family in need, even since the early phases when such a thing is necessary and to refer the child and family in child protection services.</p>	<p>pomažu porodici samo u slučaju kada ona sama nije sposobna ili u stanju štiti decu od životne opasnosti, nasilja, zlostavljanja, zlostavljanja, zapostavljanja ili iskorišćavanja.</p> <p>2. Nadležne institucije pomažu roditelje ili staratelja na uzdizanju deteta i staraju se za obezbeđivanje potrebne pomoći porodici u nuždi u ranijoj fazi kada je najpotrebnije, i o toj porodici i detetu referiše dotičnoj službi za zaštitu deteta.</p>
<p>KAPITULLI IV – MBROJTJA E FËMIJES NË FAMILJE DHE KOMUNITET</p>	<p>CHAPTER IV - CHILD PROTECTION IN FAMILY AND COMMUNITY</p>	<p>POGLAVLJE IV –ZAŠTITA DETETA U PORODICI I ZAJEDNICI</p>
<p>Neni 20 Ndarja e Fëmijës nga Familja</p>	<p>Article 20 Separation of the child from the family</p>	<p>Član 20 Odvajanje deteta od porodice</p>
<p>1. Largimi i fëmijës nga familja dhe nga kujdesi prindëror duhet të jetë masa e fundit dhe përdoret vetëm kur është në interesin më të mirë të fëmijës dhe me qëllim të mbrojtjes së fëmijës. Përveç në rast të masave afatshkurtra emergjente, fëmija nuk hiqet nga përkujdesja e prindit ose prindërve ose kujdestarëve të tij pa pëlqimin e tij apo pa urdhër të gjykatës.</p> <p>2. Fëmija, prindi/ërit, kujdestari i(e) tij/saj</p>	<p>1. Departure of the child from family and from parental custody shall be the last resort and used only when it is in the best interest of the child and the purpose of the child protection. Except in the case of emergency short-term measures, the child is not removed from the care of a parent or parents or guardians without their consent or without an order of the court.</p> <p>2. Child, the parent or guardian, cannot be</p>	<p>1. Udaljavanje deteta od porodice i roditeljskog staranja je krajnja mera i primenjuje se samo kada je u pitanju najbolji interes deteta i u cilju njegove zaštite, sa izuzetkom, u hitnim slučajevima kada se primenjuju kratkoročne mere zaštite deteta, inače se detetu nikako ne uskraćuje se pravo na roditeljsko ili starateljsko staranje bez njihove saglasnosti ili bez sudskog naloga.</p> <p>2. Dete, njegovi roditelji i staratelji ne</p>

<p>nuk mund të ndahen kundër dëshirës dhe vullnetit të tyre, përveç se në rastet nëse kjo ndarje është në interesin më të mirë të fëmijës, nëse fëmija është në rrezik dhe nëse kjo ndarje është e pashmangshme, dhe nëse kjo ndarje kërkohet nga ligji ose nga një vendim i gjykatës i formës së prerë. Nëse fëmija ndahet nga prindi/ërit, kujdestari i(e) tij/të saj, opinionet dhe dëshirat e fëmijës duhet të dëgjohen, konsiderohen dhe dokumentohen në dokumentacionin që hartohet për këtë qëllim. Opinionet e fëmijës duhet të dëgjohen dhe dokumentohen nga shërbimet sociale ose gjykata.</p>	<p>separated against their will and desire, except in cases when this separation is in the best interest of the child, if the child is at risk and if this separation is inevitable, and if this separation is required by law or by a court decision of final form. If the child is separated from the parent or guardian, opinions and desires of the child should be taken into consideration and documented in the documentation that is developed for this purpose. Opinions of the child should be listened to and documented by social services or the court.</p>	<p>mogu se odvajati mimo njihove volje i saglasnosti, sem u slučajevima kada je to u najboljem interesu deteta, odnosno kada je ugroženo dete, usled čega to odvajanje je neizbežno i ako to odvajanje nalaže zakon ili sudska pravosnažna odluka. Ako se dete odvaja od njegovih/njenih roditelja ili staratelja, moraju se saslušati njegove želje i mišljenja, te ista uzeti u obzir i dokumentovati u dokumentaciji koja se kompletira u toj svrsi o tome. Mišljenje deteta mora se saslušati i od sudova i socijalnih službi.</p>
<p>3. Vendimi për ndarjen e fëmijës nga prindi/ërit ose kujdestari/et, zbatohet, monitorohet dhe raportohet nga Qendra për Punë Sociale në mënyrë periodike siç parashihet me legjislacion, dhe/ose me vendim të gjykatës.</p>	<p>3. The decision for the separation of the child from the parent or guardian shall be monitored by Centre for Social Work periodically as foreseen by legislation and/or by court decision.</p>	<p>3. Odluku za odvajanje deteta od roditelja ili staratelja, periodično sprovodi, nadgleda i izveštava Centar za socijalni rad u skladu sa zakonom i sudskom odlukom.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 21 Mbrojtja e fëmijës pa përkujdesje prindërore</p>	<p style="text-align: center;">Article 21 Protection of children without parental care</p>	<p style="text-align: center;">Član 21 Zaštita nezbrinutog deteta</p>
<p>1. Fëmija pa përkujdesje prindërore mbrohen nga lënia pas dore, abuzimi, keqtrajtimi dhe shfrytëzimi.</p> <p>2. Fëmija pa përkujdesje prindërore ka të drejtë të vendoset në njërën nga format</p>	<p>1. Children without parental care are protected from neglecting, abuse, maltreatment and exploitation.</p> <p>2. Children without parental care are entitled to be placed under one of the</p>	<p>1. Nezbrinuto dete štiti se od zapostavljanja, zloupotrebe, zlostavljanja i iskorišćavanja.</p> <p>2. Nezbrinuta deca imaju pravo na jedan od alternativnih načina zaštite, i to:</p>

<p>alternativ të mbrojtjes si në vijim:</p> <p>2.1. kujdestaria; 2.2. strehimi familjar; 2.3. strehimi rezidencial dhe 2.4. adoptimi.</p> <p>3. Institucionet sigurojnë kujdes dhe shërbime për fëmijën në nevojë për mbrojtje brenda territorit pavarësisht kombësisë dhe statusit si fëmijë.</p> <p style="text-align: center;">Neni 22 Mbrojta e fëmijës gjatë qëndrimit në strehim familjar</p> <p>1. Ministria dhe Komuna obligohet që ti ofroj mbështetje materiale familjes strehuese për përkujdesje për fëmijën gjatë qëndrimit në strehim familjar.</p> <p>2. Familja strehuese nuk lejohet të ndaj asnjë informatë me personat e paautorizuar, mediat dhe tjerët lidhur me fëmijun gjatë qëndrimit dhe pas largimit nga qëndrimi në strehim familjar.</p> <p style="text-align: center;">Neni 23 Edukimi dhe arsimimi</p> <p>1. Është e ndaluar që një fëmijë të privohet</p>	<p>alternative forms of protection as follows:</p> <p>2.1. custody; 2.2. family housing; 2.3. residential shelter and 2.4. adoption.</p> <p>3. Institutions provide care and services for children in need of protection within the territory regardless nationality and status as a child.</p> <p style="text-align: center;">Article 22 Child protection while staying in a family shelter</p> <p>1. Ministry and Municipality are obliged to provide material support to sheltering family for taking care of the child while staying in a family shelter.</p> <p>2. Sheltering family is not allowed to share any information with unauthorised persons, media and others related to the child during his/her stay and after leaving the family shelter.</p> <p style="text-align: center;">Article 23 Education</p> <p>1. It is prohibited for a child to be deprived</p>	<p>2.1. starateljstvo; 2.2. porodični smeštaj; 2.3. rezidentni smeštaj, i 2.4. usvajanje.</p> <p>3. Institucije obezbeđuju na njihovoj teritoriji starateljstvo i usluge za decu u asistenciji koja imaju potrebe za zaštitom, nezavisno od etničke pripadnosti statusa kao dete.</p> <p style="text-align: center;">Član 22 Zaštita deteta za vreme boravka u porodičnom starateljstvu</p> <p>1. Ministarstvo i opština dužne su da porodici staratelj pružaju materijalnu podršku za staranje o detetu za vreme njegovog boravka u porodičnom starateljstvu.</p> <p>2. Porodici staratelj zabranjeno je dati bilo kakvu informaciju neovlašćenim licima, medijima ili drugima o detetu za vreme njegovog boravka i nakon odlaska sa porodičnog starateljstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 23 Obrazovanje i vaspitanje</p> <p>1. Zabranjuje se lišenje deteta od</p>
--	--	---

<p>nga e drejta e tij/saj për edukim dhe arsim.</p> <p>2. Ministria përkatëse për edukim dhe arsimim duhet të siguroj qasje gjithëpërfshirëse, të barabartë për të gjithë nxënësit në edukim dhe arsim cilësor, jo diskriminues në gjitha nivelet e arsimit parauniversitar. Të inkurajojë të nxënit gjatë gjithë jetës, të zhvillojnë respektin e fëmijës për identitetin kulturor, për gjuhën dhe vlerat kombëtare, respektin për kulturat e ndryshme si dhe respektin për ruajtjen e mjedisit. Në procesin edukativ dhe arsimor, është e ndaluar të promovohet gjuha e urrejtjes, dhuna, jotoleranca, diskriminimi dhe format e tjera që nxisin konflikte ndër njerëzore.</p> <p>3. Fëmija që vijon të gjitha format e arsimit parauniversitar, mbrohet nga të gjitha llojet e dhunës, abuzimit, keqpërdorimit, shfrytëzimit, ndëshkimit trupor, lënies pas dore, apo ndonjë formë tjetër që vë në rrezik jetën, sigurinë, shëndetin, edukimin, arsimimin dhe zhvillimin e fëmijës nga personeli arsimor, nga bashkëmoshatarët dhe nga secili person tjetër, brenda sistemit edukativo arsimor gjatë zhvillimit të aktiviteteve.</p> <p>4. Institucionet edukativo arsimore sigurojnë zbatimin e legjislacionin dhe</p>	<p>of his/her right to education.</p> <p>2. Respective Ministry of education should provide all inclusive and equal access for all students in quality and non-discriminatory education at all levels of pre-university education and encourage life long learning, develop respect of a child for cultural identity, language and national values, respect for different cultures as well as respect for the protection of the environment. It is prohibited to promote the language of hatred and violence, intolerance, or discrimination and other forms which incite other forms of human conflicts.</p> <p>3. Child attending all forms of pre-university education is protected from all types of violence, abuse, exploitation, corporal punishment, neglecting or any other form that puts at risk his/her life, safety, health, education and development of the child by the educational personnel, by their peers and any other person within the educational system while conducting the activities.</p> <p>4. Educational institutions ensure implementation of legislation and policies</p>	<p>njegovog/njenog prava na vaspitanje i obrazovanje.</p> <p>2. Vaspitanje i obrazovanje treba da obezbedi sveobuhvatan i jednako pristupačan svim učenicima u kvalitativnom obrazovanju bez diskriminacije, na osnovnom, i pred univerzitetskom obrazovanju i da podstiče doživotno poštovanje deteta, prema njegovom identitetu, jeziku i nacionalnim vrednostima, kao i poštovanje prema raznim drugim kulturama i očuvanju životne sredine. Vaspitno - obrazovni sistem ne sme promovisati jezik mržnje, nasilje, netolerantnost ili diskriminacija.</p> <p>3. Deca koja idu u jaslicama, obdaništima i u školi, ili pohađaju stručno obrazovanje i druge oblike staranja moraju biti zaštićena od svake vrste fizičkog, mentalnog i emocionalnog zlostavljanja i iskorišćavanja od strane prosvetno-obrazovnog osoblja kao i od strane njihovih vršnjaka i od bilo koje druge osobe.</p> <p>4. Vaspitno-obrazovne institucije obezbeđuju provedbu zakonskih propisa i</p>
--	--	--

<p>politikave për mbrojtjen e fëmijës, sipas aktit përkatës, të propozuar nga Ministria përkatëse e Arsimit dhe miratuar nga Qeveria.</p>	<p>regarding child protection, in accordance with the respective act proposed by the relevant Ministry of Education and approved by the Government.</p>	<p>politike zaštite deteta u skladu sa aktom koji predlaže dotično ministarstvo obrazovanja, a donosi Vlada.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 24 Ndalimi i ndëshkimit trupor</p>	<p style="text-align: center;">Article 24 Prohibition of corporal punishment</p>	<p style="text-align: center;">Član 24 Zabrana nasilja prema detetu</p>
<p>1. Ndëshkimi trupor dhe masat disiplinore, të cilat dëmtojnë dhe dobësojnë dinjitetin e fëmijës, duke përfshirë format e dhunës fizike dhe mendore, si dhe sjellje që e degradojnë, turpërojnë dhe e vënë fëmijën në situatë të dobët, janë të ndaluara në secilin ambient në shtëpi dhe familje, institucione edukativo arsimore, në institucionet e kujdesit, organet e rendit dhe sistemit të drejtësisë, në ambientet e punës dhe komunitet.</p>	<p>1. Corporal punishment and disciplinary measures that would harm and reduce the dignity of the child, including forms of physical and mental violence and behaviours that degrade, disgrace and put child in inappropriate situations are prohibited in each environment at home and family, educational institutions, in child care institutions, bodies of law and the justice system, in the premises of work and the community.</p>	<p>1. Kažnjavanje i disciplinske mere koje oštećuju ili slabe dostojanstvo detetu, uključujući i forme fizičkog, i psihičkog nasilja kao i druge postupke koje degradiraju ili osramote dete ili dovode ga u lošoj i slabijoj situaciji zabranjene su u bilo kojoj sredini; porodici, školi, vaspitnim ustanovama, u dečjim ustanovama staranja, u organima reda, u sistemu pravde, radnoj sredini, kao i u zajednici.</p>
<p>2. Është e ndaluar që një fëmijë të kthehet në subjekt të torturës dhe trajtimit jo njerëzor, jo dinjitoz, ndëshkimit trupor dhe trajtimit degradues nga secili person.</p>	<p>2. It is prohibited for a child to return to subject of torture and inhuman and non-dignified treatment, corporal punishment and degrading treatment by any person.</p>	<p>2. Zabranjuje se pretvaranje deteta u predmet torture, kao i neljudskog i nedostojnog tretmana, kao i fizičko kažnjavanje i degradirajući tretman od bilo koje osobe.</p>
<p>3. Personeli arsimor dhe personeli i lidhur me shkollën nuk duhet të përdorin ndëshkimin trupor si mjet discipline dhe rregulli duhet të bazohet dhe ndërtohet mbi bazën e respektit dhe drejtësisë.</p>	<p>3. Educational personnel and school related personnel should not use corporal punishment as a means of discipline and rule, but rather should work and build on the basis of respect and justice.</p>	<p>3. Nastavni i drugi školski personal ne smeju koristiti fizičko kažnjavanje kao disciplinsko sredstvo, te pravila moraju se zasnivati na poštovanje pravde.</p>
<p>4. Ministrinë përkatëse sigurojnë nxjerrjen</p>	<p>4. The relevant ministries will ensure the</p>	<p>4. Sva odgovarajuća ministarstva će</p>

<p>dhe krijimin e programeve të rritjes së ndërgjegjësimit në lidhje me efektet e dëmshme të ndëshkimit trupor dhe të hartojnë dhe krijojnë:</p> <p>4.1. Edukimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit lidhur me pasojat degraduese të ndëshkimit trupor;</p> <p>4.2. Programe prindërimi, që promovojnë mënyrat jo të dhunshme të disiplinimit në familje dhe institucione edukativo arsimore.</p>	<p>issuance and establishment of programs to increase the awareness about the harmful effects of corporal punishment and design and create:</p> <p>4.1. Education and raising awareness regarding the degrading consequences of corporal punishment;</p> <p>4.2. Parenting programs that promote non-violent methods of disciplining in family and educational institutions.</p>	<p>obezbediti izradu i donošenje programa za jačanje svesti o štetnim efektnim posledicama fizičkog kažnjavanja, te moraju obezbediti i:</p> <p>4.1. Obrazovanje i jačanje svesti o rušilačkim posledicama fizičkog kažnjavanja;</p> <p>4.2. Roditeljske programe koji promovišu nenasilne disciplinske forme vaspitanja u porodici i školi.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 25 Mbrojtja e të drejtës për privatësi</p>	<p style="text-align: center;">Article 25 Protection of the right to privacy</p>	<p style="text-align: center;">Član 25 Zaštita prava na privatnost</p>
<p>1. E drejta e fëmijës për privatësi duhet të mbrohet nga ndërhyrjet dëmtuese, arbitrare, denigruese dhe me qëllim të keq, të cilat dëmtojnë dinjitetin, nderin ose reputacionin e fëmijës.</p> <p>2. Privatësia përfshin të drejtën e fëmijës për të pasur opinionet, besimet dhe fenë e vet pa u influencuar nga të tjerët, përfshirë prindërit dhe kujdestarët. Korrespondenca e shkruar dhe ajo verbale e fëmijës, të dhënat e institucioneve edukativo arsimore, të dhënat mjekësore dhe ato të lidhura me statusin shëndetësor të fëmijës duhet të mbeten konfidenciale deri në momentin kur zbulimi i këtij informacioni</p>	<p>1. A child's right to privacy should be protected from harmful and arbitrary, demeaning and malicious interferences, which damage the dignity, honour or reputation of the child.</p> <p>2. Privacy includes the right of the child to have an opinion, beliefs and his/her religion without being influenced by others, including parents and guardians. Written and verbal correspondence of the child, educational institution data, medical data and records related to the health status of the child should remain confidential until the moment when this information is disclosed to the best interest of the child</p>	<p>1. Pravo deteta na privatnost mora biti zaštićeno od štetnih, samovoljnih i rušilačkog umešanja sa lošom namerom koja povređuju čast, dostojanstvo i reputaciju deteta.</p> <p>2. Privatnost obuhvata pravo deteta na svoje mišljenje, veru i verispovesti bez uticaja drugih sa strane, uključujući roditelje i staratelje. Pismena i usmena korespondencija deteta, školski i lekarski podaci o zdravstvenom stanju deteta moraju ostati poverljivi do trenutka kada se njihovo objavljivanje smatra u najboljem interesu deteta, u skladu sa zakonom o zaštiti podataka.</p>

<p>është në interesin më të mirë të fëmijës dhe në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave.</p> <p>3. Asnjë fëmijë nuk duhet të jetë subjekt i ndërhyrjeve të paligjshme ose arbitrare në jetën e tij/ saj private, familjare, ose korrespondencës dhe as i sulmeve të reputacionit, dinjitetit të tij apo të saj.</p> <p>4. Veprime të tilla janë të dënueshme sipas legjislacionit në fuqi.</p>	<p>and in accordance with the Law on Protection of Personal Data.</p> <p>3. No child shall be subject to illegal or arbitrary intervention to his/her private, family life or correspondence, nor attacks to his/her reputation and dignity.</p> <p>4. Such actions are punishable under legislation in force.</p>	<p>3. Nikada dete ne sme biti predmet nezakonitog i samovoljnog umešanja u njegov/njen privatni ili porodični život ili korespondencijama, niti predmet napada na njegov/njen ugled ili dostojanstvo.</p> <p>4. Takva postupanja su kažnjiva prema važećim zakonima.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 26 Praktikat e dëmshme zakonore</p>	<p style="text-align: center;">Article 26 Customary harmful practices</p>	<p style="text-align: center;">Član 26 Štetne običajne prakse</p>
<p>1. Fëmija mbrohet nga çdo praktikë sociale, kulturore, zakonore, rritualet dhe praktikat tradicionale të cilat dëmtojnë sigurinë, shëndetin, zhvillimin ose mirëqenien e fëmijës.</p> <p>2. Në veçanti, ndalohen praktikat dhe zakonet diskriminuese ndaj fëmijës mbi bazë të seksit ose statusit social, etnik, fetar, politik apo ekonomik.</p> <p>3. Fëmija, që ka përjetuar dhe kaluar nëpërmjet një praktike të dëmshme, do të ketë qasje të plotë dhe falas në shërbimet sociale, ligjore, shëndetësore dhe në tjera shërbime të parashikuara në legjislacionin në fuqi.</p>	<p>1. Child is protected from any social, cultural, customary, rituals and traditional practices which damage security, health, development or the child welfare.</p> <p>2. In particular, discriminatory practices and habits against child based on sex or social, ethnic, religious, political or economic status are prohibited.</p> <p>3. Child that has experienced and passed through a harmful practice will have full and free access to social, legal, health care and other services provided by applicable legislation.</p>	<p>1. Svako dete štiti se od socijalnih, kulturnih, običajnih, ritualnih i tradicionalnih praksi koje oštećuju sigurnost, zdravlje, razvoj ili blagostanje deteta.</p> <p>2. Posebno su zabranjene praksa diskriminacije i običaji prema detetu na osnovama pola, socijalnog ili ekonomskog statusa, etničke, verske ili političke pripadnosti.</p> <p>3. Svako dete koje je prošao ili doživljavao štetne prakse ima pravo na potpuni pristup socijalnim, pravnim, zdravstvenim i drugim uslugama predviđenim važećim zakonom.</p>

<p>4. ZQM, për mbrojtjen e fëmijës, në bashkëpunim me institucionet tjera dhe organizatat e shoqërisë civile, në nivel lokal dhe qendror, ndërmerr vlerësime, studime dhe programe ndërgjegjësimi për të ndikuar në reduktimin dhe zhdjekjen e traditave dhe praktikave dëmtoese për fëmijët, si dhe promovimin e modeleve të shëndetshme dhe alternativave pozitive për të zëvendësuar këto praktika.</p> <p>KAPITULLI V – FORMAT SPECIFIKE TË MBROJTJES SË FËMIJËS</p> <p>Neni 27 Kapaciteti i fëmijës për të ndërmarrë veprime ligjore</p> <p>1. Prindi/ërit kanë të drejtë dhe detyrë të përfaqësojnë ligjërisht fëmijën e tyre.</p> <p>2. Në rast të mungesës apo pamundësisë së prindit/ërve, të ushtrojnë detyrat prindërore, caktohet kujdestari për të mbrojtur të drejtat dhe interesat e fëmijës gjatë procedurave ligjore, kur kjo është e nevojshme.</p> <p>3. Obligohen përfaqësuesit ligjorë të fëmijës të marrin parasysh mendimet dhe interesat më të mira të tij, kur vendosin se</p>	<p>4. OGG for child protection in cooperation with other institutions and civil society organisations, in central and local level, undertakes assessments, studies and programs for raising awareness in order to influence the reduction and eradication of traditions and practices that are harmful for children as well as to promote healthy models and positive alternatives to replace these practices.</p> <p>CHAPTER V - SPECIFIC FORMS OF CHILD PROTECTION</p> <p>Article 27 Child capacity to take legal action</p> <p>1. Parent/s have the right and obligation to legally represent their child.</p> <p>2. In case of absence or incapacity of parents to exercise parental duties, a custodian is appointed to protect the rights and interests of the child during the legal procedures, when it is necessary.</p> <p>3. Child legal representatives are obliged to take into account their opinions and the best interests of the child when deciding</p>	<p>4. Kancelarija dobrog upravljanja za zaštitu deteta u saradnji sa drugim institucijama i organizacijama Civilnog društva lokalnog i centralnog nivoa radi ocenjivanja, studije i programe osveščivanja u cilju uticaja na smanjenje i nestanak praksi i tradicija koje su štene za decu, uz promociju zdravih modela i pozitivnih alternativa kao njihova zamena.</p> <p>POGLAVLJE V – SPECIFIČNE FORME ZAŠTITE DETETA</p> <p>Član 27 Kapacitet deteta za preduzimanje zakonske radnje</p> <p>1. Roditelj/i imaju pravo i zadatak da svojoj deci budu zakonski zastupnici.</p> <p>2. U slučaju odsustva roditelja ili njihove nemogućnosti obavljanja roditeljskog zadatka, određuje se staratelj koji će po potrebi obraniti prava i interese deteta u toku zakonskih procedura.</p> <p>3. Zakonski zastupnici deteta, prilikom odlučivanja o načinu odbrane njihovih interesa, dužni su da uzimaju u obzir</p>
--	--	--

<p>si do t'i përfaqësojnë interesat e tij.</p> <p>4. Obligohen gjykatat dhe autoritetet tjera për t'u dhënë rëndësinë e duhur mendimeve të fëmijës, dhe obligohen që t'i sigurojnë fëmijës ndihmën profesionale që të kuptojnë natyrën dhe pasojat e mundshme të procedurave, si dhe rolin e tyre në to.</p>	<p>how to represent their interests.</p> <p>4. Courts and other authorities are obliged to give due importance to the opinions of the child and are obliged to provide professional assistance to child to understand the nature and the possible consequences of procedures as well as their role thereto.</p>	<p>njihova mišljenja i njihove najbolje interese.</p> <p>4. Sudovi i drugi organi dužni su pridavati odgovarajući značaj mišljenju deteta i obavezuju se obezbediti detetu stručnu pomoć kako bi ono shvatio prirodu i moguće posledice procedura, kao i njihovu ulogu u njima.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 28 Drejtësia mike ndaj fëmijës</p>	<p style="text-align: center;">Article 28 Child friendly justice</p>	<p style="text-align: center;">Član 28 Prijateljska pravda prema deci</p>
<p>1. Drejtësia Mike ndaj Fëmijës vlen për procedurat penale, civile ose administrative, dhe siguron që të gjitha të drejtat e fëmijës në procedurat e tilla respektohen plotësisht, duke ruajtur ekuilibrin e duhur me të drejtat e palëve të tjera të përfshira.</p>	<p>1. Child friendly justice applies to criminal, civil or administrative proceedings and ensures all the rights of the child in such procedures are fully observed, maintaining the right balance with the rights of the other parties involved.</p>	<p>1. Prijateljska pravda prema deci vazi u krivičnim, građanskim ili administrativnim, te obezbeđuje da se detetu u tim procedurama potpuno poštuju i obezbeđuju sva prava, uz očuvanje odgovarajuće ravnoteže njegovih prava sa pravima drugih u procedurama.</p>
<p>2. Parimet e pjesëmarrjes së fëmijëve, interesit më të mirë të fëmijëve, dinjiteti, mbrojtja nga diskriminimi, sundimi i ligjit, janë fundamentale në aspektin e mbrojtjes së fëmijëve para, gjatë dhe pas procedurave gjyqësore.</p>	<p>2. Principles of child participation, the best interest of the child, dignity, protection from discrimination, the rule of law are fundamental in terms of protecting children before, during and after the court proceedings.</p>	<p>2. Načela učestvovanja deteta, najboljeg interesa deteta, dostojanstvo deteta, zaštita od diskriminacije vladavina zakona, osnovna su sa aspekta zaštite deteta pre, u toku i nakon sudskih procedura.</p>
<p>3. Çdo fëmijë, moshë dhe pjekuria e të cilit i mundësojnë fëmijës që të jep dëshmi të kuptueshme dhe të besueshme, me ose pa formë të përshtatshme të ndihmës, duhet të konsiderohet <i>a priori</i> si dëshmitar ose palë</p>	<p>3. Every child, age and maturity of whom enables the child to provide understandable and reliable testimony, with or without appropriate forms of assistance, should be considered <i>a priori</i> as a witness or a</p>	<p>3. Svako dete čije starosna dob i zrelost omogućavaju davanje razumne i pouzdane izjave svedoka, (sa ili bez pogodnih formi pomoći), mora se apriori smatrati kao svedok ili sposobnom strankom u</p>

<p>e aftë.</p> <p>4. Intervistat, marrja në pyetje dhe aktet e tjera hetimore duhet të bëhen në mënyrë të ndjeshme dhe me respekt nga profesionistë të trajnuar.</p> <p>5. Ndërhyrjet duhet të bëhen në një mjedis që përmbush nevojat e veçanta të fëmijës.</p> <p>6. Profesionistët, që punojnë me fëmijë, duhet të koordinojnë aktivitetet e tyre për të siguruar vazhdimësinë dhe për të shmangur që fëmija t'u nënshtrohet ndërhyrjeve të panevojshme.</p> <p>7. Fëmija viktimë dhe dëshmitar duhet të ketë qasje në shërbime të ndihmës dhe mbështetjes, duke përfshirë shërbimet financiare, ligjore, këshillimore, shëndetësore, sociale dhe psikologjike.</p> <p>8. Personave mbështetës duhet t'u lejohet të shoqërojnë dhe kur është e përshtatshme, të ndihmojnë fëmijën gjatë intervistave paraprake dhe gjatë dhënies së dëshmisë.</p> <p>9. Kontakti ndërmjet fëmijës dhe kryerësit të supozuar duhet të pengohet sa më shumë të jetë e mundur, dhe fëmija viktimë dhe dëshmitarë duhet të lejohen të dëshmojnë dhe të merren në pyetje larg nga sytë e</p>	<p>capable party.</p> <p>4. Interviews, interrogation and other investigative acts should be conducted in a sensitive manner and with respect by trained professionals.</p> <p>5. Interventions must be made in an environment that meets specific needs of a child.</p> <p>6. Professionals working with children should coordinate their activities to ensure continuity and to avoid that the child is subject to unnecessary interference.</p> <p>7. Child victims and witnesses must have access to assistance and support including financial, legal advisory services, medical, social and psychological services.</p> <p>8. Supporting persons must be allowed to accompany and when appropriate, to help the child during the preliminary interviews and during the testimony.</p> <p>9. Contact between the child and the alleged perpetrators should be prevented, as much as possible, and children victims and witnesses should be allowed to testify and to be questioned away from the eyes of</p>	<p>proceduri.</p> <p>4. Intervjuisanja, saslušanja i drugi istražni postupci moraju se obaviti veoma pažljivo uz veliko poštovanje i uvažavanje od strane dobro treniranih profesionalaca.</p> <p>5. Razgovori se moraju obaviti u prostoriji koja ispunjava posebne dečje potrebe.</p> <p>6. Profesionalci koji rade sa decom njihove aktivnosti trebaju koordinirati da bi se obezbedio kontinuitet i izbeglo da dete bude podložno nepotrebnim intervencija.</p> <p>7. Dete žrtva je svedok, prema tome njemu mora biti pristupačna pomoć i podrška, uključujući i finansijsku podršku, pravnu, savetodavnu, zdravstvenu, socijalnu i psihološku pomoć.</p> <p>8. Licima koja podržavaju dete, treba omogućiti da ga prate, a ako je pogodnije i da ga pomažu prilikom prethodnih intervjuisanja i u toku svedočenja.</p> <p>9. Kontakt između deteta i pretpostavljenog izvršioca dela treba što više sprečiti, a detetu žrtvi i detetu svedoku omogućiti svedočenje i ispitati ih što dalje od očiju pretpostavljenog vršioca dela.</p>
--	---	--

<p>kryerësit të supozuar.</p> <p>10. Hetimeve, procedurave dhe ekzekutimit të vendimeve gjyqësore, që përfshijnë fëmijët viktime, duhet t'i jepet prioritet dhe të zhvillohen pa vonesa të panevojshme.</p> <p style="text-align: center;">Neni 29 Ndihma ligjore dhe qasja në organet e drejtësisë</p> <p>1. Fëmija, që është viktimizuar nga shkelja e legjislacionit në fuqi, i sigurohet ndihma ligjore pa pagesë për realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tij.</p> <p>2. Ndihma ligjore përfshinë përfaqësimin ligjor dhe këshillimin mbi të drejtat dhe interesin me të mirë të fëmijës, në procedurat ligjore për t'i mundësuar fëmijës që të ketë ndihmë juridike.</p> <p>3. Fëmija viktimë, kryerës i veprës dhe dëshmitar, dhe prindërit ose kujdestarët, duhet të informohen menjëherë për të drejtat e fëmijës gjatë procedurave, për disponueshmërinë e shërbimeve mbështetëse, rolin e fëmijës, mënyrat në të cilat fëmija do të merret në pyetje para dhe gjatë gjykimit, vendin dhe kohën e seancave dhe për ngjarje të tjera të rëndësishme, për progresin e çështjes, për</p>	<p>alleged perpetrators.</p> <p>10. Investigations, procedures and enforcement of judicial rulings, which include the victim children, should be given priority and develop without undue delay.</p> <p style="text-align: center;">Article 29 Legal assistance and access to justice bodies</p> <p>1. A child who has been victimised by a violation of the law in force, shall be provided with free legal aid for the realization and protection of his/her rights.</p> <p>2. Legal assistance includes legal representation and advising on human rights and the best interests of the child in the legal procedures in order to enable a child to have legal aid.</p> <p>3. Child victim, perpetrator of the offence and witnesses, and the parents or guardians shall be informed immediately on the rights of the child during the proceedings for the availability of support services and the role of the child, the ways in which the child will be questioned before and during the trial, place and time of the sessions and for other important events for progress of the issue for all important decisions taken</p>	<p>10. Istragama i procedurama koje obuhvataju decu žrtve i izvršenjima sudskih odluka mora se dati prioritet i završiti ih bez nepotrebnih kašnjenja.</p> <p style="text-align: center;">Član 29 Pravna pomoć i pristup organima pravde</p> <p>1. Detetu koji je žrtva kršenja važećeg zakona obezbeđuje se besplatna pravna pomoć za realizaciju i zaštitu njegovih prava.</p> <p>2. Pravna pomoć obuhvata pravno zastupanje i savetovanja o pravima i najboljem interesu deteta u zakonskim procedurama za obezbeđivanje njegove pravne pomoći.</p> <p>3. Dete žrtva, počinitelj dela, i svedok, kao i roditelji ili staratelji moraju se odmah obavestiti o pravima deteta u procedurama i o raspoloživim pomoćnim uslugama, o ulozi deteta, o načinima na kojima će se dete ispitivati pre i u toku suđenja, o mestu i vremenu održavanja suđenja i o drugim važnim događajima, o progresu slučaja, o svim važnim odlukama koje se donose, i o raspoloživim mehanizmima i procedurama,</p>
--	---	---

<p>të gjitha vendimet e rëndësishme që merren dhe për mekanizmat ose procedurat në dispozicion për të kërkuar një rishikim të vendimeve.</p> <p>4. Fëmijës duhet mundësuar të shprehin lirshëm mendimet dhe shqetësimet e tyre në lidhje me përfshirjen e tyre në procesin e drejtësisë, duke përfshirë edhe shqetësimet rreth sigurisë në lidhje me të akuzuarin, mënyrën në të cilën ata preferojnë të japin dëshminë dhe mendimet e tyre për rezultatin e procesit, vëmendje duhet t'u kushtohet mendimeve dhe shqetësimeve të fëmijës dhe, për masën në të cilën nuk është e mundur që të merren parasysh ato, arsyet duhet t'i shpjegohen fëmijës.</p> <p style="text-align: center;">Neni 30 Asistenca mjekësore dhe psikologjike, rehabilitimi dhe masat për riintegrim</p> <p>1. Fëmija i viktimizuar mbështetet me ndihmë mjekësore falas, në mënyrë që të rifitojë shëndetin fizik dhe mendor, si dhe të rehabilitohet nga trauma fizike dhe mendore që mund të ketë përjetuar.</p> <p>2. Asistenca mjekësore përfshinë trajtimin e duhur emergjent për shëndetin fizik dhe këshillimin psikologjik, si dhe për masat afatgjata rehabilituese.</p>	<p>and mechanisms or procedures available to request a review of decisions.</p> <p>4. Child should be enabled to freely express his/her thoughts and their concerns about their involvement in the process of justice, including concerns about safety in relation to the accused, the manner in which he/she prefers to give testimony and his/her opinion on the outcome of the process, attention should be paid to the views and concerns of the child and the extent to which it is not possible to consider them, reasons must be explained to the child.</p> <p style="text-align: center;">Article 30 Medical and psychological assistance, rehabilitation and measures for reintegration</p> <p>1. Victimized child is supported with free medical assistance in order to regain mental and physical health and be rehabilitated from physical and mental trauma that he/she might have experienced.</p> <p>2. Medical assistance includes the proper handling of emergency for physical health and psychological counselling, as well as for long-term rehabilitation measures.</p>	<p>radi zahtevanja preispitivanja odluka.</p> <p>4. Deci treba omogućiti slobodno izražavanje njihovih mišljenja i zabrinutosti o njihovom obuhvatanju u pravnom procesu, uključujući i njihovu sigurnosnu zabrinutost vezano za optuženog, o načinu kako oni žele da daju iskaz i njihova mišljenja o rezultatu procesa. Požnju treba obratiti i na mišljenje i zabrinutost deteta, i na meru u kojoj nije moguće da se uzmu u obzir, razlozi se moraju prezentirati i objasniti detetu.</p> <p style="text-align: center;">Član 30 Medicinska i psihološka pomoć, rehabilitacija i mere reintegracije deteta</p> <p>1. Dete žrtva ima pravo na besplatnu lekarsku pomoć kako bi se fizički i psihički oporavio i rehabilitovao od fizičkih i mentalnih trauma koje je mogao preživljavati.</p> <p>2. Lekarska pomoć treba da obuhvata adekvatan hitni tretman fizičkog zdravlja, psihološko savetovanje i dugoročne mere rehabilitacije.</p>
--	---	--

<p>3. Fëmija viktimë e abuzimit dhe veprimeve të tjera kundërligjore abuzive, marrin trajtim të specializuar mjekësor falas të mbuluara nga shteti.</p> <p>4. Është e ndaluar që fëmija viktimë e abuzimit të lihet vetëm, përveç rastit kur fëmija e kërkon këtë gjë me vullnetin e vet dhe psikologu i fëmijës i specializuar në fushën e mbrojtjes së fëmijëve e konsiderohen si të përshtatshme .</p> <p>5. Fëmija viktimë e abuzimit nuk duhet të lihet pa ndihmë psikologjike ose forma të tjera asistence.</p> <p>6. Fëmija viktimë e abuzimit nuk duhet të lihet të përballet, të ketë kontakte me abuzuesin për aq kohë sa nuk është mjaftueshëm i përgatitur psikologjikisht për t'u përballur.</p> <p>7. Fëmija viktimë e abuzimit nuk duhet të jetë subjekt i presionit apo formave të tjera manipulative për të marrë informacionin e nevojshëm.</p> <p>8. Fëmija merrë asistencë të vazhdueshme për tu riintegruar në shoqëri. Këto masa riintegruese duhet të hartohen bazuar në nevojat specifike të fëmijës si dhe formave</p>	<p>3. Child victim of abuse and other illegal abusive actions shall take specialized medical treatment free of charge covered by the state.</p> <p>4. It is prohibited for a child abuse victim to be left alone, except in cases when the child requests this thing with his/her will and this is considered appropriate by the psychologist of the child, who is specialized in the field of child protection.</p> <p>5. Child victim of abuse should not be left without psychological assistance or other forms of assistance.</p> <p>6. Child victim of abuse should not be left to face, have contacts with the abuser for as long as he/she is not sufficiently prepared psychologically to face with.</p> <p>7. Child victim of abuse should not be subject to pressures or other manipulative forms to obtain the necessary information.</p> <p>8. The child receives continued assistance to be reintegrated into society. These measures of reintegration should be developed based on the specific needs of</p>	<p>3. Dete žrtva zlopotrebe i drugih nezakonitih radnji zlostavljanja treba dobiti besplatnu specijalističku medicinsku pomoć koju će pokrivati država ili počinitelac dela zlopotrebe.</p> <p>4. Zabranjuje se da se dete žrtva ostavlja samo, sem u slučaju kada dete to svojom voljom samo zahteva, a dečji psiholog specijalista za oblast zaštite deteta smatra povoljnim za njega.</p> <p>5. Dete žrtva zlopotrebe ne sme se ostavljati bez psihološki i druge pomoći ili bez drugih formi podrške.</p> <p>6. Dete žrtva zlopotrebe ne sme se dozvoliti da se suočava niti kontaktirati sa zlostavljačem sve dok nije dovoljno psihološki spreman da se sa njim suočava.</p> <p>7. Dete žrtva zlopotrebe ne sme biti predmet pritiska ili drugih manipulativnih oblika za dobijanje potrebnih informacija.</p> <p>8. Dete mora dobiti stalnu pomoć i podršku za društvenu reintegraciju: Reintegracione mere treba zasnivati na specifične potrebe deteta i na njegove posebne traume.</p>
---	---	--

<p>të veçanta të dëmtimit të fëmijës. Qëllimi final i rehabilitimit duhet të jetë ribashkimi me dinjitet me familjen, në ato raste kur është e mundur dhe në interesin më të lartë të fëmijës, riintegrimi në komunitet dhe në jetën sociale. Këto masa dhe veprime përfshijnë kujdesin mjekësor dhe psikologjik, si dhe mbështetjen arsimore, formimin profesional dhe këshillimin e vazhdueshëm deri në rehabilitimin e plotë të fëmijës. Fëmijës i ofrohet mbështetje dhe këshillim i vazhdueshëm për të shmangur riviktimizimin dhe përjashtimin social.</p> <p>9. Masat e përshkruara në mbështetje të fëmijës në këtë kapitull duhet të merren në një mjedis të favorshëm për sigurinë, shëndetin dhe mirëqënien e fëmijëve dhe duhet të sigurojnë trajtimin e kujdesshëm të privatësisë së fëmijës. Masat duhet të përfshijnë mbrojtjen e fëmijës nga konfrontimi me dhunuesit, akomodimin në një vend të sigurt, si dhe përgatitjen psikologjike për të ardhmen.</p> <p>10. Komunat marrin masa për të siguruar buxhet për një fond të posaçëm për të trajtuar emergjencat e rasteve të fëmijëve në nevojë, për mbrojtje dhe ngritjen e shërbimeve të emergjencës sipas standarteve të përcaktuara me akt nënligjor.</p>	<p>the child and specific forms of damage to the child. The ultimate goal of rehabilitation should be reunification with dignity with the family, in cases when it is possible and in the best interests of children, reintegration in the community and the social life. These measures include medical and psychological care, as well as educational support, vocational training and continued advising until full rehabilitation of the child has been achieved. The child is offered constant support and advice to avoid victimisation and social exclusion.</p> <p>9. The measures prescribed in support of the children in this chapter shall be in a favourable environment for safety, health and welfare of the child and provide careful treatment of child privacy. Measures should include child protection from confrontation with the offenders, accommodation in a safe place and psychological preparing for the future.</p> <p>10. Municipalities take measures to budget a special fund to address emergency cases of children in need of protection and for the establishment of emergency services according to standards defined by sub-legal act.</p>	<p>Konačni cilj rehabilitacije je ponovno dostojanstveno pripajanje porodici u slučajevima kada je to moguće i kada je u višem interesu deteta, kao i reintegracija u zajednici i socijalnom životu. Te mere i aktivnosti obuhvataju medicinsku i psihološku negu deteta, obrazovnu podršku, profesionalno formiranje deteta i njegovo stalno savetovanje sve do njegove potpune rehabilitacije. Detetu se pružaju stalna pomoć i sveti kako bi se izbegla njegova sekundarna viktimizacija i socijalno isključenje.</p> <p>9. Mere podrške iz ovog poglavlja treba primeniti u sredini koja je povoljnija za sigurnost deteta, za njegovo zdravlje i blagostanje, i one trebaju obezbediti potpunu privatnost deteta. Mere takođe moraju štiti dete od suočavanja sa nasilnicima, i obezbediti mu smeštaj na sigurnom mestu, kao i pripremiti ga psihološki za njegovu budućnost.</p> <p>10. Opštine preduzimaju mere obezbeđivanja dovoljnog budžeta za tretiranje hitnih slučajeva dece u nuždi za njihovu zaštitu i za formiranje hitnih službi prema standardima utvrđenim podzakonskim aktom.</p>
--	--	---

<p style="text-align: center;">Neni 31 Mbrojtja e fëmijës me aftësi të kufizuara</p>	<p style="text-align: center;">Article 31 Protection of the child with disabilities</p>	<p style="text-align: center;">Član 31 Zaštita deteta sa ograničenim sposobnostima</p>
<p>1. Fëmijës me aftësi të kufizuara duhet t’u sigurohet jetë normale, në kushte që garantojnë dinjitetin, që nxisin vetëbesimin, rehabilitimin dhe riintegrimin, si dhe lehtësojnë pjesëmarrjen aktive dhe qasjen fizike të fëmijës në komunitet.</p> <p>2. Fëmijës me aftësi të kufizuara duhet të mbrohen nga diskriminimi, lënia pas dore, abuzimi, keqtrajtimi dhe shfrytëzimi.</p> <p>3. ZQM dhe institucionet e tjera, për mbrojtjen e fëmijës, promovojnë eliminimin e diskriminimit dhe paragjyqimeve ndaj fëmijës me aftësi të kufizuara.</p> <p>4. Parimet e përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni, zbatohen për të gjithë personat fizik dhe juridik.</p> <p>5. Njëri nga prindërit e fëmijës, që ka lindur me aftësi të kufizuara, ka të drejtë të punojë me gjysmë orari derisa t’i mbushë fëmija dy (2) vjet.</p> <p>6. Qeveria, me propozimin e ZQM-së apo</p>	<p>1. Children with disabilities must be provided a normal and good life and conditions that guarantee the dignity, that promote self-confidence, rehabilitation and reintegration and facilitate the active participation and physical access of the child in the community.</p> <p>2. Child with disabilities must be protected from discrimination, neglecting, abuse, maltreatment and exploitation.</p> <p>3. OGG and other institutions for child protection promote the elimination of discrimination and prejudices toward the child with disabilities.</p> <p>4. The principles set out in paragraph 1 of this article shall apply to all natural and legal persons.</p> <p>5. One of the parents of a child who was born with disabilities is entitled to part-time work until the child reaches the age of two (2) years.</p> <p>6. The Government upon the proposal of</p>	<p>1. Deca sa ograničenim sposobnostima imaju pravo na normalan i dobar život, u uslovima koji garantuju njihovo dostojanstvo i podstiču njihovo samouverenje, obezbeđuju rehabilitaciju i reintegraciju i olakšaju njihovo aktivno učešće u zajednici.</p> <p>2. Deca sa ograničenim sposobnostima imaju pravo na zaštitu od zapostavljanja, zlostavljanja, zloupotrebe i na zaštitu od iskorišćenja.</p> <p>3. Kancelarija dobrog upravljanja za zaštitu deteta i druge institucije trebaju promovisati eliminaciju diskriminacije i predrasuda prema deci sa ograničenim sposobnostima.</p> <p>4. Načela navedena u stavu 1 ovog člana važe za sve institucije i organizacije koje se bave decom sa ograničenim sposobnostima.</p> <p>5. Jedan od roditelja deteta koji se rađao sa ograničenim sposobnostima ili je krhkog zdravlja, ima pravo da radi pola radno vreme sve dok dete ne napuni dve (2) godine.</p> <p>6. Vlada, na predlog KDU ili dotičnih</p>

<p>ministrive përkatëse, me akt nënligjor përcakton rregullat dhe procedurat për të njohur të drejtën fundamentale të fëmijës me aftësi të kufizuara që t i ofroj kujdesin e duhur shëndetësor, edukativo arsimor dhe të qëndrueshëm dhe shërbime tjera për një mjedis të ndjeshëm ndaj fëmijës.</p>	<p>the OGG or respective ministries, through a sub-legal act defines the rules and procedures to recognize the fundamental right of the child with permanent disabilities to provide adequate health care, quality and sustainable education and other services in a sensitive environment to the child.</p>	<p>ministarstava, podzakonskim aktom utvrđuje pravila i procedure o priznavanju osnovnih prava dece sa ograničenim sposobnostima, kako bi im se pružila adekvatna zdravstvena pomoć, kvalitetno trajno obrazovanje i adekvatne usluge rehabilitacije u za njih osetljivoj sredini.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 32 Mbrojtja e Fëmijës në masmedia</p>	<p style="text-align: center;">Article 32 Protection of children in mass media</p>	<p style="text-align: center;">Član 32 Zaštita deteta u masovnim medijima</p>
<p>1. Fëmija mbrohet nga publikimet, filmat, video lojërat, muzika, transmetimet, ose llojet e tjera të medieve elektronike ose të shkruara, të cilat janë të dëmshme për shëndetin, mirëqenien apo zhvillimin e tyre.</p>	<p>1. Child is protected from publications, films, video games, music, broadcasting, or other types of electronic or print media which are harmful to human health and welfare or their development.</p>	<p>1. Deca se štite od publikacija, filmova, video igara, muzike, prenosa, ili drugih vrsta elektronskih i pisanih medija koje su štetne za njihovo zdravlje, blagostanje i njihov razvoj.</p>
<p>2. Asnjë individ ose organizatë nuk lejohet që fëmijës t'u tregojë, shesë, jep me qira, ose shpërndajë përmes ndonjë mjeti tjetër libra, gazeta, revista, dhe lloje të tjera të publikimeve, duke përfshirë filmat dhe incizimet e përmbajtjeve pornografike, erotike ose të dhunshme, ose ato që nxisin mizori apo diskriminim, duke përfshirë edhe diskriminimin racor, fetar, seksual, kombëtar dhe etnik ose që janë ndryshe të dëmshme për fëmijën. Ndalohet që fëmija të marrë pjesë në çfarëdo paraqitje të materialeve të tilla.</p>	<p>2. No person or organisation is allowed to show, sell, lease, or distribute through books, newspapers, magazines, and other types of publications, including films and recordings of pornographic, erotic or violent content, or those that promote atrocities or discrimination, including racial, religious, national and ethnic, sexual discrimination or otherwise that are harmful to the child. It is prohibited for child to participate in any presentation of such materials.</p>	<p>2. Nije dozvoljeno nijednom licu niti organizaciji da detetu prokaže, prodaje, pozajmi ili mu da na zakup, niti rasturiti drugim sredstvima knjige, novine, revije i druge vrste publikacija, uključujući filmove i snimanja pornografskog, erotikog ili nasilničkog sadržaja ili one koje kod dece podstiču svirepost ili diskriminaciju, uključujući i rasnu, versku, seksualnu, nacionalnu, etničku diskriminaciju ili koje su na drugi način štetne za decu. Zabranjuje se učešće dece na prezentaciji bilo kakvih materijala takve prirode.</p>
<p>3. Mjetet e komunikimit masiv, përfshirë</p>	<p>3. Means of mass communication,</p>	<p>3. Sredstva masovnog komuniciranja,</p>

<p>mediet e shkruara dhe elektronike, botimet, televizionin, radion, reklamat, kinemaja, interneti dhe mediet online, portalet, janë të obliguara që të kontribuojnë në mënyrë aktive për të afirmuar mbrojtjen e fëmijës me realizimin e veprimtarive vetëdijesuese dhe duke këshilluar publikun mbi ndikimet e mundshme negative që ekspozimi ndaj medieve mund të ketë mbi fëmijën.</p> <p>4. Qeveria duhet të inkurajojë: prodhimin dhe shpërndarjen e librave për fëmijë; shpërndarjen nga e informacionit nga mediat dhe materialet me dobi shoqërore dhe kulturore për fëmijë, të cilat promovojnë vlerat e përmendura.</p> <p>5. Qeveria, përmes masave stimuluese, inkurajon masmediat që të kenë skema programore të dobishme për fëmijën, duke marrë parasysh edhe nevojat gjuhësore të fëmijës që ju takojnë minoriteteve.</p> <p>6. Mediat obligohen të raportojnë në mënyrë etike, duke mbrojtur dinjitetin e fëmijës dhe duke pas parasysh interesin më të mirë të fëmijës.</p> <p>7. Qeveria me aktin nënligjor, të propozuar nga ZQM-së, përcakton në mënyrë specifike mbrojtjen e fëmijës në masmedia.</p>	<p>including printed and electronic media, publications, television, radio, advertising, cinema, internet and online media, portals, are obliged to contribute actively to affirm child protection with the realization of activities and advising the public awareness on the potential adverse effects that exposure to the media can have on a child.</p> <p>4. The government should encourage: the production and dissemination of books for children; distribution of information by media and materials in social and cultural benefit for the child, which promote the aforementioned values.</p> <p>5. The Government through incentives encourages mass media to have program schemes that are useful for child taking into account the linguistic needs of the child that are from minorities.</p> <p>6. Media shall be obliged to report in an ethical way by defending the dignity of the child and bearing in mind the best interest of the child.</p> <p>7. The Government, through a sublegal act proposed by the OGG, regulates specifically child protection in mass media.</p>	<p>uključujući elektronske i pisane medije, izdanja, televiziju, radio, reklame, bioskop, internet, online medije i portale, dužne su aktivno doprineti uobličavanju zaštite dece putem realizacije aktivnosti osveščivanja i savetovanja javnosti o mogućim negativnim uticajima izlaženja deteta u medijima.</p> <p>4. Vlada treba ohrabrivati: proizvodnju i rasturanje dečje literature i dečjih knjiga, rasturanje od strane informativnih medija materijala od društvene i kulturne koristi za decu, koje promovišu pomenute vrednosti.</p> <p>5. Kroz stimulativne mere, vlada treba ohrabriti masovne medije na programske šeme korisne za decu, uzimajući u obzir i jezičke potrebe dece koja pripadaju i manjinama.</p> <p>6. Medije se obavezuju na etičko izveštavanje, i zaštiti dostojanstva deteta, imajući u obzir uvek najbolji interes deteta.</p> <p>7. Na predlog Kancelarija dobrog upravljanja, Vlada podzakonskim aktom specifično utvrđuje zaštitu deteta u masovnim medijima.</p>
--	---	--

<p align="center">Neni 33</p> <p align="center">Masat kundër faqeve të internetit me përmbajtje pornografike me fëmijë</p>	<p align="center">Article 33</p> <p align="center">Measures against websites with pornographic content with children</p>	<p align="center">Član 33</p> <p align="center">Mere protiv internetskih stranica sa dečjim pornografskim sadržajem</p>
<p>1. Institucionet përkatëse shtetërore marrin masat e nevojshme për heqje të menjëhershme të faqeve të internetit që përmbajnë ose shpërndajnë pornografi me fëmijë në territorin e Republikës së Kosovës dhe të heqjes së këtyre faqeve që ndodhen jashtë territorit të Republikës së Kosovës.</p> <p>2. Institucionet përkatëse shtetërore marrin masat për të bllokuar qasjen e përdoruesve të internetit brenda territorit të Republikës së Kosovës, në faqet e internetit që përmbajnë ose përhapin pornografi me fëmijë. Këto masa duhet të vendosen nga procedura transparente dhe të ofrojnë masa të përshtatshme mbrojtëse, në veçanti për të siguruar që kufizimi të mbetet në kufijtë e asaj që është e nevojshme dhe proporcionale dhe që përdoruesit të informohen për arsyen e kufizimit.</p> <p>3. Qeveria, me propozimin e Ministrisë përkatëse për punë të brendshme, nxjerr akt nënligjor me të cilin rregullon në mënyrë specifike masat kundër faqeve të internetit me përmbajtje pornografike me</p>	<p>1. Respective state institutions take necessary measures for guaranteeing the immediate removal of websites containing or distributing child pornography located in the territory of Republic of Kosovo and make efforts to ensure the removal of these sites located outside the territory of Republic of Kosovo.</p> <p>2. Respective state institutions take necessary measures to block access of internet users within the territory of Republic of Kosovo, websites containing or disseminating child pornography. Such measures should be established by the transparent procedures and provide appropriate protective measures, in particular to ensure that the restriction to remain in the boundaries of what is necessary and proportionate and users to be informed of the reason for the restriction.</p> <p>3. The Government upon the proposal of the respective Ministry for internal affairs shall issue a sub-legal act which regulates specifically the measures against websites with pornographic content with children, including but not limited to increase of</p>	<p>1. Odgovarajuće državne institucije će preduzeti mere trenutnog blokiranja internetskih stranice koje rasturaju sadržaje dečje pornografije na teritoriji Republike Kosova i da se isti sadržaji koji se plasiraju iz stranih veb-sajtova u Republici Kosova blokiraju.</p> <p>2. Odgovarajuće državne institucije će preduzeti potrebne mere za blokiranje interneta unutar teritorije Republike Kosova sa sadržajem dečje pornografije. Te mere će se preduzeti u jednoj transparentnoj proceduri i uz pogodne zaštitne mere, naročito u ograničavanju takvih sajtova samo na njenim granicama, koliko je to potrebno da se pruža korisnicima na proporcijalan način i da se korisnici informišu o razlozima takvog ograničenja. Takve zaštitne mere takođe uključuju mogućnost sudskih razmatranja.</p> <p>3. Na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada donosi podzakonski akt kojim posebno reguliše mere protiv internetskih sajtova sa dečjim pornografskim sadržajem, uključujući ali</p>

<p>fëmijë që përfshinë, por nuk kufizohet në vetëdijesimin dhe fuqizimin e fëmijëve që ata të jenë më të qëndrueshëm ndaj rreziqeve që ju kanosen nga shfrytëzimi i internetit, ndëshkimin e abuzuesve me fëmijë në internet, reduktimin e qasjes së fëmijës në materiale të dëmshme për ta, ofrimi i ndihmës fëmijës që janë në rrezik nga abuzimi përmes internetit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 34 Personat e dënuar për abuzim seksual apo shfrytëzim të fëmijës</p> <p>1. Personat e dënuar për abuzim seksual, shfrytëzim të fëmijës, mundësim në prostitucion dhe pornografi të fëmijës ndalohet të ushtrojnë profesione në përputhje me dispozitat e Kodit Penal të Kosovës, që përfshijnë çdo formë kontakti me fëmijët.</p> <p>2. Këshilli Gjyqësor i Kosovës me akt nënligjor përcakton rregullat dhe procedurat për mbajtjen e bazës së të dhënave me ADN-të e personave të dënuar për veprat penale kundër integritetit seksual. Në këtë bazë të të dhënave me ADN-të duhet të përfshihen edhe personat e dënuar për këto vepra penale, pa marrë parasysh nëse viktimat e tyre janë fëmijë ose të rritur.</p>	<p>awareness and empowerment of the child to be resistant to risks they are prone to from use of internet, punishment of abusers of children on internet, reducing of access of child to harmful materials for them, provision of support to child at risk of abuse through internet.</p> <p style="text-align: center;">Article 34 Persons sentenced for sexual abuse or exploitation of child</p> <p>1. Persons sentenced for sexual abuse, exploitation of a child, enabling prostitution and pornography of children are not allowed to exercise their professions in accordance with the provisions of the Criminal Code of Kosovo that include any contact with children.</p> <p>2. Kosovo Judicial Council by a sub-legal act defines the rules and procedures for maintaining the database of the DNA of persons convicted for criminal offences against sexual integrity, the database with DNA should include persons convicted for these criminal offences, regardless of whether their victims are children or adults.</p>	<p>se ne ograničava na jačanje i osveščivanje dece kako bi ona bila otpornija prema rizicima koji prete korišćenjem interneta, kažnjavanje zlostavljača dece u internetu, reduciranje pristupa dece štetnim materijalima za njih, pružanje pomoći deci u opasnosti od zloupotrebe preko interneta.</p> <p style="text-align: center;">Član 34 Lica kažnjena za seksualnu zloupotrebu ili iskorišćavanje deteta</p> <p>1. Osobama kažnjene za seksualnu zloupotrebu, za iskorišćavanje dece ili za omogućavanje dečje prostituciji i pornografije zabranjuje se obavljanje profesija u skladu sa Krivičnog zakonika Kosova, uključujući svaku formu kontakta sa decom.</p> <p>2. Sudski savet Kosova će podzakonskim aktom utvrditi pravila i procedure održavanja baze podataka sa DNK-om osoba kažnjenih za krivična dela protiv seksualnog integriteta, i u bazi podataka sa DNK-om treba obuhvatiti i osobe kažnjene za navedena krivična dela, bez obzira na to da li su njihove žrtve bili deca ili odrasli.</p>
--	--	---

<p>3. Ministria përkatëse për Arsim në plan-programet mësimore duhet të përfshijë module për mbrojtje nga rreziku i abuzimit dhe shfrytëzimit seksual në institucionet e arsimitparauniversitar dhe arsimittë lartë.</p> <p>4. Ministria përkatëse për arsim duhet të sigurojë që të mos përfshihen në sistemin arsimor personat e dënuar për abuzim seksual apo shfrytëzim të fëmijës.</p> <p style="text-align: center;">Neni 35 Mbrojtja e fëmijës nga pornografia</p> <p>1. Ndalohet çfarëdo paraqitje, në çfarëdo mënyre, e një fëmije të përfshirë në aktivitete eksplicite seksuale reale ose të simuluar apo çfarëdo paraqitje e pjesëve intime të trupit të një fëmije.</p> <p>2. Autoritetet përkatëse janë të autorizuara të mbyllin hapësirat e përdorura për prodhimin e pornografisë së fëmijëve ose për performancat pornografike që përfshijnë fëmijët, edhe në mungesë të një dënimi penal.</p>	<p>3. The relevant Ministry of education should include in curricula modules for protection from risk of sexual abuse and sexual exploitation in pre-university education and higher education.</p> <p>4. The relevant Ministry of education should ensure that persons sentenced for sexual abuse or exploitation of children are not included in the educational system.</p> <p style="text-align: center;">Article 35 Protection of children from pornography</p> <p>1. Any appearance, in any manner, of a child involved in explicit real sexual activities or simulated or any appearance of intimate parts of the body of a child is prohibited.</p> <p>2. Relevant authorities are authorized to close the premises to be used for the production of child pornography or pornographic performances involving children, even in the absence of a criminal sentence.</p>	<p>3. Ministarstvo obrazovanja njegovim nastavnim planovima i programima treba da obezbeđuje takve nastavne koji ukazuju na opasnost od seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja deteta.</p> <p>4. Ministarstvo obrazovanja treba da obezbeđuje da u sistemu obrazovanja ne uključuje lica koja su bila kažnjena za seksualnu zloupotrebu ili seksualno iskorišćavanje deteta.</p> <p style="text-align: center;">Član 35 Zaštita deteta od pornografije</p> <p>1. Zabranjuje se bilo koji način predstavljanja deteta u izrazito realnim ili simulirajućim seksualnim predstavama ili bilo kakvim prikazanjima intimnih delova tela deteta.</p> <p>2. U slučaju odsustva krivične kazne, ovlašćeni organi dužni su da zatvaraju prostorije korišćene za proizvodnju dečje pornografije ili pornografskih predstava u kojima su bila obuhvaćena deca.</p>
--	---	---

<p align="center">Neni 36 Mbrojtja e fëmijës nga substancat narkotike dhe psiko-aktive</p>	<p align="center">Article 36 Protection of children from narcotic and psycho-active substances</p>	<p align="center">Član 36 Zaštita deteta od psiho-aktivnih i narkotičnih supstanci</p>
<p>1. Fëmija duhet të mbrohet nga përdorimi i drogave narkotike, alkoolit, produkteve të duhanit, produkteve toksike, substancave psikotrope dhe substancave të tjera që janë të deklaruara të dëmshme nga autoritetet përkatëse.</p> <p>2. Çdo personi dhe operatori ekonomik i ndalohet t’ju shesë dhe t’ju shërbej fëmijëve alkool, produkte të duhanit, produkte toksike, substanca psikotrope dhe substanca të tjera që janë të deklaruara të dëmshme nga autoritetet përkatëse.</p> <p>3. Përdorimi ose angazhimi i fëmijëve në prodhimin, shpërndarjen apo trafikimin e substancave të tilla, si dhe sjellja e fëmijës në vendet ku shiten substanca të tilla, është i ndaluar dhe sanksionohet me legjislacionin përkatës në fuqi.</p> <p>4. Masat e duhura mbrojtëse dhe parandaluese, përfshirë edhe avokimin e një mënyre të shëndetshme të jetesës dhe dekurajimin e çdo lloj abuzimi me substanca narkotike dhe psikotrope, rregullohen me akt nënligjor të miratuar nga Qeveria, me propozim nga Ministritë përkatëse.</p>	<p>1. Children must be protected from use of narcotic drugs, alcohol, tobacco products, toxic products, psychotropic substances and other substances that are harmful declared by the relevant authorities.</p> <p>2. Every person and economic operator shall be prohibited to sell and serve the children alcohol, tobacco products, products containing toxic substances and other substances that are harmful declared by the relevant authorities.</p> <p>3. Use or engagement of children in production, distribution or trafficking of such substances and bringing of the child in places where they sell such substances, is prohibited and sanctioned by the relevant legislation in force.</p> <p>4. Adequate protective and preventive measures, including advocacy of a way of healthy living and discouraging of any kind of abuse with drugs and psychotropic substances shall be regulated by a sub-legal act approved by the Government with a proposal by the relevant ministries.</p>	<p>1. Deca se moraju štiti od korišćenja narkotičnih supstanci, alkohola, duvanskih i toksičnih proizvoda, psiho-tropnih i drugih supstanci koje su odgovarajući autoriteti utvrdili kao štetne.</p> <p>2. Zabranjuje se svakom licu i privrednom operatoru da deci prodaje ili služi alkohol, duvanske i toksične proizvode, psiho-tropne i druge supstance koje su odgovarajući autoriteti deklarirali kao štetne.</p> <p>3. Korišćenje dece ili njihovo angažovanje za proizvodnju, rasturanje ili krijumčarenje takvih supstanci, kao i dovođenje deteta na mestima gde se prodaju takve supstance, zabranjeno je i kažnjava se u skladu sa važećim zakonom.</p> <p>4. Adekvatne zaštitne i preventivne mere, uključujući i promovisanje zdravog načina života i obeshrabrivanje svake vrste zloupotrebe narkotičnih i psiho-tropnih supstanci regulišu se podzakonskim aktom koji, na predlog Ministarstva zdravstva, donosi Vlada.</p>

<p>5. Trajtimi i fëmijës, që janë të varur nga drogat dhe sindromat tjera të abuzimit të substancave narkotike, duhet ofrohet në një mjedis të mbyllur vetëm si mjet i fundit dhe vetëm me pëlqimin e të përfaqësuesit ligjor apo përmes një urdhërese të gjykatës.</p> <p style="text-align: center;">Neni 37 Lokacionet publike dhe ngjarjet argëtuese</p> <p>1. Fëmijët nuk lejohen që të hyjnë në klubet e natës dhe qendrat argëtuese të ngjashme me këto, sikurse lokalet e bixhozit dhe të tjera të ngjashme me to si dhe ndalohet qasja në bixhoz online për fëmijët.</p> <p>2. Fëmijët nuk lejohen të shesin dhe të blejnë produkte të rrezikshme për shëndetin dhe sigurinë e tyre.</p> <p>3. Pjesëmarrja në lotaritë publike lejohet vetëm në panairë të argëtimit, festivale të fëmijëve dhe ngjarje të tilla të ngjashme.</p> <p>4. Organi përkatës komunal duhet t'ia imponojë kërkesën operatorit të ndonjë ngjarjeje publike për të kufizuar qasjen për fëmijët në përgjithësi, ose për fëmijët nën</p>	<p>5. Treatment of children who are addicted to drugs and other syndromes of abuse of narcotic substances, should be offered a closed environment only as a last resort and only with the consent of the legal representative or the court.</p> <p style="text-align: center;">Article 37 Public locations and entertainment events</p> <p>1. Children are not allowed to enter into the night clubs and entertainment Centres such as those of gambling and other similar to them and access is also forbidden to online gambling for children.</p> <p>2. Children are not allowed to sell and buy products dangerous for their health and safety.</p> <p>3. Participation in public lotteries shall be allowed only in fairs entertainment, festivals for children and comparable events.</p> <p>4. The concerned municipal body should impose request to operator of a public event to restrict access for children in general, or for children under a certain age,</p>	<p>5. Tretiranje dece zavisne od droga i drugih sindroma zloupotreba narkotičnih supstanci mora se pružati u zatvorenoj sredini kao poslednje sredstvo, ali samo uz saglasnost zakonskog zastupnika ili po sudskom nalogu.</p> <p style="text-align: center;">Član 37 Javne lokacije i zabavni događaji</p> <p>1. Ne dozvoljava se ulazak dece u noćne klubove i zabavne centre slične njima, poput kockarnica i drugih sličnih prostorija, i zabranjuje se pristup dece online kockanju.</p> <p>2. Deci nije dozvoljena prodaja proizvoda koji su opasni za njihovo zdravlje i sigurnost.</p> <p>3. Učešće u javnim lutrijama dozvoljeno je, ali samo na zabavnim sajmovima, dečjim festivalima i na događajima slični njima.</p> <p>4. Operatoru javnog događaja, odgovarajući opštinski organ može nametnuti zahtev za ograničavanje pristupa dece uopšte tom događaju, ili pak dece</p>
---	---	---

<p>moshën e caktuar, nëse ngjarja ka mundësi të ndikojë negativisht në mirëqenien fizike ose psikologjike të fëmijëve.</p> <p>5. Nëse fëmija është i pranishëm në një vend, siç është përshkruar në paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, ofruesi i shërbimit për mbrojtjen e fëmijës mund t'i kërkojë fëmijës që të largohet nga ai vend dhe ta kalojë fëmijën tek prindërit apo kujdestari i tij, ose në qoftë se ata nuk janë në dispozicion, përkohësisht ta vendosë fëmijën në përkujdesje alternative.</p> <p>6. Masat e duhura mbrojtëse dhe parandaluese, për praninë e fëmijës në lokacionet publike dhe ngjarje argëtuese, rregullohen me akt nënligjor të miratuar nga Qeveria me propozim nga Ministria përkatëse për Punë të Brendshme.</p> <p style="text-align: center;">Neni 38 Pjesëmarrja e fëmijës në konfliktin e armatosur</p> <p>Ndalohet pjesëmarrja e fëmijës në konfliktet e armatosura si dhe në çfarëdo lloji forme të grupit të armatosur të rregullt apo jo të rregullt, siç parashihet në Protokollin Fakultativ të Konventës mbi të Drejtat e Fëmijë në përfshirjen e Fëmijëve në Konflikte të Armatosura.</p>	<p>if the event is likely to have a negative impact on the physical or psychological welfare of children.</p> <p>5. If the child is present in one place as described in paragraphs (1) and (2) of this article, the service provider for child protection may request the child to be removed from that place and to take the child to the parents or the custodian, or if they are not available, to temporarily put the child to an alternative care.</p> <p>6. Adequate protective and preventive measures, for the presence of a child in public locations and entertainment events, shall be regulated by a sub-legal act approved by the Government with a proposal by the relevant Ministry for Internal Affairs.</p> <p style="text-align: center;">Article 38 Child participation in armed conflict</p> <p>Child participation in armed conflicts is prohibited, as well as in any form of regular or irregular armed group as provided in the Optional Protocol of the Convention on the Rights of Children in involvement of Children in Armed Conflicts.</p>	<p>ispod određene starosti, ako postoji mogućnost da taj događaj negativno utiče na fizičko ili psihičko stanje deteta.</p> <p>5. Ako je dete prisutno na mestima iz stava (1) i (2) ovog člana, pružilac usluga zaštite dece može zahtevati detetu da se udaljava sa tog mesta ili da ga vodi njegovim roditeljima ili staratelju, ili ako oni nisu pristupačni, privremeno smesti dete pod alternativnim staranjem.</p> <p>6. Odgovarajuće mere zaštite i prevencije pristupanja deteta javnim prostorijama i prisustvovanje zabavnim događajima regulišu se podzakonskim aktom koji na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova donosi Vlada.</p> <p style="text-align: center;">Član 38 Učešće dece u oružanim sukobima</p> <p>Zabranjuje se učešće dece u oružanim sukobima i bilo kojim redovnim ili neredovnim formacijama oružanih grupa kao što je to predviđeno Dodatnim protokolom Konvencije o pravima deteta i o obuhvaćenju dece u oružanim sukobima.</p>
---	---	---

<p style="text-align: center;">Neni 39 Mbrojtja e fëmijës të prekur nga konfliktet e armatosura</p>	<p style="text-align: center;">Article 39 Protection of Children Affected by Armed Conflicts</p>	<p style="text-align: center;">Član 39 Zaštita deteta zavedenog u oružanom sukobu</p>
<p>1. Fëmija i prekur nga konfliktet e armatosura gëzojnë mbrojtje të posaçme për të garantuar sigurinë dhe mirëqenien e tyre. Fëmijëve duhet t'i sigurohen të gjitha masat e posaçme të mbrojtjes, pavarësisht nga kombësia e tyre dhe pavarësisht nëse ata kanë marrë pjesë apo jo drejtpërdrejt në luftime.</p> <p>2. Asnjë krim lufte ose krime kundër njerëzimit nuk duhet të bëhen kundër fëmijës, dhe veçanërisht fëmijët nuk duhet të bëhen viktima të abuzimit seksual, shfrytëzimit seksual, punës së detyruar, shfrytëzimit ekonomik, rrëmbimit, trafikimit të qenieve njerëzore, ose zhvendosjes së brendshme.</p> <p>3. Fëmija duhet të marrin ushqim thelbësor dhe veshje.</p> <p>4. Fëmija duhet të largohen nga zona ku janë duke u zhvilluar luftime dhe të dërgohen në një zonë të sigurt, të shoqëruar nga personat përgjegjës për sigurinë dhe mirëqenien e tyre dhe, kur kjo është e mundur, me pëlqimin e prindit/ërve ose kujdestarit të tyre.</p>	<p>1. Children affected by armed conflicts enjoy special protection to guarantee their safety and welfare. Child should be provided with all the special measures of protection, regardless of their nationality and regardless of whether they have or not directly participated in combat.</p> <p>2. No war crimes or crimes against humanity should be conducted against a child, and especially children should not become victims of sexual abuse, sexual exploitation and forced labour, economic exploitation, abduction, trafficking in human beings, or internal displacement.</p> <p>3. Children should be provided with basic food and clothing.</p> <p>4. Children should be moved away from the area where combats are taking place and sent to a safe area, accompanied by persons responsible for their safety and welfare and, when this is possible with the consent of their parents or guardians/s.</p>	<p>1. Deca zavedena u oružane sukobe uživaju posebnu zaštitu u cilju obezbeđivanja njihove sigurnosti i blagostanja. Detetu se moraju obezbediti sve posebne mere zaštite, bez obzira na njegovu etničku pripadnost i bez obzira da li je neposredno učestvovao u ratu, ili nije.</p> <p>2. Nijedno delo protiv čovečanstva niti ratni zločin se ne mogu pripisati detetu, posebno dete ne sme postati žrtva seksualnog zlostavljanja, seksualnog iskorišćavanja, obaveznog rada, ekonomskog iskorišćenja, kidnapovanja, trgovine ljudima ili unutrašnje raseljavanja.</p> <p>3. Deca moraju dobiti osnovnu ishranu i odeću.</p> <p>4. Deca se moraju udaljivati sa ratnih zona na neku sigurnu zonu, pod pratnjom ljudi odgovornih za njihovu sigurnost i blagostanje i kada je to moguće uz saglasnost njihovih roditelja ili staratelja.</p>

<p>5. Fëmija duhet të kenë qasje të vazhdueshme në institucione dhe programe arsimore dhe profesionale.</p> <p>6. Autoritet kompetente duhet të ndërmarrin të gjitha veprimet për të lehtësuar ribashkimin e familjeve të ndara përkohësisht.</p> <p style="text-align: center;">Neni 40 Mbrojtja e fëmijës i zhvendosur brenda shtetit</p> <p>Fëmijët të cilët janë të zhvendosur brenda shtetit, u jepet mbrojtje e veçantë për të garantuar sigurinë dhe mirëqenien e tyre dhe gëzojnë të gjitha të drejtat e përcaktuara me këtë Ligj dhe me legjislacionin përkatës në fuqi.</p> <p style="text-align: center;">Neni 41 Mbrojtja e fëmijës në situatë rruge</p> <p>1. Asnjë fëmijë nuk ka të drejtë të shfrytëzohet për qëllime pune në rrugë dhe hapësira tjera publike, qoftë për qëllim të kërkim të lëmshës, pastrim të parafangove të veturave, shitje të gjërave të imta, ushqimi, duhani, substancave narkotike etj.</p> <p>2. Të gjitha veprimet, masat dhe vendimet</p>	<p>5. Children must have continued access to institutions and educational vocational programs.</p> <p>6. Competent authorities shall undertake all necessary measures to facilitate the reunification of families separated temporarily.</p> <p style="text-align: center;">Article 40 Protection of internally displaced children</p> <p>Children who are displaced within the state shall be given special protection to guarantee their safety and welfare and enjoy all the rights defined by this law and relevant applicable legislation.</p> <p style="text-align: center;">Article 41 Protection of children in street situation</p> <p>1. No child has the right to be used for purposes of work on the streets and other public areas, be it for begging purposes, cleaning of vehicle windscreens, sale of small items, food, tobacco, narcotics, etc.</p> <p>2. All actions, measures and decisions that</p>	<p>5. Deca moraju imati stalni pristup stručnim i profesionalnim ustanovama i programima.</p> <p>6. Nadležni organi moraju preduzeti sve aktivnosti kako bi olakšali pripajanje privremeno odvojenih porodica.</p> <p style="text-align: center;">Član 40 Zaštita deteta raseljena unutar države</p> <p>Deci raseljenoj unutar zemlje pruža se posebna zaštita radi garantovanja njihove sigurnosti i blagostanja i ista uživaju sva prava zagantovana ovim i drugim važećim zakonima.</p> <p style="text-align: center;">Član 41 Zaštita deteta u uličnoj situaciji</p> <p>1. Nijedno dete ne sme biti iskorišćeno za rad na ulici i javnim prostorima, bilo to prosjaštvo milostinje, čišćenje šoferšajbni vozila, za prodaju sitnih stvari, ishrane, duvana, narkotičnih supstanci, i dr.</p> <p>2. Sve postupke, mere i odluke koje će se</p>
---	--	---

<p>që do të merren gjatë procesit të identifikimit, ndihmës së menjëhershme dhe referimit të fëmijës në situatë rruge, duhet të kenë si konsideratë kryesore interesin më të mirë të fëmijës.</p> <p>3. Në gjitha rastet kur kërkohet nevoja për intervenim në mbrojtjen e fëmijës në situatë rruge, policia dhe punëtori social duhet të jenë së bashku.</p> <p>4. Qendrat për Punë Sociale në nivel komunal kanë përgjegjësinë për ofrimin e ndihmës së menjëhershme për fëmijët në situatë rruge.</p> <p>5. Qeveria, me propozimin e Ministrisë përkatëse për Punë të Brendshme dhe Ministrisë përkatëse për Mirëqenie Sociale, miraton aktin nënligjor, që përcakton procedurat për mbrojtjen e fëmijës në situatë rruge.</p>	<p>will be taken during the process of identification, immediate assistance and a reference to a child in a street condition should have the best interest of the child as main consideration.</p> <p>3. In all cases when requested, when there is a need for intervention in child protection in street condition, the police and social worker must be together.</p> <p>4. Centre for Social Works at the municipal level have the responsibility to provide the immediate assistance for children in street condition.</p> <p>5. The Government, upon proposal of the relevant Ministry for internal affairs and relevant Ministry of social welfare, adopts sub-legal act that describes the procedures for child protection in street condition.</p>	<p>doneti u procesu identifikacije, trenutne asistencije i referisanja deteta u uličnoj situaciji moraju imati u obzir da je najvažniji najbolji interes deteta.</p> <p>3. U svim slučajevima kada se zahteva nužna intervencija za zaštitu deteta u uličnoj situaciji, policija i socijalni radnik moraju biti zajedno.</p> <p>4. Opštinski socijalni centri odgovorni su za pružanje trenutne asistencije detetu u uličnoj situaciji.</p> <p>5. Na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva rada i socijalne zaštite, Vlada donosi podzakonski akt kojim određuje procedure zaštite deteta u uličnoj situaciji.</p>
<p>KAPITULLI VI - DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE</p>	<p>CHAPTER VI - TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS</p>	<p>POGLAVLJE VI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE</p>
<p>Neni 42 Epërsia e ligjit</p>	<p>Article 42 Advantage of the Law</p>	<p>Član 42 Prevladavanje zakona</p>
<p>1. Ligjet dhe aktet e tjera juridike, që kanë të bëjnë me fëmijët, duhet të jenë në pajtim me këtë Ligj dhe dispozitat e këtij Ligji</p>	<p>1. Laws and other legal acts dealing with children should be in accordance with this Law and the provisions of the present Law</p>	<p>1. Ostali zakoni i akta koja se odnose na zaštitu deteta moraju biti usaglašeni sa ovim Zakonom. U slučaju nesklada,</p>

<p>mbizotërojnë mbi çdo dispozitë mos përputhëse të legjislacionit tjetër që ka të bëjë me fëmijën.</p> <p>2. Të drejtat dhe liritë e fëmijës, të garantuara me Konventën mbi të drejtat e Fëmijës, kanë prioritet dhe zbatohen, në rast konflikti, ndaj dispozitave e ligjeve dhe akteve të tjera.</p> <p>3. Ky ligj interpretohet në pajtueshmëri me Konventën mbi të drejtat e Fëmijës dhe Protokollet e saj.</p>	<p>prevail over any provision that is not in concordance with other legislation that has to do with the child.</p> <p>2. Child rights and freedoms guaranteed by the Convention on the Rights of the Child have priority and are implemented, in case of conflict, over provisions of laws and other acts.</p> <p>3. This law shall be interpreted in compliance with the Convention on the Rights of the Child and its Protocols.</p>	<p>odredbe ovog Zakona su prevladavajuće u odnosu na druge zakonske propise o zaštiti deteta.</p> <p>2. Prava i slobode deteta zagantovane Konvencijom o pravima deteta imaju prednost i primenjuju se u slučaju kolizije sa odredbama drugih zakona i akata.</p> <p>3. Ovaj zakon se tumači u skladu sa Konvencijom i pravima deteta i njenim protokolima.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 43 Vetëdijesimi i publikut</p>	<p style="text-align: center;">Article 43 Public awareness</p>	<p style="text-align: center;">Član 43 Osveščivanje javnosti</p>
<p>Me së largu gjashtë (6) muaj pas publikimit të këtij Ligji, Qeveria obligohet të lansojë fushatë promovimi dhe të hartojë një program për vetëdijesimin e publikut lidhur me këtë Ligj, për të siguruar që edukimi i familjes të përfshijë të kuptuarit e duhur të maternitetit si një funksion social dhe t, njohjes s, përgjegjësisë së përbashkët të burrit dhe të gruas në edukimin dhe zhvillimin e fëmijës së tyre, duke bërë të qartë se interesi i fëmijës është kusht kryesor në të gjitha rastet.</p>	<p>Latest six (6) months following the publication of this Law, the Government is obliged to launch a campaign to promote and develop a program to raise the awareness of the public on the present Law to ensure that the family education includes the understanding of the right to maternity as a social function and the recognition of joint responsibility of husband and wife in education and development of the child, making clear that the interest of the child is the main condition in all cases.</p>	<p>Najdalje šest (6) meseci nakon objavljivanja ovog Zakona, Vlada je dužna pokrenuti kampanju promocije i izrade programa za osveščivanje javnosti o ovom Zakonu, kako bi obezbedila da obrazovanje porodice obuhvata pravilno shvatanje roditeljstva kao socijalne funkcije i shvatanja zajedničke odgovornosti supruga i supruge za edukaciju i razvoj njihovog deteta, jasno objašnjavajući da je interes deteta glavni uslov u svim slučajevima.</p>

<p align="center">Neni 44 Edukimi për mbrojtjen e fëmijës</p>	<p align="center">Article 44 Education on child protection</p>	<p align="center">Član 44 Edukacija za zaštitu deteta</p>
<p>1. Në kuadër të përgjegjësiave dhe obligimeve të tyre, institucionet përkatëse janë të obliguara që të zbatojnë programe edukativo-arsimore që sensibilizojnë mbrojtjen dhe kujdesin ndaj fëmijës. Në shkolla dhe institucione përkatëse edukativo-arsimore, mjetet mësimore të përdorura dhe kurrikulat shkollore të zbatueshme në të gjitha nivelet duhet të orientohen në mbrojtjen dhe kujdesin ndaj fëmijës;</p> <p>2. Përgatitja, miratimi dhe zbatimi i programit arsimor – edukativ, hartimit të materialeve, teksteve shkollore dhe rishikimit të materialeve dhe teksteve ekzistuese, duhet të bëhet me përfshirjen e perspektives së mbrojtjes së fëmijës dhe eliminimin e stereotipave negative, paragjytimeve, praktikave zakonore dhe praktikave tjera që janë në kundërshtim me parimet e përcaktuara në këtë Ligj dhe zhvillimin e udhërrëfyesve për mbrojtjen e fëmijës nga informatat dhe materialet e dëmshme.</p> <p>3. Institucionet e Republikës së Kosovës, përmes krijimit të granteve përkrahëse, duhet të përkrahin iniciativa edukativo-arsimore të karakterit shkencor,</p>	<p>1. In the framework of their responsibilities and obligations, the respective institutions are obliged to implement educational programs to sensitize the protection and care of the child. In schools and respective education institutions, learning tools and school curricula used as applicable in all levels should be orientated in protection and care for the child.</p> <p>2. Compilation, adoption and implementation of educational program, drafting of materials, textbooks and revision of the existing materials and texts must be done with the perspective of inclusion of the child protection and elimination of negative stereotypes and prejudices, customary practices and other practices that are contrary to the principles established in this Law and the development of guidelines for child protection from harmful information and materials.</p> <p>3. The institutions of the Republic of Kosovo through creating support grants should also support educational initiatives of scientific, technological and artistic</p>	<p>1. U okviru njihovih odgovornosti i obaveza, odgovarajuće institucije dužne su sprovesti naučno – nastavne programe, koji senzibiliziraju zaštitu i staranje prema detetu. U školama i dotičnim vaspitno-obrazovnim ustanovama, korišćena nastavna sredstva kao i školski planovi i programi na svim nivoima moraju biti usmereni na zaštitu deteta i njegovu staranje;</p> <p>2. Pripremanje, usvajanje i sprovođenje nastavno-obrazovnog programa, kao i izrada materijala i postojećih školskih udžbenika treba da se rade u perspektivi zaštite deteta i otklanjanja negativnih stereotipa, predrasuda, običajnih i drugih praksi koje su u suprotnosti sa načelima ovog Zakona i razvoj putokaza za zaštitu deteta od štetnih informacija i materijala.</p> <p>3. Institucije Republike Kosova će kroz grantove podrške trebaju podržati vaspitno-obrazovne inicijative naučnog, tehnološkog i umetničkog karaktera, u</p>

<p>teknologjik dhe artistik në përkrahje të mbrojtjes dhe kujdesit të fëmijës.</p> <p>4. Institucionet përgjegjëse, si Instituti Kosovar për Administratë Publike, Instituti Gjyqësor i Kosovës apo organi pasues, Akademia për siguri publike duhet të përgatisin programe të posaçme për ngritjen e kapaciteteve profesionale në fushën e mbrojtjes së fëmijës, me qëllim të zbatimit të këtij Ligji.</p> <p>5. Ministria përkatëse për arsim brenda tri (3) vitesh pas publikimit të këtij Ligji obligohet që të gjitha tekstat dhe kurrikulat t'i harmonizojë me dispozitat e këtij Ligji.</p>	<p>character in support of the protection and care of the child.</p> <p>4. Responsible institutions such as Kosovo Institute for Public Administration, Kosovo Judicial Institute or other respective bodies, Academy (for Public Safety), should prepare specific programs for professional capacity building in the field of child protection with the purpose of implementing this Law.</p> <p>5. The relevant Ministry for education within three (3) years after the publication of this Law is obliged to harmonize all textbooks and curricula with the provisions of this Law.</p>	<p>korist zaštite deteta.</p> <p>4. Odgovorne institucije, poput Kosovski institut za javnu upravu, Kosovski sudski institut i njihov radni organ, Akademija javne bezbednosti, moraju pripremiti posebne programe sa profesionalnim kapacitetima za oblast zaštite deteta u cilju provedbe ovog Zakona.</p> <p>5. Ministarstvo obrazovanja je dužno da u roku od tri (3) godine nakon objavljivanja ovog Zakona usaglašava školske udžbenike i planove i programe sa odredbama ovog zakona.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 45 Detyrimi ligjor për raportim</p> <p>1. Prindi ose kujdestari nëse ka arsye për të dyshuar së fëmija është abuzuar, keqtrajtuar, është i obliguar që të raportojë rastin, me shkrim ose verbalisht në polici ose në Qendrën përkatëse për punës sociale.</p> <p>2. Çdo pjesëtar i profesionit për mbrojtjen e fëmijës, që përfshinë, por nuk kufizohet në: mjekun, stomatologun, psikologun, punonjësin social, policin, çdo ofrues i shërbimeve apo zyrtari me detyrë për të</p>	<p style="text-align: center;">Article 45 Legal requirements for reporting</p> <p>1. If parent, guardian has the reason to suspect of child being abused, mistreated, then, he is obliged to report the case in written or verbally in police or at the Centre for Social Work.</p> <p>2. Every member of the profession for child protection, including but not limited to: doctor, dentist, psychologist, social worker, police, any provider of services or official on duty to provide services or</p>	<p style="text-align: center;">Član 45 Zakonska obaveza za izveštavanje</p> <p>1. Roditelj ili staratelj, ako ima razloga za sumnju da je njegovo dete zlorabljeno, zlostavljeno, dužni su izveštavati slučaj pismeno ili usmeno policiji ili dotičnom socijalnom centru.</p> <p>2. Svaki profesionalac oblasti zaštite deteta, uključujući, ali se ne ograničava: lekara, stomatologa, psihologa, socijalnog radnika, policajca, pružaoci usluga ili službenik u zadatku pružanja usluga,</p>

<p>ofruar shërbime apo ndihmë dhe mbrojtje të organizatave jo fitimprurëse si dhe ato publike, profesionistë tjetër që kanë për detyrë mbrojtjen dhe kujdesin për fëmijët dhe kushdo që ka arsye për të dyshuar se një fëmijë ka pësuar një incident të abuzimit të fëmijës, keqtrajtimit, braktisjes apo moskujdesit është i obliguar që rastin ta raportojë me shkrim ose gojarisht në polici, në Zyrën për Mbrojtje dhe Ndhimë Viktimave ose në QPS.</p>	<p>assistance and protection of non-for-profit and public organisations, other professionals whose duty is protection and care for children, and whoever has reason to suspect that a child has experienced an incident of child abuse, mistreatment, neglect or abandonment is obliged to report the matter, in written or oral form to the police, to Office for Protection and Assistance of Victims or at CSW.</p>	<p>pomoći i zaštite neprofitabilnih organizacija i javnih ustanova, kao i drugi profesionalci dužni su da štite i staraju se o detetu, i ako imaju razloga za sumnju da je jedno određeno dete doživelo incident dečjeg zlostavljanje, zloroptrebu, bilo napušteno ili nezbrinuto, dužni su da slučaj izveštavaju pismeno ili usmeno policiji, Kancelariji za zaštitu i pomoć žrtvama, ili odgovarajućem CSR-a.</p>
<p>3. QPS ka si detyrë të njoftojë organin e policisë ose Zyrën për Mbrojtje dhe Ndhimë të Viktimave. Në çdo rast të referimit të abuzimit dhe anashjelltas, organi i policisë ka si detyrim të njoftojë Qendrën e punës sociale dhe Zyrën për Mbrojtje dhe Ndhimë të Viktimave në çdo rast të raportimit të rasteve si të identifikuar të dyshuara ose të abuzuara.</p>	<p>3. CSW has the duty to inform the police body or the Office for Protection and Assistance to Victims. In any case of referral of abuse or otherwise, the body of police has the obligation to inform the Centre for Social Work and the Office for Protection and Assistance to Victims in any case of reporting cases identified as suspected or abused.</p>	<p>3. Centar za socijalni rad dužan je informisati policijske organe o svakom prijavljenom slučaju zloroptrebe deteta i obratno, policijski organ je dužan informisati Centar za socijalni rad o svakom izveštavanom identifikovanom sumnjivom slučaju zloroptrebe deteta.</p>
<p>4. Çdo person që e raporton informacionin me besueshmërinë tek institucionet dhe mekanizmi formal duhet të përjashtohet nga çdo detyrim civil apo penal, detyrim që mund të lidhet me aktin e raportimit. Ata duhet të kenë të drejtën e mbrojtjes së veçantë nëse është e nevojshme për sigurinë e personit.</p>	<p>4. Every person that reports information with credibility to institutions and formal mechanisms should be excluded from any civil or criminal obligation, or an obligation that could be related with the act of reporting. They should have the right to special protection if it is necessary for safety of the person.</p>	<p>4. Svaka osoba koja u poverenje izveštava instituciji ili formalnom mehanizmu sumnjivi slučaj mora biti oslobođena od svake građanske ili krivične obaveze u vezi sa prijavom slučaja. Njemu se mora obezbediti posebna zaštita ako je to potrebno za ličnu sigurnost.</p>
<p>5. Mospërmbushja e detyrimit ligjor për të raportuar nga çdo person që ka këtë</p>	<p>5. Failure to comply with the legal obligation to report by any person who has</p>	<p>5. Svako ko je zakonom odgovoran da izveštava sumnjivi slučaj, ako ne ispunjava</p>

<p>përgjegjësi të shprehur në ligj, duhet të trajtohet si një shkelje të dënuar nga dispozitatemos raportimit të abuzimit të fëmijëve, të përcaktuara në Kodin Penal të Kosovës.</p> <p>6. Qeveria e Republikës së Kosovës, sipas propozimit të ministrive përkatëse, nxjerr akt nënligjor që rregullon procedurat efektive për identifikimin, raportimin, referimin, shfrytëzimin, lënien pas dore dhe abuzimit të fëmijës.</p> <p style="text-align: center;">Neni 46 Sistemi Institucional Formal dhe Linja e Telefonit për Fëmijët</p> <p>1. Qeveria ka përgjegjësinë e ndërtimit të një sistemi formal funksional institucional për të identifikuar dhe koordinuar mbrojtjen dhe kujdesin për çdo rast fëmijë të dyshuar ose të identifikuar si të abuzuar, neglizhuar, të lënë pas dore, keqtrajtuar apo trafikuar.</p> <p>2. Sistemi i Mbrojtjes së Fëmijës përfshin kuadrin ligjor, strukturat, masat dhe veprimet të cilat koordinojnë ndërhyrjet për të parandaluar, identifikuar në kohë, vlerësuar dhe ndërhyrë përmes një plani veprimi multidisiplinar dhe që synon</p>	<p>the responsibility provided for by the law should be treated as a violation of the provisions of non-reporting of child abuse as set forth in the Criminal Code of Kosovo.</p> <p>6. The Government of the Republic of Kosovo upon the proposal of the relevant ministries, issues a sub-legal act that regulates the effective procedures for identifying, reporting or referral of exploitation, neglecting and abuse of the child.</p> <p style="text-align: center;">Article 46 Formal institutional system and phone line for children</p> <p>1. The Government has the responsibility to build a functional institutional formal system to identify and coordinate the protection and care of any case of suspected or identified child as abused, neglected, mistreated or trafficked.</p> <p>2. Child Protection System includes legal framework, structures, measures and actions which coordinate interventions to prevent, identified in time, evaluate and intervene through a multi-disciplinary action plan and aimed at protecting the</p>	<p>zakonsku obavezu izveštavanja, smatraće se krivim i kazniće se prema zakonskim odredbama za neizveštavanje zlostavljanja deteta, predviđenim KZK-om.</p> <p>6. Vlada Republike Kosova, na predlog dotičnih ministarstava, donosi podzakonski akt koji reguliše efektivne procedure za identifikaciju, izveštavanje, referisanje i istraživanje nasilja, iskorišćavanja, zapostavljanja i zloupotrebe deteta.</p> <p style="text-align: center;">Član 46 Formalni institucionalni sistem i telefonska linija za decu</p> <p>1. Vlada je dužna izgraditi jedan funkcionalni institucionalni sistem za identifikaciju i koordinaciju zaštite i staranja deteta u svakom sumnjivom slučaju, ili identifikovanog slučaja kao sumnjivog da je zloupotrebjen, zapostavljeno, zlostavljeno ili loše tretirano dete.</p> <p>2. Sistem zaštite deteta obuhvata zakonski kadar, strukture, mere i aktivnosti koje koordiniraju intervencije sprečavanja, blagovremene identifikacije, te ocenjivanje i intervenciju na osnovu akcionog multidisciplinarnog plana koji teži zaštiti</p>
---	--	--

<p>mbrojtjen e fëmijës dhe mbrojtjen e interesit më të mirë të fëmijës.</p> <p>3. Sistemi formal i mbrojtjes së fëmijës për përgjigje për rastet e fëmijëve në rrezik drejtohet dhe zbatohet nga punonjës të specializuar të shërbimeve të mbrojtjes së fëmijës.</p> <p>4. ZQM, për Mbrojtjen e Fëmijës, në bashkëpunim me Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale, sipas kushteve dhe mundësive financiare, në përputhje me Ligjin përkatës për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë funksionalizon shërbimin e telefonisë falas për fëmijët, shërbim i cili do t'u shërbejë fëmijëve, të cilët kanë nevojë të pyesin dhe këshillohen, si dhe për të raportuar rastet e dhunës, abuzimit, neglizhencës dhe trafikimit. Fëmijës duhet t'i ofrohet mbështetje, këshillim dhe shërbim sipas nevojave të shprehura. Linja e telefonit duhet të promovohet përmes fushatave të informimit në çdo institucion ku fëmijët janë, në familje, komunitet etj. Përmes linjës së telefonit, fëmijët do të mund të raportojnë rastet e abuzimit pranë sistemit formal.</p> <p>5. ZQM për mbrojtjen e fëmijës mund t'u propozojë ministrive përgjegjëse të linjës edhe mekanizma alternativë të tjerë dhe</p>	<p>child and his/her best interest.</p> <p>3. Formal system for child protection to respond to cases of children at risk addresses and is implemented by specialized workers of services for child protection.</p> <p>4. OGG, on child protection in cooperation with the Ministry of Labour and Social Welfare, in compliance with its financial conditions and capabilities, and pursuant to the relevant law on managing public finances and responsibilities functionalizes the free telephone service for children, which will serve children who need to ask and receive advices, and to report cases of violence, abusing, negligence and trafficking. Children should be provided with support, counselling and services pursuant to their needs. The telephone line shall be promoted via information campaigns in every institution, or everywhere where there are children such as in the family, community, etc. Through this line, children will be able to report abuse cases in the formal system .</p> <p>5. OGG for child protection may propose the line Ministries also other alternative mechanisms and the use of social media to</p>	<p>deteta i zaštitu njegovog najboljeg interesa.</p> <p>3. Formalnim sistemom zaštite deteta za odziv na slučajeve zaštite ugroženog deteta, upravljaju i sprovode ga radnici, specijalizovani za usluge zaštite deteta.</p> <p>4. KDU, Za zaštitu dece, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalne zaštite, prema finansijskim uslovima i mogućnostima, u skladu sa odgovarajućim zakonom za upravljanje javnim finansijama i odgovornosti stavlja u funkciju besplatnu telefonsku službu za decu, koja će služiti deci koja imaju potrebe da pitaju i dobiju savete, kao i za prijavljivanje slučajeva nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja i trgovine ljudima. Deci treba pružiti podršku, savete i usluge prema iskazanim potrebama. Telefonska linija treba da se promovira kroz informativne kampanje u u svakoj ustanovi gde su deca, u porodici, zajednici, idr. Preko telefonske linije, deca će moći da prijave slučajeve zlostavljanja pri formalnom sistemu.</p> <p>5. KDU za zaštitu deteta, može predložiti dotičnim linijskim ministarstvima i druge alternativne mehanizme kao i korišćenje</p>
--	--	--

<p>përdorimin e mediave sociale për të promovuar mundësitë për raportim dhe qasje në sistemin formal.</p> <p style="text-align: center;">Neni 47 Aktet nënligjore për zbatimin e Ligjit</p> <p>1. Për zbatimin e këtij Ligji, në afat prej prej një (1) viti, nga data e publikimit të këtij Ligji në Gazetën Zyrtare, , duhet të nxjerrën këto akte nënligjore:</p> <p>1.1. Rregullore për procedurat e monitorimit dhe koordinimit e sistemit të mbrojtjes së fëmijës. Qeveria sipas propozimit të Zyrës për Qeverisje të Mirë, nxjerr këtë rregullore, që përfshin por, nuk kufizohet në përcaktimin e roleve, përgjegjësi dhe llogaridhënies, për mbrojtjen e fëmijës, të secilit institucion të nivelit qendror dhe lokal (publik dhe privat) dhe personave fizik, të zyrtarëve apo njësi të përkatëse, të mekanizmave institucionalë;</p> <p>1.2. Rregullore për standardet për ofrimin e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijës. Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për mirëqenie sociale, nxjerr këtë rregullore, që përfshin por, nuk kufizohet në përcaktimin e procedurave për</p>	<p>promote opportunities for reporting and access to formal system.</p> <p style="text-align: center;">Article 47 Sub-legal acts for implementation of the Law</p> <p>1. Sub-legal acts for implementation of this Law shall be issued within a term of one (1) year from the date of publication of this Law in the Official Gazette:</p> <p>1.1. Regulation on the monitoring procedure and coordination of child protection system. Upon the proposal of the Office for Good Governance, Government will issue this regulation that includes but is not limited to determining the roles, responsibilities and accountability for child protection of each institution of central and local level (public and private) and natural persons, officials or respective units of institutional mechanisms;</p> <p>1.2. Regulation on standards for provision of services for child protection. Upon the proposal from the respective ministry of social welfare, the Government that includes but is not limited to determining the procedures for certification and accreditation of</p>	<p>socijalnih medija za promovisanje mogućnosti pristupa i izveštavanja formalnom sistemu.</p> <p style="text-align: center;">Član 47 Podzakonska akta za primenu ovog zakona</p> <p>1. Za provedbu ovog zakona u roku od jedne (1) godine nakon objavljivanja ovog zakona u službenom listu, treba doneti sledeća podzakonska akta:</p> <p>1.1. Pravilnik o procedurama monitorisanja i koordinaciju sistema za zaštitu deteta. Na predlog Kancelarije dobrog upravljanja, Vlada donosi ovaj pravilnik, koji obuhvata ali ne ograničava, definisanje zadatka, odgovornosti i polaganje računa za zaštitu deteta, svake institucije od centralnog i lokalnog nivoa (javni i privatni) i fizička lica, službenici ili dotične jedinice institucionalnih mehanizma,</p> <p>1.2. Pravilnik o standardima za pružanje usluga za zaštitu deteta. Na predlog Ministarstva rada i socijalne zaštite, Vlada donosi ovaj Pravilnik, koji obuhvata, ali ne ograničava, utvrđivanje procedure za sertifikaciju i akreditaciju stručnjaka za pružanje</p>
---	--	---

<p>certifikimin dhe akreditimit e profesionistëve për ofrimin e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijëve, pastaj kriteret dhe procedurat për ofrimin e shërbimeve të përbashkëta për mbrojtjen e fëmijës nga komunitet, standardet për mbrojtjen e fëmijës që përfshijn protokollin e përbashkët për mbrojtjen e fëmijës, ku shpjegohet hap pas hapi procesi dhe praktika e punës së zyrtarit përkatës të mbrojtjes së fëmijës në Qendrën e Punës Sociale, si dhe përcakton rolet, detyrat dhe përgjegjësitë e ministrisë për mirëqenie sociale, zyrtarëve të tjerë përgjegjës, policisë, shëndetësisë, arsimit, qendrat e shërbimeve sociale dhe të tjerë për të ofruar asistencë, kujdes, dhe mbrojtje për çdo rast fëmije në rrezik apo në situata ku ka nevojë për masa mbrojtëse; formën e organizimit dhe funksionimit të Tryezave Multidisiplinare për Ndihmë në Menaxhimin e Rastit; mbrojtja e fëmijës nga shfrytëzimi ekonomik (të drejtat që lidhen me punësimin);</p> <p>1.3. Rregullore për Tryezat Multidisiplinare për Ndihmë në Menaxhimin e Rastit. Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për mirëqenie sociale, nxjerr këtë rregullore, që përcakton formën e</p>	<p>professionals for provision of child protection services, then the criteria and procedures for provision of common child protection services by municipalities, standards for child protection that includes the common protocol for child protection explaining step by step the process and practices of child protection in Centre for Social Work, and it also determines the roles, duties and responsibilities of the Ministry of Social Welfare, and other official persons of health services, education, centres for social work and other for provision of assistance, care and protection for every child at risk or in situation when he/she needs protective measures; the form of organisation and functioning and of Multidisciplinary Table for Support in Case Management; child protection from economic exploitation (rights related to employment);</p> <p>1.3. Regulation on Multidisciplinary Table for Support in Case Management. Upon proposal by the respective ministry of social welfare issues this regulation that determines the manner of organisation and functioning of</p>	<p>usluga za zaštitu deteta, potom kriterije i procedure za pružanje zajedničkih usluga za zaštitu deteta od opština, standardi za zaštitu deteta koji obuhvata Zajednički protokol za zaštitu deteta, koji će korak za korakom objasniti proces i praksu rada odgovarajućih službenika za zaštitu dece pri Centru za socijalni rad, i utvrđuje zadatke i odgovornosti Ministarstva rada i socijalne zaštite, drugih odgovornih službenika, policije, zdravstva, obrazovanja, Centra za socijalne usluge i drugih za pružanje pomoći, nege i zaštite svakom ugroženom detetu, ili u situacijama kada dete ima potrebu za zaštitne mere; oblik organizovanja i funkcionisanja multidisciplinarnih radnih stolova za pomoć u menadžiranju slučaja; zaštita deteta od ekonomskog iskorišćavanja (prava koja se odnose na zapošljavanje);</p> <p>1.3. Pravilnik o multidisciplinarnim radnih stolova za pomoć u menadžiranju slučaja. Na predlog Ministarstva rada i socijalne zaštite, Vlada donosi ovaj Pravilnik koji utvrđuje oblik organizovanja i</p>
--	---	--

<p>organizimit dhe funksionimit të Tryezave Multidisiplinare për Ndhmë në Menaxhimin e Rastit;</p> <p>1.4. Udhëzim për masat për identifikimin, raportimin, referimin dhe hetimin e dhunës, shfrytëzimit, lënies pas dore dhe abuzimit të fëmijës; Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për punë të brendshme dhe ministrisë përkatëse për mirëqenie sociale, nxjerr këtë udhëzim administrativ, që përfshin por, nuk kufizohet në procedurat efektive për identifikimin, raportimin, referimin dhe hetimin e dhunës, shfrytëzimit, lënies pas dore dhe abuzimit të fëmijës, masat e duhura mbrojtëse dhe parandaluese, për praninë e fëmijës në lokacionet publike, procedurat për mbrojtjen e fëmijës në situatë rruge.</p> <p>1.5. Udhëzim Administrativ për drejtësinë mike ndaj fëmijës Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për drejtësi, nxjerr këtë udhëzim administrativ, që përfshin por, nuk kufizohet në procedurat për ndihmën ligjore dhe qasjen në organet e drejtësisë, për t'i mundësuar fëmijës që të ketë ndihmë juridike gjegjësisht për drejtësinë mike ndaj fëmijëve, bazuar në udhëzimin e Këshillit të Evropës për</p>	<p>Multidisciplinary Tables for Support in Case Management;</p> <p>1.4. Instruction for measures of identification, reporting, referral and investigation of violence, neglecting and abuse of children; Upon proposal of the relevant Ministry for internal affairs and relevant Ministry of social welfare, the Government issues the administrative instruction which includes but is not limited to effective sub-procedures for identification, reporting, referral and investigation of violence, exploitation, neglecting and abuse of the child, the appropriate and preventive measures for presence of child in public locations, protection of child on street condition.</p> <p>1.5. Administrative Instruction on Child Friendly Justice. Upon proposal of the relevant Ministry of justice, the Government issues this administrative instruction that includes but is not limited to procedures for legal assistance and access to justice bodies, in order to enable child to have legal assistance, respectively child friendly justice, based on instructions from the Council of Europe for Child Friendly</p>	<p>funkcionisanja multidisiplinarskih radnih stolova za pomoć u menadžiranju slučaja;</p> <p>1.4. Uputstvo o merama za identifikaciju, izveštavanje, referisanje i istragu nasilja, iskorišćavanja, zapostavljanja i zlostavljanja deteta; na predlog Ministarstva za unutrašnje poslove i Ministarstva rada i socijalne zaštite, Vlada donosi administrativno uputstvo, koji obuhvata ali ne ograničava, efektivne procedure za identifikaciju, izveštavanje, referisanje i istragu nasilja, iskorišćavanja, zapostavljanja, zlostavljanja deteta, odgovarajuće zaštitne i preventivne mere pristupa dece javnim lokalima, procedure za zaštitu dete u uličnoj situaciji.</p> <p>1.5. Administrativno uputstvo o prijateljsku pravdu prema deci; na predlog Ministarstva pravde, Vlada donosi ovo Administrativno uputstvo, koji obuhvata, ali ne ograničava, procedure za pravnu pomoć i pristup organima pravde, kako bi se omogućilo detetu da ima pravnu pomoć, odnosno o prijateljskoj pravdi prema deci, u skladu sa Uputstvom Saveta Evrope o prijateljskoj pravdi prema deci;</p>
--	---	--

<p>Drejtësinë Mike ndaj Fëmijëve;</p> <p>1.6. Udhëzim Administrativ për realizimin e së drejtës në shërbimet shëndetësore në institucionet shëndetësore publike për fëmijën në nevojë; Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për shëndetësi, nxjerr këtë udhëzim administrativ, që përfshin por, nuk kufizohet në përcaktimin e kushteve dhe kriterëve për shfrytëzimin e të drejtës për rehabilitim shëndetësor për fëmijës në nevojë; së drejtës në shërbimet shëndetësore në institucionet shëndetësore publike për fëmijën në nevojë;</p> <p>1.7. Udhëzim Administrativ për Protokollin për Parandalimin dhe Referimin e Dhunës në Institucionet e Arsimit Parauniversitar; Qeveria sipas propozimit të ministrisë përkatëse për arsim, shkencë dhe teknologji, nxjerr këtë udhëzim administrativ, që përfshin por, nuk kufizohet në realizimin e të drejtave të përcaktuara me këtë Ligj si dhe siguron programe, të cilat promovojnë edukimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit lidhur me pasojat degraduese të ndëshkimit trupor dhe programe prindërimi, që promovojnë mënyrat jo të dhunshme të</p>	<p>Justice;</p> <p>1.6. Administrative Instruction on realisation of the right to health care service in public health institutions for the child in need; Upon proposal of the relevant ministry of health, the Government issues the Administrative Instruction that includes but is not limited to determining the conditions and criteria for using the rights for health rehabilitation for the child in need; the right to health services in the public health institutions for the child in need;</p> <p>1.7. Administrative Instruction on the Protocol for Prevention and Referral of Violence in Preuniversity Education; Upon proposal of the relevant ministry of education, science and technology, the Government issues Administrative Instruction which includes but is not limited to realization of the rights defined by this Law and provides programs that promote education and raise awareness regarding the degrading consequences of corporal punishment and parenting programs that promote non-violent methods of discipline in the family and school;</p>	<p>1.6. Administrativno uputstvo za ostvarivanje prava na zdravstvene usluge u javnim zdravstvenim ustanovama za dete u nuždi; na predlog Ministarstva zdravstva, Vlada donosi ovo administrativno uputstvo, koji obuhvata ali ne ograničava, utvrđivanje uslova i kriterije za korišćenje prava na zdravstvenu rehabilitaciju deteta u nuždi; pravo na zdravstvene usluge u javnim zdravstvenim ustanovama za dete u nuždi;</p> <p>1.7. Administrativno uputstvo o protokolu za sprečavanje i referisanje nasilja u institucijama pred univerzitetskim školskim ustanovama; na predlog Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije, Vlada donosi ovo Administrativno uputstvo, o ostvarivanju zakonom predviđenih prava, i obezbeđuje programe koji promovišu edukaciju i osveščivanje o štetnim posledicama fizičkog kažnjavanja deteta, kao i programe za roditelje koji promovišu ne nasilne disciplinske načine u porodici i školi, zaštitu deteta od zlostavljanja, nasilja,</p>
---	--	--

<p>disiplinimit në familje dhe shkollë, mbrojtjen e fëmijëve nga abuzimi, dhuna, shfrytëzimi në internet;</p> <p>1.8. Avokati i Popullit nxjerrë aktin nënligjor për mënyrën e ankesës së fëmijës siç përcaktohet në këtë Ligj;</p> <p>1.9. Këshilli Gjyqësor i Kosovës, me akt nënligjor, përcakton rregullat dhe procedurat për mbajtjen e bazës së të dhënave me ADN-të e personave të dënuar për veprat penale kundër integritetit seksual. Në këtë bazë të të dhënave me ADN-të duhet të përfshihen edhe personat e dënuar për këto vepra penale, pa marrë parasysh nëse viktimat e tyre janë fëmijë ose të rritur.</p> <p>2. Qeveria e Kosovës, sipas nevojës dhe propozimit të ministrive përkatëse, ZQM-së dhe Zyrës Ligjore, përveç akteve nënligjore të përcaktuara në paragrafin 1. të këtij neni, mund të nxjerr edhe akte të tjera nënligjore për zbatimin e këtij Ligji.</p> <p>3. Zyra Ligjore e Zyrës së Kryeministrit koordinon dhe monitoron hartimin e akteve nënligjore për zbatimin e këtij Ligji.</p>	<p>protection of child from violence and abuse and from internet exploitation;</p> <p>1.8. Ombudsperson issues the sublegal act for the manner of complaint by the child as provided for by this Law.</p> <p>1.9. Kosovo Judicial Council by a sub-legal act defines the rules and procedures for maintaining the database of the DNA of persons convicted for criminal offences against sexual integrity. The database with DNA data should include persons convicted for these criminal offences, regardless of whether their victims are children or adults.</p> <p>2. The Government of Kosovo, according to need and proposal of relevant Ministries, OGG and Legal Office, in addition to the sub-legal acts as specified in paragraph 1 of this article, can issue also other sub-legal acts for implementation of this Law.</p> <p>3. Legal Office of the Office of Prime Minister coordinates and monitors drafting of sublegal acts for implementation of this Law.</p>	<p>iskorišćavanje na internetu;</p> <p>1.8 Narodni advokat donosi podzakonski akt o načinu žaljenja deteta kao što je predviđeno ovim Zakonom;</p> <p>1.9. Sudski savet Kosova će podzakonskim aktom utvrditi pravila i procedure održavanja baze podataka sa DNK-om osoba kažnjenih za krivična dela protiv seksualnog integriteta, i u bazi podataka sa DNK-om treba obuhvatiti i osobe kažnjene za navedena krivična dela, bez obzira na to da li su njihove žrtve bili deca ili odrasli.</p> <p>2. Vlada Kosova, po potrebi i na predlog dotičnih ministarstava, KDU i pravne kancelarije, pored podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana, može doneti i druge podzakonske akte za provedbu ovog Zakona.</p> <p>3. Pravna kancelarija u okviru Ureda premijera koordinira i prati izradu podzakonskih akata za provedbu ovog zakona.</p>
---	---	--

<p align="center">Neni 48 Hyrja në fuqi</p>	<p align="center">Article 48 Entry into Force</p>	<p align="center">Član 48 Stupanje na snagu</p>
<p>Ky Ligji hyn në fuqi një (1) vit pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.</p> <p align="right">Kadri Veseli</p> <hr/> <p align="right">Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës</p>	<p>This Law enters into force one (1) year following its publication on Official Gazette of the Republic of Kosovo.</p> <p align="right">Kadri Veseli</p> <hr/> <p align="right">President of the Assembly of the Republic of Kosovo</p>	<p>Ovaj Zakon stupa na snagu jednu (1) godinu nakon objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.</p> <p align="right">Kadri Veseli</p> <hr/> <p align="right">Predsednik Skupštine Republike Kosova</p>